PROLETARCI VSEH DEŽEL, ZDRUŽITE SE!

★

DELO

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA SLOVENIJE

LJUBLJANA, SREDA, 5. JULIJA 1972
LETO XIV. ● ŠTEVILKA 181 ● CENA 1 DINAR

»DELO« IZHAJA OD 1. MAJA 1959 PO ZDRUŽITVI »LJUDSKE PRAVICE«, KI JO JE 5. OKTOBRA 1934 USTANOVILA KOMUNISTIČNA PARTIJA V SLOVENIJI, IN »SLOVENSKEGA POROČEVALCA«, KI GA JE LETA 1941 USTANOVILA OSVOBODILNA FRONTA SLOVENSKEGA NARODA

GLAVNI UREDNIK MITJA GORJUP
ODGOVORNI UREDNIK JAK KOPRIVC

Veličastna manifestacija revolucionarne strnjenosti

Osrednja republiška proslava ob 30-letnici slovenskih partizanskih brigad minila v znamenju skupne manifestacije borcev NOV in mladine — Na zborovanju je govoril Edvard Kardelj

ZADOBROVA, 4. jul. Zgodovinska obletnica — 30 let, kar je glavni štab NOV Slovenije ustanovil prve štiri slovenske partizanske brigade — je bila deležna danes v Zadobrovi kar se da slovesne in dostojne počastitve. Zborovanja v tem kraju blizu Ljubljane, znanem po revolucionarnih tradicijah, se je udeležilo več kot 70.000 bivših borcev, mladincev, aktivistov Osvobodilne fronte, delovnih ljudi in občanov iz vse Slovenije.

Na tej osrednji republiški proslavi, ki je bila v znamenju skupne manifestacije borcev narodnoosvobodilnega boja in mladine, je govoril član predsedstva ZKJ in član sveta federacije Edvard Kardelj. (Njegov govor v celoti objavljamo na 2. in 3. str.)

Na zborovanju v Zadobrovi je sklenilo letošnji pohod nad 12.000 mladicev, ki so te dni v slovenskih občinah ustanovili bataljone in čete ter skupaj z nekdanjimi borci krenili po poteh domicilnih partizanskih enot.

Prišlo je tudi več ko 1.000 rezervnih vojaških starešin iz vse Jugoslavije, ki so se zbrali na tradicionalnem srečanju »Krepimo bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov«

Na zborovanju so bili: Krste Crvenkovski, Stane Dolanc, Sergej Kraigher, France Popit, Stane Kavčič, Marko Bulc, Nikola Ljubičić, Viktor Bubanj, Ivan Dolničar, Ivan Maček, Miha Marinko, Franc Leskošek, Albert Jakopič, Bojan Polak in drugi.

Med gosti na proslavi so bili člani egiptovske parlamentarne delegacije pod vodstvom predsednika skupščine Hafeza Ali Badavija.

Proslavo je začel Živko Pregl, predsednik RK Zveze mladine Slovenije, ki je prebral pozdravno pismo predsednika Tita.

Po govoru Edvarda Kardelja je bil kulturni program, v katerem so sodelovali balet SNG Ljubljana, folklorna skupina »Tine Rožanc«, partizanski invalidski pevski zbor in partizanski pevski zbor »Srečko Kosovel« iz Ajdovščine ter solisti Zlata Ognjanović, Štefka Drolčeva in Andrej Kurent.

GOSTJE — Na proslavo je prišla vrsta slovenskih javnih in političnih delavcev. Na sliki: gostje sledijo kulturnemu programu. Foto: J. Zrnec

Prava razmejitvena črta

Kolone partizanov in kolone mladincev, ki so se včeraj dopoldne zlivale na zborovanje v Zadobrovi, posvečeno 30-letnici ustanovitve prvih slovenskih partizanskih brigad, so bile bile v marsičem simbol — in demanti. Simbol strnjenosti ob revolucionarnih izročilih slovenskega ljudstva pa tudi simbol skupnega dela za skupne cilje. Hkrati je bilo to srečanje demanti teorij in teorijic privržencev generacijskih prelomov, obračunov in podobnega, tistih, ki vidijo v sporih med starimi in mladimi prej ko slej temeljno značilnost časa.

Demanti iz Zadobrove ima še drug, dodaten pomen. Ravno na tem zborovanju je bila potegnjena drugačna, prava razmejitvena črta. Ta ne teče, kot je poudaril Edvard Kardelj, med mladim in starim rodom, marveč med revolucijo in kontrarevolucijo. Kardelj je dejal, da »današnje zborovanje skorajda simbolično kaže pot, po kateri mora iti tista naša mladina, ki v resnici želi biti v prvih vrstah boja za družbeni napredek. Drugače rečeno, najnaprednejši del mladine bo uresničil svojo pravo zgodovinsko vlogo, če bo znal povezati najširše mladinske množice pri vsakdanjih in konkretnih družbenih akcijah s tistimi naprednimi silami socialistične družbe, ki se z zvezo komunistov na čelu bore za nadaljnje korake naše revolucije.«

Nadaljnji koraki revolucije pomenijo nadaljnje izoblikovanje socialistične demokracije ob hkratnem boju zoper nazadnjaške in reakcionarne napade na samoupravljanje, na vodilno vlogo delavskega razreda. Najboljši zaveznik teh sil pa je oportunizem v vrstah zveze komunistov. Zatorej je boj proti oportunizmu boj za nadaljnji razmah revolucije na naših tleh.

Nadaljevati revolucijo pomeni zdaj do kraja uresničiti ustavna dopolnila, kar ne bo niti lahko niti preprosto, če ne bo prišlo do obračuna z ideološkimi in političnimi pritiski in z oportunizmom v lastnih vrstah.

Uresničevanje ustavnih dopolnil bo prineslo veliko večjo zainteresiranost delavcev samih za združevanje, integracije bodo sad zavestne volje proizvajalcev. Hkrati bo ta proces prispeval k temu, da bodo centri za strokovno vodenje dela in za izkoriščanje družbenega kapitala čedalje neposredneje odgovorni temeljnim organizacijam združenega dela, se pravi delovnim ljudem. V političnem sistemu pa bo vodilna vloga pripadla neposrednim delegatom iz baze združenega dela.

Veliko zborovanje v Zadobrovi je pokazalo, da so sile revolucije dovolj strnjene in nared na boj, ki ga terja sedanji čas.

JOŽE ŠIRCELJ

Danes Giri v Beogradu

Iz Delhija odpotoval včeraj — Enodnevni postanek v Bagdadu

BEOGRAD, 4. jul. (Tanjug) — Predsednik republike Indije Giri bo prišel jutri na povabilo predsednika SFRJ Tita na uradni obisk v Jugoslavijo, kjer bo ostal do 9. julija. Na beograjskem letališču ga bodo pozdravili najvišji državni, politični in vojaški voditelji. SZDL Beograda pa je pozvala prebivalstvo, naj na ulicah pozdravi predsednika prijateljske Indije Razen Beograda bo obiskal Slovenijo, zadnja dva dni pa bosta s predsednikom Titom na Brionih govorila o odnosih in sodelovanju med državama.

Ali bo Schiller odstopil?

Vest je posredovala zahodnonemška RTV — Bonn ne demantira

BONN, 4. jul (AP) — Zahodnonemška televizija je sporočila, da je minister za gospodarstvo in finance v Brandtovi vladi Karl Schiller napovedal odstop. Schiller naj bi to sporočil kancleju Brandtu v posebnem pismu. Odstopil naj bi v petek, po nemško-francoskih razgovorih in po sestanku s sovjetskim ministrom za zunanjo trgovino Patoličevom, ki bo v Bonnu podpisal sovjetsko-zahodnonemški trgovinski sporazum. V vladnih krogih niti ne zanikajo niti ne potrjujejo vesti o Schillerjevem odstopu.

Vrh EGS potreben, zaželen

Pompidou in Brandt nista določila datuma — O tem zunanji ministri

BONN, 4. jul. (AP) — Predsednik Pompidou in kancler Brandt sta se na zadnjem sestanku dvodnevnih razgovorov strinjala, da je vrh EGS potreben in zaželen. Datuma nista določila, o tem bo razpravljalo deset zunanjih ministrov razširjene EGS. Opazovalci omenjajo oktober. Na tiskovni konferenci na vrtu palače Schaumburg je Pompidou dejal v Brandtovi navzočnosti: »Zvezni kancler in jaz sva mnenja, da je sestanek EGS na vrhu potreben in zaželen.« Dopoldne so v Bonnu na ločenih sestankih razpravljali ministri

Seul: vsebinski preobrat

Koeksistenca Seul – Pjongjang - Revizija protikomunistične politike

SEUL, 4. julija (AFP) — Direktor južnokorejske poročevalske agencije Rak je po objavi skupnega sporočila ki so ga objavili v Seulu in Pjongjangu (na zadnji strani) izjavil, da bo Seul revidiral svojo protikomunistično politiko. Spremenili bodo vse zakone, ki prepovedujejo vse stike z LDR Korejo. Ustanovili bodo tudi kampanjo sovraštva proti Severni Koreji, in sicer v okviru koeksistence med Severno in Južno Korejo.

Spasski zapustil žrebanje

Kljub Fischerjevemu prihodu v Reykjavik še negotovost pred dvobojem

REYKJAVIK, 4. julija — Ameriški velemojster Robert Fischer je davi ob 7.30 sicer dopotoval v islandsko glavno mesto, toda negotovosti v zvezi z dvobojem še ni konec. Svetovni prvak Spasski je namreč zapustil ceremonijo, na kateri naj bi izžrebali figure v prvi partiji dvoboja, češ da je Fischer prekršil pravila, ker ni dopotoval že v nedeljo. Več o tem na športni strani.

Jarring spet aktualen

Waldheim: novi elementi — O korejskem dogovoru: pozitivno

ŽENEVA, 4. jul. (AFP, AP) — Generalni sekretar OZN Kurt Waldheim je izjavil, da bodo obnovili Jarringovo misijo za ublažitev bližnjevzhodne krize. Spor na tem področju vsebuje nove elemente, ki jih je treba proučiti, zdaj pa je vprašanje, kako delovati. Waldheim je nedavno s sovjetskimi voditelji razpravljal tudi o sklicanju ženevske konference o Vietnamu. Po njegovem mnenju bi bilo treba obe nemški državi sprejeti v OZN.

Dolar še drsi

Množična intervencija marke na borzi v Frankfurtu — Bo EGS kolektivno uvedla drseči tečaj do dolarja?

KARL SCHILLER
V zraku je odstop

BONN, 4. jul. (Tanjug). Že drugi dan zapored je morala nemška centralna banka intervenirati na frankfurtski borzi, da bi obdržala dogovorjeni tečaj 3,15 zahodnonemške marke za ameriški dolar.

Včeraj popoldne je centralna banka odkupila 200 do 300 milijonov dolarjev, katerih tečaj je zdrknil pod 3,15.

Novo znižanje vrednosti dolarja je posledica ne le splošnega nezaupanja v ameriško valuto, ki se kaže po vsem svetu, marveč tudi napovedi, da utegnejo vse deželе EGS v bližnji prihodnosti uvesti drseči tečaj glede na ameriško valuto.

V Bonnu so danes dopoldne, pred koncem razgovorov Pompidou — Brandt, odločno zanikali govorice o uvedbi drsečih tečajev zahodnoevropskih valut, vendar precej znamenj kaže, da bo vlada ta teden ponovno proučila učinkovitost ukrepov, ki so jih prejšnji teden uvedli na deviznem trgu.

Eden prvih sklepov Brandt — Pompidou je ta, da se bosta ZRN in Francija ravnali po washingtonskem sporazumu in ne bosta dovolili drsenja evropskih valut glede na dolar.

Samad ne zaupa Butu

Bangladeški zunanji minister: Butova izjava je za »notranjo porabo«

NEW DELHI, 4. jul. (AFP) — Bangladeški zunanji minister Samad dvomi o iskrenosti predsednika Buta, ki je obljubil, da bodo prišli pred sodišče vsi krivci vojnih zločinov. Izjavil je, da so v Pakistanu ljudje, ki so odgovorni za genocid v Bangladešu, vendar jih še niso zaprli. Sicer pa Samad ugodno ocenjuje sporajum med Butom in Indiro Gandhi. Upa, da bo Buto kmalu priznal Bangladeš.

Tokio: danes o premieru

Kdo bo nasledil Sata — Stavijo na ministra za industrijo Tanakeja

TOKIO, 4. jul. (AP) — Liberalno-demokratska stranka bo jutri izvolila novega predsednika, ker je Eisaku Sato odsopil tudi s tega položaja Proti zunanjemu ministru Fukudi bodo skupno nastopili še trije kandidati. Največ možnosti ima minister za industrijo in zunanjo trgovino Tanake. Ker ima ta stranka s 491 poslanci v parlamentu večino, postane predsednik stranke avtomatično tudi premier.

Rogers ponuja

Zunanji minister ZDA v Bahreinu je predlagal direkten dialog z Izraelom — »Ponavljanje nesprejemljivega«

WILLIAM ROGERS
Pomoč in direkten dialog

BEJRUT, 4. jul. (Tanjug). Ameriški zunanji minister Rogers je na svoji turneji po svetu prišel v Bahrein. Njegov pogovor s tamkajšnjimi novinarji je vzbudil v arabski javnosti živahne reakcije.

Rogers je namreč Arabcem znova predlagal, naj začno neposreden dialog z Izraelom in dal v tej zvezi za vzgled obe Nemčiji ter obe Koreji.

Prisotni novinarji so ugovarjali, da arabsko-izraelskega položaja ni mogoče primerjati s položajem obeh Korej ali obeh Nemčij, libanonski tisk pa je obtožil Rogersa, da ponavlja izraelska stališča, ki so za arabske države nesprejemljiva. Nekateri komentatorji izražajo misel, da »Rogersove izjave ne odražajo prave ameriške politike na Bližnjem vzhodu«, »Daily Star« iz Bejruta pa piše, da »utegne Rogers z obljubljanjem pomoči med Arabci sicer najti prijatelje, da pa niti le-ti ne zaupajo v to, kar govori.«

Saigonci v Quang Thriju?

Doslej sestreljenih 3.715 ameriških letal — Toča granat na Hué

SAIGON, 4. julija (AFP) Prve saigonske čete so davi vdrle v Quang Thri, ki so ga več tednov držale osvobodilne enote. Reuter je pred tem poročilom javil, da osvobodilne enote uspešno kljubujejo napadom 20.000 saigonskih vojakov. Nad DR Vietnamom so sestrelili 2 ameriški letali; doslej skupaj 3715. Osvobodilne enote so danes z granatami zasule mesto Hué.

Asad obišče Moskvo

Močna sirska delegacija s predsednikom Asadom odpotovala v ZSSR

BEJRUT, 4. jul. (AFP) — Sirski predsednik Hafez Asad pride jutri v Moskvo na uradni obisk. Desetčlanska vladna delegacija je odpotovala v Moskvo že v ponedeljek. V njej so ministri za plan, za jez na Evfratu, za nafto in rude ter visokih vladnih funkcionarjev. Z delegacijo je odpotoval v Moskvo tudi sovjeski veleposlanik v Siriji Nuredin Mohijedinov.

Venci in cvetje

Po vsej državi so bile včeraj slovesnosti ob 4. juliju — Temeljni kamen tovarne avtomobilskih delov v Kočanih

SARAJEVO, 4. jul. (Tanjug). Med mnogimi proslavami ob dnevu borca so tudi v BiH imeli slovesnost na Tjentištu. Na Romaniji so se spet zbrali borci 20. majeviške brigade, ki jim je govoril član sveta federacije Nisim Albahari.

V Kastavu je bila proslava 30-letnice prve okrajne konference KP Hrvatske za Kastavščino.

V Nikšiću so delegacije borcev, družbenopolitičnih organizacij in mladine obiskale spomenike – okostnice na Kapinem polju in pod Trebjesom ter položili vence in šopke cvetja. Svečanosti so prisostvovali tudi mladi komunisti iz italijanskega mesta Terni.

V Črni gori so za dan borca odprli nekaj novozgrajenih objektov. Osrednja proslava je bila ob Skadrskem jezeru v vasi Ostros.

Makedonci so se množično zbrali na skopskem partizanskem grobišču in pred spomenikom padlih borcev. Predsednik IS Makedonije Ksente Bogoev je v Kočanih položil temeljni kamen za novi oddelek tovarne avtomobilskih delov.

Pred spomenikom revoluciji v Peči je bil velik miting ob 80-letnici Titovega rojstva, 35-obletnici formiranja oblastnega komiteja KPJ za Kosovo in Metohijo ter ob dnevu borca. Spomenik, delo akad. kiparja Nata Grzetića iz Beograda, simbolizira skupni boj Albancev, Srbov, Črnogorcev in drugih.

Bagdad o Rogersovi misiji

Rogersov obisk v nekaterih arabskih državah — širjenje defetizma

BAGDAD, 4. jul. (AFP) — Glasilo iraške Baas »As-Saura« piše, da je obisk ameriškega ministra Rogersa v nekaterih arabskih deželah del imperialističnega načrta«, katerega cilji so »dobro znani«. Smoter tega načrta — trdi list — je »širjenje duha defetizma in kapitulacije ter dušitev revolucionarnega gibanja v arabskem svetu«

Kmalu pogajanja o IPC

Bagdad se je pripravljen pogajati o odškodnini za nacionalizacijo

BEJRUT, 4. jul — Vlada v Bagdadu je pripravljena v najkrajšem času začeti pogajanja o odškodnini iraški petrolejski družbi, ki jo je nacionalizirala 1. junija letos. V izjavi, ki sta jo danes na vidnem mestu objavila dva bejrutska dnevnika, je to sporočil iraški minister za petrolej in rudarstvo Sadun Hamdi.

PARLAMENTARNI OBISK IZ EGIPTA — V Jugoslaviji se mudi na petdnevnem uradnem obisku egiptovska parlamentarna delegacija, ki jo vodi predsednik egiptovske narodne skupščine Badavi. Na sliki: sprejem pri predsedniku zvezne skupščine Mijalku Todoroviću. Telefoto: Tanjug

Španija dobi premiera?

Franco namerava odstopiti mesto predsednika vlade Luisu Blancu

MADRID, 4. jul. — Španski zunanji minister Lopez je izjavil, da bo Franco ločil svoji funkciji kot predsednik vlade in šef države ter imenoval predsednika vlade. Član Francovega kabineta je tokrat prvič javno dejal, da bo Franco imenoval premiera, kar je bil sam od leta 1939. Kot kandidata omenjajo podpredsednika vlade Blanca.

Švica podprla dolar

Švicarski frank ne »niha« v odnosu do dolarja - Se bo znova umaknil?

ZURICH, 4. jul. (AP) – Po desetdnevni odsotnosti se je švicarska narodna banka včeraj spet pojavila na züriškem deviznem trgu. Zaradi tega se je dolar delno dvignil nad minimalni tečaj, prvič po uvedbi drsečega tečaja funta.

Opazovalci pravijo, da švicarski frank ne niha več prosto glede na dolar.

Turnherjevo zadoščenje

Med tistimi, ki so bili na trnih pred včerajšnjo proslavo v Zadobrovi, je bil še posebno Tone Turnher, glavni organizator prireditve. Po proslavi, ko je vse potekalo tako, kot je bilo predvideno, je povedal: »Zadnji teden skoraj nisem spal, saj je bilo treba postoriti še obilico poslov. Toda kaj izgubljene ure in spanec, zadoščenje mi je proslava, ki je uspela.«

TONE TURNHER — Predsednik organizacijskega odbora za proslavo

Janjino upanje

Med skupino mladih Grosupeljčanov, ki so sestavljali Dolenjski odred, je bila tudi Janja Cotman. Čeprav so mladi odšli na pot šele včeraj popoldne, so prehodili okrog 25 kilometrov in prišli prvi zjutraj na prireditveni prostor. Janja je upala, da bo prišel v Zadobrovo tudi predsednik Tito. Maja je bila s skupino slovenskih mladink in mladincev v Beogradu in mu zaželela še veliko let ob 80. rojstnem dnevu.

Vse naše generacije so se združile v eno

Utrinki s srečanja ob proslavi 30-letnice ustanovitve slovenskih partizanskih brigad - Mladi po poteh očetov - Revolucionarna zgodovina Zadobrove

LJUBLJANA, 4. jul. V objemu smrek, hrastov in akacij je bilo danes dopoldne v Zadobrovi vse pražnje in vedro. Od jutra so prihajali: partizani z osivelimi senci in mladež v kavbojkah, mladi očetje z dojenčki na rokah, planinci s cepini in z vsemi tistimi svojimi umetelno oblikovanimi klobuki, polnimi značk. Taborniki, vojaki in generali, rezervni častniki, partizanske matere. Vse premešano, pa vendarle v redu, ki je izpričeval dobro organizacijo pa zavestno disciplino.

Ko je šla ura proti deseti, so se brigade zvrstile. Pred njimi so stopali zastavonoše z zastavami enot NOV. Nato borci druge grupe odredov, za njimi partizani iz Cankarjeve pa iz Gubčeve, Tomšičeve in Šercerjeve brigade.

Potlej so prišle pred slavnostno tribuno mladinske brigade, z njimi taborniki in planinci.

Širno jaso sredi gozda so zasedli še drugi udeleženci 30. obletnice prvih slovenskih partizanskih brigad.

Na zbornem mestu brigad so bili nekdanji borci iz Tomšičeve, Šercerjeve, Cankarjeve, Gubčeve, Zidanškove, Levstikove, Ljubljanske, Šlandrove, Bračičeve, Bazoviške, Kosovelove, Prešernove, Gradnikove brigade. Dalje borci partizanskih odredov: Jeseniško-bohinjskega, Dolomitskega, Kozjanskega, Lackovega in mnogih drugih enot.

Tamov rumeni poštni avtobus, mini poštna postaja z dvema telefonoma in brzojavno zvezo, je bil eden najbolj obiskanih objektov na prireditvenem prostoru. Veliko jih je bilo, ki so poslali razglednico. Do pol dvanajstih so samo na pošti prodali nad 500 razglednic, te pa so prodajala tudi dekleta na prireditvenem prostoru. Razglednice so romale na številne naslove od Prevalj do Pirana, od Bohinja do Brežic.

Mladinci ne bi bili mladinci, če ne bi znali mimo drugih veščin spraviti vkup tudi svojega časopisa. Tako smo dobili v roke tudi ciklostirani, dvobarvno tiskani list Pohorski partizan, glasilo XI. SNOUB Miloša Zidanška iz Maribora.

Spomini na slavno preteklost

»Ti kraji na vzhodnem robu Ljubljane, Zalog, Zadobrova, Sostro, Slape, Zadvor in drugi imajo vso pravico, da sprejmejo v goste vseslovensko proslavo, da počaste spomin na ustanavljanje slovenskih partizanskih brigad,« je dejal Stane Bobnar, narodni heroj in tukajšnji domačin.

»Prvi štrajk v papirnici je bil že leta 1912. Potem so se vrstili štrajki drug za drugim. Zelo velik je bil leta 1936. Z delavci je potegnilo vse okoliško prebivalstvo. Stavkajočim so nosili hrano vsi, ne samo proletarske družine, tudi kmetje ...« ga dopolnjuje stari revolucionar in dolgoletni moščanski župan Polde Maček starejši.

»Čvrst temelj delavskega razreda so bili tudi zaloški železničarji. Že kmalu po prvi vojni so štrajkali v Zalogu. Eden od njih je padel pod žandarskimi streli na Zaloški cesti. Prebivalstvo je dobro vedelo, kaj je fašizem. Na našem koncu je bila takrat partija voditelj nas mladih,« se spominja Bobnar, zdaj že povsem sivih las. »Tu je ob večerih vse mlado pelo napredne pesmi, sprva v Svobodah in kasneje v v Vzajemnosti smo igrali napredne igre. Ilegalno je krožila partijska literatura.«

»Ni čudno, da je iz naših krajev veliko španskih borcev, da je šlo v partizane blizu 1200 domačinov, da je med njimi kar 21 narodnih herojev,« povzame Polde Maček.

»Ej, mladi!« — reče Stane Bobnar. »Kar nekam ne verjamejo preveč nam starim, kako je bilo včasih. Ondan smo se menili, kako je bilo. Zraven je bil tudi Rok, general Franc Tavčar, pa drugi. Vse naše zgodbe so si bile podobne. Kot vajenca te je krtovičil mojster, kot mlademu delavcu z lastno glavo so stregli na vsako tvojo besedo, na vsak korak. Še redkim študentom iz delavskih družin ni bilo z rožicami postlano. Med počitnicami so morali nositi malto, da so jeseni lahko nadaljevali študije. Pa peš so hodili daleč tja v mesto. Kdor je imel kolo, je bil že srečko ... No, pa saj jim privoščim, ko danes z motorji hrumijo okoli in diskutirajo po disko klubih. Zdrav in čvrst rod pa so, čeprav so jim življenjske stiske k sreči v mnogočem prihranjene ...«

Prišli so z vseh strani

Načelnik štaba operativne cone primorsko-notranjskih enot Stane Markovčič iz Postojne je takole ocenil pohod mladih: »Na današnji proslavi smo se zbrali skupaj tisti, ki so priborili svobodo in mi mladi. V devetih primorsko-notranjskih brigadah in odredih je sodelovalo na pohodu 850 mladih ljudi in lahko rečem, da med njimi ni niti enega, ki bi mu bilo žal sodelovanja. Nasprotno, mladi iz naših enot so znova in znova ponavljali, da je takšnih skupnih akcij premalo. Pohodi mladih in nekdanjih borcev so tako pomembna doživetja, ki bi jih morali uvajati kot stalno obliko sodelovanja. Posebno zato, ker mladi slišimo pripovedi o dogodkih iz polpretekle zgodovine iz ust samih udeležencev. In prav temu dajemo poseben pomen.«

Mladi Mariborčani so odšli na pot v nedeljo opoldne. 24 čet iz brigade Miloša Zidanška in Lackovega odreda je med pohodom — prehodili so nekaj deset kilometrov — priredilo mitinge v 48 krajih. Kjerkoli so se ustavili ali prenočevali, povsod so bili gostje prebivalcev vasi in zaselkov, za njih pa so tudi skrbeli odbori za splošni ljudski odpor pri krajevnih skupnostih.

Načelnik štaba za mariborsko področje Marko Medved: »Med pohodom smo imeli tudi redne vojaške vaje.«

Čeprav je bilo predvideno, da se bodo mladinske brigade postavile za sedeži za goste, na prireditvenem prostoru, so mladi dali prednost starejšim in se umaknili. Čeprav krepko utrujeni so mladi fantje in dekleta sledili govoru Edvarda Kardelja, po programu pa so odšli na srbski pasulj k številnim vojaškim kuhinjam.

Tu smo srečali mlade iz Gregorčičeve brigade, ki je prišla iz Tolmina. Brzikone so prešli najdaljšo pot. Odšli so že v soboto in tedaj jim je krepko ponagajalo vreme. Od pete ure zjutraj do dveh popoldne jih je močilo, vendar niso prekinili pohoda.

»Kako bi tudi, saj potem ne bi bili pravi partizani, ki jih vreme ni smelo oviratiα, pravi komandant Rok Uršič. Pot jih je vodila od Zatolmina do Bovca prek številnih grebenov in kozjih stez. Večkrat so si na poti morali pomagati z vodičem. Med »Gregorčičevci« je bilo celo več deklet kot fantov, posebno iz Bovca in Baške grape. B. FINŽGAR
A. PIRKOVIČ
J. ŠIRCELJ

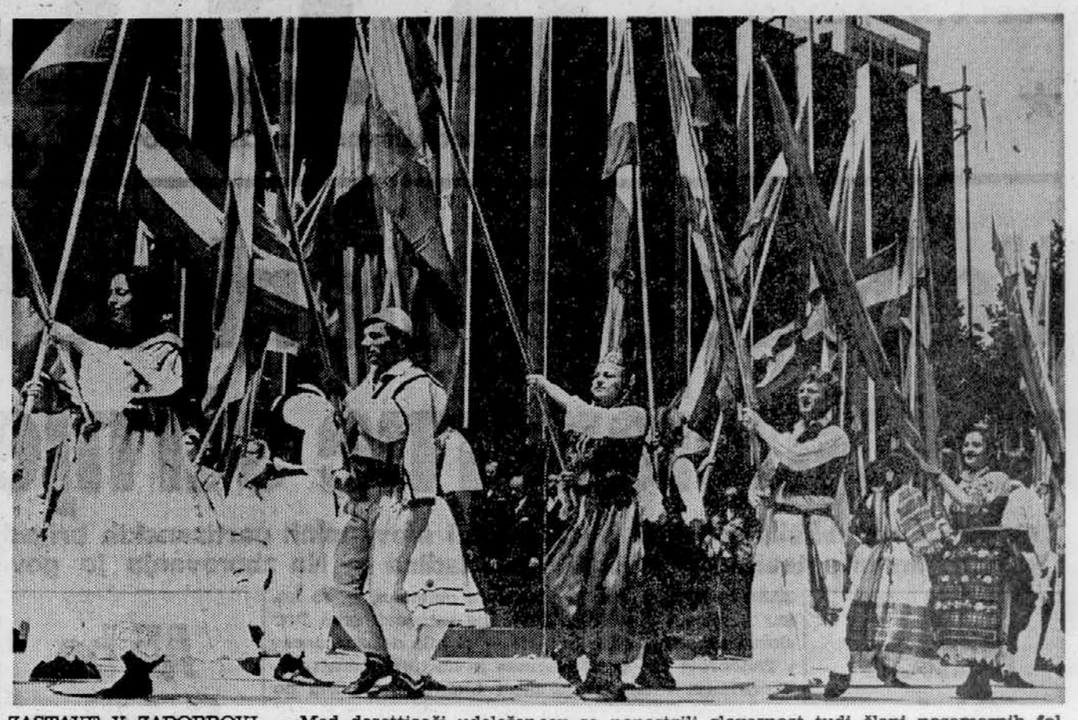

ZASTAVE V ZADOBROVI — Med desettisoči udeležencev so popestrili slovesnost tudi člani posameznih folklornih skupin, ki so v narodnih nošah in z nacionalnimi zastavami predstavili bratstvo in enotnost naših narodov.
Foto: Janez Zrnec

Starešine in mladi Postojnčani

Mladinske brigade, ki nadaljujejo tradicije nekdanjih narodnoosvobodilnih brigad, so vse po vrsti med pohodi uprizorile tudi vojaške vaje. Mlade artileriste-prekomorce so pri Sajevčah blizu Hruševja napadli rezervni vojaški starešine. Toda mladi, čeprav so bili napadeni iznenada, se niso pustili. »Ob pomoči dvajsetih vojakov redne vojske smo jih tako namahali, da se niso več prikazali,« so se hvalili mladi Postojnčani ob dobrem vojaškem »pasulju«.

Porast že maja

Običajno doseže slovenska industrijska proizvodnja kulminacijo pred letnimi dopusti, letos pa jo je že v maju

V zadnjih mesecih je bilo konjunkturno gibanje v industriji Slovenije dokaj neenotno. Če vzamemo kot merilo stopnjo povečanja obsega proizvodnje nasproti istemu mesecu preteklega leta, vidimo, da je bila industrijska proizvodnja Slovenije v prvih dveh mesecih letos za blizu 12 % večja kakor lani.

V marcu je bilo to povečanje le še 7 odstotkov, v aprilu pa komaj 4,3 odstotka. V maju je nepričakovano narasla ta stopnja povečanja na 13,3 odstotka, ki bi v juniju spet močno zdrknila navzdol.

Po najnovejši oceni, ki jo objavlja republiški zavod za statistiko, bo ta stopnja v juniju znašala le še 3,7 odstotka, za prvo polletje pa povprečno 7,6 odstotka. Običajno doseže industrijska proizvodnja v Sloveniji v juniju kulminacijo pred dobo letnih dopustov. Letos pa je proizvodnja močno narasla že v maju, ko je indeks proizvodnje narasel za 10 točk na 112,8, medtem ko je lani v tem mesecu za malenkost oslabel.

Nasproti lanskemu povečanju indeksa za 10 točk pa imamo letos v juniju le skromen dvig za manj kot eno točko, kajti po cenitvi zavoda za statistiko se bo letos v juniju indeks povečal le na 113,7. Od industrijskih panog so imeli letos v juniju še vedno visoko proizvodnjo v elektro industriji, pa tudi v lesni, usnjarski obutveni in gumarski industriji. F. S.

Pot spomina

Mladi Pohorski odred sklenil svoj pohod po partizanskih poteh na Pohorju

SLOV. BISTRICA, 4. jul. — Mladi pripadniki Pohorskega odreda so včeraj nadaljevali s pohodom z Osankarice pri Treh žeblji. Najprej jih je pot vodila k poslednjemu bojišču Pohorskega bataljona. Obiskali so partizanski Kot in Kebelj ter počastili spomin partizanov, ki so delali v tehniki Mernik v bližini Koritnega. Med tem časom je skupina, odgovorna za tisk, v Oplotnici natisnila časopis »Novi čas«, v katerem so opisani dogodki pohoda. Pripadniki JLA vojašnice Pohorskega bataljona v Slovenski Bistrici, so ob mraku izvedli napad na Oplotnico, nakar so udeleženci pohoda pripravili kulturni spored. To je bila hkrati tudi osrednja občinska proslava ob dnevu borca.

Danes zjutraj so se mladi z avtobusi napotili v Zadobrovo. D. U.

Titov pozdrav

BEOGRAD, 4. jul. (Tanjug) — Predsednik republike Josip Broz Tito je poslal zvezi združenj borcev NOV SR Slovenije in drugim udeležencem proslave 4. julija naslednjo brzojavko:

»Ob 30-letnici ustanovitve prvih slovenskih narodnoosvobodilnih udarnih brigad, jedra slovenske vojske, pošiljam vsem borcem in udeležencem vaše pomembne proslave najboljše želje in tople tovariške pozdrave.

Slovensko ljudstvo je že v prvih dneh okupacije na poziv komunistične partije Jugoslavije stopilo v boj proti okrutnim fašističnim osvajalcem, v boj za svoj obstanek in za ohranitev narodne biti. V uporniških dneh leta 1941 so po vsem ozemlju Slovenije ustanavljali partizanske čete, bataljone in odrede. V junaškem boju je rasla narodnoosvobodilna vojska Slovenije in skupaj z osvobodilnimi enotami vseh naših narodov v nepretrganih in hudih spopadih zadajala rane okupatorjem in domačim izdajalcem vse do končne zmage in do izgona sovražnika iz naše države.

Naša osvobodilna vojska, sestavljena iz delavcev, kmetov in napredne inteligence, se je hkrati bojevala tudi za novo družbeno ureditev. Kajti naš boj je bil ljudska revolucija s socialističnimi cilji. Njegova udarna sila je bila mladina, ki je veliko žrtvovala, tudi svoja življenja, najlepša mlada leta, da bi dosegli te ideale.

Zato zmeraj poudarjam, da moramo gojiti in razvijati naše revolucionarne tradicije, saj v tem vidim sestavni del kontinuitete revolucije in poroštvo za uspešen razvoj našega samoupravnega socializma. Mladi rod z odgovornostjo prevzema svoje naloge in z uspehom nadaljuje naše delo. Ni dvoma, da bi tudi današnja mladina z enako ognjevitostjo in požrtvovalnostjo šla v boj za obrambo svobode, bratstva in enotnosti in vseh pridobitev našega boja, če bi si kdorkoli drznil to ogroziti.

In ne samo mladi, temveč vsi naši delovni ljudje skupaj z borci, ki bodo zmeraj ostali zgleden odred naše revolucije, morajo čim uspešneje opravljati naloge, ki se nam zastavljajo na sedanji stopnji našega razvoja.

Iskreno obžalujem, da nisem mogel priti na vašo proslavo. Zato vam po tej poti najprisrčneje čestitam k jubileju, ki ga slavi SR Slovenija, ponosna in zadovoljna zaradi vsestranskega napredka, ki ga je dosegla.«

Trajekti s polno paro

Vozni red Jadranske linijske plovidbe kot ob konici sezone

REKA, 4. jul. (Tanjug) — S 1. julijem so trajekti Jadranske linijske plovidbe z Reke začeli obratovati po voznem redu, predvidenem za vrhunec sezone.

Med kopnim in otokom Krk vozijo trajekti zdaj vsakih 15 minut v obe smeri, kar znese na dan po 170 voženj v obe smeri. Med Breskovo in Porozinami na Cresu vozijo trajekti po 21-krat na dan v obe smeri, med Korčulo in Orebićem pa po 15-krat. Kadar je dovolj vozil in potnikov, vozijo trajekti brez prestanka, ne glede na vozni red.

Folklorni festival v Kninu

KNIN, 4. jul. (Tanjug) — Pozno ponoči so na poletnem odru v kninski trdnjavi sklenili tretji festival kulturno umetniških društev jugoslovanskih železničarjev. Prihodnje leto bo ta festival dobil mednarodni obseg.

Zgodovina zbližuje

V Koeszegu na Madžarskem se je začel kulturno-zgodovinski simpozij treh panonskih dežel — Plodno sodelovanje — Prihodnje leto simpozij v Sloveniji

KOESZEG, 4. jul. Sinoči so v zgodovinskem mestecu Koeszeg na severozahodnem robu Madžarske slovesno odprli 3. mednarodni kulturno-zgodovinski simpozij panonskih sosedov — avstrijske Gradiščanske, Slovenije in Hrvaške ter Madžarske. Številne ugledne goste in zgodovinarje, ki bodo v dneh od 4. do 8. julija s svojimi prispevki znanstveno proučili razvoj in pomen mest ter trgov v panonskem prostoru, je v imenu gostiteljev pozdravil predsednik izvršnega sveta županije Vas dr. Gonda Goergy.

Pred tem pa je bila v Koeszegu, ki je prevzel letos za Mogersdorfom, domicilnim središčem teh simpozijev, vlogo gostitelja, tiskovna konferenca.

Na vprašanje o pomenu, vlogi in načrtih simpozija je za deželno vlado Gradiščanske odgovarjal vladni referent za kulturo dr. Gerald Mader, Slovenijo je zastopal republiški sekretar za kulturo in prosveto Tomaž Bizalj, SR Hrvaško prof. Josip Lukatela, predsednik komisije za kulturne stike s tujino pri izvršnem svetu, Madžarsko pa dr. Szabo Istvan, sekretar izvršnega sveta županije Vas.

Predstavniki teh dežel so bili enotnega mnenja, da ima simpozij, ki je postal s podpisom mednarodne pogodbe 1. januarja leta 1971 mednarodna prireditev, predvsem namen negovati kulturno zgodovino panonskega prostora. Po besedah avstrijskega predstavnika gre za povsem novo poglavje mednarodnega sodelovanja v kulturni politiki dežel v panonskem prostoru, ki si prizadevajo, da bi se s poglobljenim proučevanjem, brez primesi nacionalizma, rasizma in enostranske ideologije, dokopali do stičnih točk pri odkrivanju zgodovinskega razvoja posameznih narodov.

Zamisel kulturno-zgodovinskega simpozija treh panonskih dežel so navedli kot primer, ki naj bi pokazal velikim silam, da različni družbeni sistemi in različne ideologije niso ovira za sodelovanje, če taka pripravljenost obstaja.

Dr. Lukatela pa je med drugim poudaril, da ima ob povezovalni vlogi tehnologije za človeštvo enak pomen tudi povezovanje humanističnih znanosti, zato je dolžnost vseh narodov, da nudijo znanstvenim delavcem vso podporo. Čeprav se udeleženci teh simpozijev obračajo nazaj v zgodovino, to po njegovih besedah ne pomeni, da ne bi zrli predvsem v prihodnost.

Sekretar za kulturo in prosveto SR Slovenije Tomaž Bizalj je prav tako označil mogersdorfski kulturno-zgodovinski simpozij za nov kamenček v mozaiku stikov med tremi panonskimi sosedami.

Prireditelji simpozija so med drugim sklenili, da bodo po zgledu avstrijske deželne vlade Gradiščanske tudi v prihodnje vse znanstvene razprave natisnili. Naslednje leto bo kulturno-zgodovinski simpozij v Sloveniji, njegova organizatorja pa bosta združenje visokošolskih zavodov v Mariboru in republiški sekretariat za kulturo in prosveto.
BORO BOROVIC

Sto dni Jadrana v Kanadi

V Montrealu bodo odprli razstavo o turistični ponudbi Dalmacije

SPLIT, 4. jul. (Tanjug) — V Montrealu v Kanadi bodo 10. julija odprli razstavo o turistični ponudbi Dalmacije. To bo prva tovrstna prireditev na severnoameriški celini. Njen namen bo prikazati turistom iz tega dela sveta, ki se za Jadran zelo zanimajo, celotne turistične možnosti Dalmacije.

Predsednik splitske občine inž. Jakša Miličić, ki je to prireditev predložil na pobudo Montreala, je izjavil, da bo razstava trajala 100 dni.

Na razstavi bo zastopana večina dalmatinskih hotelskih podjetij in mednarodna letališča Split, Dubrovnik in Zadar.

Krleževa zbrana dela

SARAJEVO, 4. jul. (Tanjug) — Časopisno založniško podjetje »Oslobodjenje« iz Sarajeva pripravlja izdajo Krleževih zbranih del v dveh kolih po deset knjig žepnega formata, da bi tako bile te knjige dostopne najširšemu krogu bralcev.

Jugohrom povečuje moči

Nova peč za proizvodnjo ferosilicija v Jegonovićih pri Tetovu

TETOVO, 4. jul. (Tanjug) — V kemično-elektrometalurškem kombinatu Jugohrom v Jegonovićih pri Tetovu so začeli graditi novo peč za proizvodnjo ferosilicija. Zmogljivost peči bo znašala 30.000 ton letno, tako da se bo proizvodnja ferosilicija v Jugohromu povečala na 55.000 ton. Celotni proizvodni postopek bo popolnoma mehaniziran.

DELO

Mitja Gorjup (glavni urednik), Jak Koprivc (odgovorni urednik), Ante Mahkota (pomočnik glavnega urednika), Vlado Jarc (notranja politika in gospodarstvo), Miran Šuštar (zunanja politika), Tit Vidmar (kultura), Miro Zakrajšek, Anton Rupnik (dopisništvo, lokalna kronika), Evgen Bergant (šport), Vojko Černelč (centralna redakcija), Jaka Štular (nedeljska izdaja »Dela«), France Vrečar (sobotna priloga), Bogo Sajovic, Olga Ratej, Ivan Kranjc (kronika, reportaža)

Ohrid: pesmi in plesi

Začel se je peti balkanski festival ljudskih pesmi in plesov

OHRID, 4. jul. (Tanjug) — Sinoči so v Ohridu pred kakimi tri tisoč gledalci slovesno odprli peti jubilejni balkanski festival ljudskih pesmi in plesov.

Prvi večer so se predstavile folklorne skupine iz SR Srbije in Italije. Občinstvo je med domačimi najtopleje pozdravilo folklorno skupino iz Viča pri Čačku, ki je izvedla srbske ljudske pesmi in plese.

Folklorna skupina iz Cagliarija pa je v Ohrid prinesla del folklornega bogastva Sardinije. Temperamentni Italijani so občinstvo s tradicionalnimi plesi n mešanim pevskim zborom popolnoma osvojili.

Nocoj, drugi dan festivala, bodo nastopile folklorne skupine iz Kosova, Slovenije in Romunije.

Pogled: tisoč gledalcev

Na dvorišču gradu Pogled so odprli druge loške prireditve

LOČE PRI POLJČANAH, 4. jul. — Sinoči so slovesno odprli II. loške prireditve. Na dvorišču gradu Pogled se je zbralo več kot tisoč obiskovalcev iz bližnje in daljnje okolice, pozdravili pa so jih pevci in godbeniki iz konjiške občine. Ob tej priložnosti so članom Loškega oktета za dolgoletno delo podelili Gallusova odličja. Za dobro voljo sta poskrbela humorista Štef in Tina. Tolikšno število obiskovalcev je hkrati dokaz, da ima kultura največ pobornikov prav na podeželju. Prosvetno društvo iz Loč bo do 2. septembra pripravilo še številna druga srečanja. D. U.

Nova oprema za luke?

Naši investitorji bodo najbrž najeli ameriško posojilo

BEOGRAD, 4. jul. (Tanjug) — Ameriška firma za opremo pristaniških in železniških postaj je našim investitorjem ponudila veliko mehanizacijo za sodobni prevoz: pristaniška kontejnerska dvigala in dvigala za železniške postaje.

V sekretariatu za promet pri zvezni gospodarski zbornici smo zvedeli, da bodo jugoslovanski investitorji — pristaniška in železniška transportna podjetja — verjetno vložili formalno zahtevo pri ameriški izvozni-uvozni banki, naj jim odobri posojilo.

oglašujte v dnevniku DELO

Razstava izdelkov v Indiji

Kruševsko podjetje »Miloje Zakić« bo razstavljalo v New Delhiju

KRUŠEVAC, 4. jul. (Tanjug) — Industrija kemičnih izdelkov in gume »Miloje Zakić« bo letos med drugim razstavijala tudi na sejmih v Damasku in New Delhiju. V Damasku, kjer bo sejem trajal od 25. julija do 29. avgusta, se bo predstavila z zaščitnimi sredstvi za industrijo in rudarstvo, z gumami za kolesa in mopede, z rezervoarji in razstelivi.

Sejem v New Delhiju pa bo od 3. novembra do 17. decembra. Na njem bodo razstavili zaščitna sredstva, pnevmatike in razstreliva.

»Miloje Zakić« pričakuje, da se bo izvoz na Bližnji vzhod in v Indiji po teh sejmih povečal.

Vrnjačka Banja polna

To znano zdravilišče v Srbiji je obiskalo letos nad 40.000 gostov

VRNJAČKA BANJA, 4. jul. (Tanjug) — Čeprav se prava turistična in kopališka sezona v toplicah še ni začela, je v Vrnjački Banji zelo veliko gostov. V prvih petih mesecih letošnjega leta je to znano zdravilišče obiskalo več kot 40.000 ljudi.

Letos so se na sezono pripravili bolje kot kadarkoli doslej. Delovne organizacije, v prvi vrsti pa zdravilišče Vrnjačka Banja in hotelsko-gostinsko podjetje Beograd, so svoje prostore prenovile tako, da bi se gostje čimbolje počutili. Cen še niso povečali, tako da je dnevni penzion zelo ugoden — od 40 do 70 dinarjev.

LITOSTROJ RENAULT obvešča cenjene kupce, da je odprl nov avtomobilski salon v Kersnikovi ulici v Ljubljani. Lokal je odprt od 8.30 do 12. ure in od 16. do 19.30, ob sobotah in dnevih pred prazniki pa od 8.30 do 12. ure. Vljudno vas vabimo, da nas obiščete!

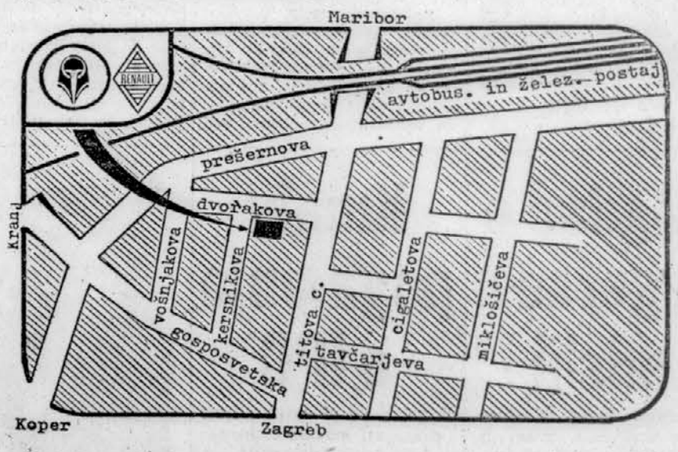

RENAULT LITOSTROJ

telefonske številke:
322-340, 322-066, 322.069,

št. deviznega računa pri Jugo banki za vplačila iz Jugoslavije:
501-620-2-32009-3768

Tujine
501-620-2-3096-3768

6476

V trdi bitki za socialistično samoupravljanje smo danes v prvih vrstah napredka človeštva

Edvard Kardelj: „Nacionalizem je izrazita fasada za prikrivanje reakcionarnih političnih ciljev — S parolami o nekakšni 'nacionalni spravi' želijo nekateri ustvariti lastne politične postojanke za kontranacionalno aktivnost — Tega ne bomo dopustili“

Partizani, mladinci in mladinke! Tovarišice in tovariši! Ko je pred tridesetimi leti, sredi julija 1942. leta, glavni štab narodnoosvobodilne vojske Slovenije izdal ukaz o ustanovitvi udarne brigade Toneta Tomšiča — in ko je v naslednjih mesecih sledila še ustanovitev Gubčeve, Cankarjeve in Šercerjeve — je bil to izredno pomemben prelomni dogodek v razvoju narodnoosvobodilne vstaje slovenskega naroda in njegove vojske, ki je rasla iz te vstaje. Ustanovitev brigad je bila hkrati potrditev rastoče moči vseljudske vstaje ter rasti bojne sposobnosti partizanskih čet in odredov ter sposobnosti in dozorelosti njihovih vojaških in političnih kadrov, štabov in drugih vodilnih organov, ki so se kalili v letu dni trdih bojev pred ustanovitvijo brigad. Hkrati je bila to priprava za še trše boje v prihodnosti, boje, ki so terjali večje koncentracije udarne moči narodnoosvobodilne vojske in višje oblike bojne taktike in strategije naše narodnoosvobodilne vstaje v celoti in še posebej njene narodnoosvobodilne vojske.

EDVARD KARDELJ GOVORI ZBRANI MNOŽICI Foto: Janez Zrnec

Pred tem je naša partizanska vojska zdržala ne samo leto dni nenehnih naletov sovražnika, ki je poskušal v kali zadušiti mlado partizansko gibanje, ampak je tudi uspešno in vse uspešneje zadajala sovražniku s svojimi napadi hude izgube in pomembno slabila njegove vojaške pozicije in prometne zveze na okupiranem ozemlju Slovenije. V tem času je tudi že osvobodila precejšen del slovenske zemlje in s tem omogočila nastajanje prvih organov ljudske oblasti slovenskega naroda. S svojimi zmagami je močno spodbudila nadaljnjo krepitev Osvobodilne fronte in razširila njen vpliv v slovenskih ljudskih množicah.

Sovražnik je takrat spoznal, da je podcenjeval moč narodnoosvobodilne vstaje na Slovenskem. Lotil se je obsežne ofenzive, ki se je začela julija leta 1942. To je bil prvi spopad naše narodnoosvobodilne vstaje in partizanske vojske s frontalno ofenzivo velikih sil sovražnikove armade in njenega orožja. Za vse nas, ki smo bili odgovorni za odločitve v tistih dneh hudih preizkušenj, je bilo jasno, da je od tega, kako bo naša narodnoosvobodilna vstaja vojaško in politično vzdržala to sovražno ofenzivo, odvisen ves njen nadaljnji razvoj. Zato smo se lotili vrste političnih in vojno-organizacijskih ukrepov. Smer so nam pokazale pozitivne izkušnje Prve in Druge proletarske brigade, ki ju je ustanovil tovariš Tito konec leta 1941 oziroma v začetku 1942. leta. Odločili smo se za kombinacijo partizanskih odredov in brigad. Odredi naj bi še naprej skušali vezati sovražne enote na čim širšem ozemlju Slovenije, da bi tako slabili sovražnikovo sposobnost za koncentracijo sil. Brigade pa naj bi postale udarno jedro slovenske narodnoosvobodilne vojske, ki bi bilo sposobno manevrirati na vsem območju Slovenije in tudi zunaj njega ter pod poveljstvom glavnega in vrhovnega štaba koncentrirati svoje sile, kadar bi bili potrebni močnejši udarci po večjih sovražnikovih formacijah in centrih. Tako je iz prvotnih partizanskih čet in odredov in vse širšega razmaha ljudske vstaje rasla čedalje močnejša in bojno vse sposobnejša narodnoosvobodilna vojska slovenskega naroda.

Resnični ljudski in revolucionarni značaj slovenske narodnoosvobodilne vojske

Udarna brigada Toneta Tomšiča takrat ni dobila naziva »proletarska«, predvsem zaradi posebnega značaja Osvobodilne fronte. Toda v bistvu je bila ta, kakor tudi večina drugih slovenskih brigad, po svoji sestavi dejansko proletarska. Borci v njej in večini drugih brigad so bili namreč pretežno delavci skupaj z najbolj zavednimi borci iz vrst kmečkega ljudstva in progresivne domoljubne inteligence. Tudi sestava poveljniškega in politkomisarskega kadra je večji del ustrezala taki sestavi borcev. Že samo to dejstvo izpričuje resnično ljudski in revolucionarni značaj slovenske narodnoosvobodilne vojske.

Toda pot do brigad ni bila lahka in njihova ustanovitev ni bila zgolj organizacijsko vprašanje. Brigade so lahko nastale samo v okoliščinah že razvite in dozorele narodnoosvobodilne vstaje. Takoj v začetku aprila 1941. leta je centralni komite Komunistične partije Jugoslavije sklenil, da ne prizna kapitulacije, ki jo je podpisalo poveljstvo stare jugoslovanske vojske, in da bo Komunistična partija Jugoslavije skupaj z vsemi antifašističnimi in patriotičnimi silami nadaljevala boj proti okupatorju. Takrat je bil ustanovljen pri centralnem komiteju Komunistične partije Jugoslavije vojni komite s tovarišem Titom na čelu, ki je imel nalogo voditi priprave za oboroženo narodnoosvobodilno vstajo. Takoj za tem so take vojne komiteje ustanovili pri vseh centralnih, pokrajinskih in okrožnih komitejih Komunistične partije Jugoslavije in seveda tudi Komunistične partije Slovenije. Tako usmeritev k pripravi oborožene narodnoosvobodilne vstaje je podprl tudi ustanovni sestanek Osvobodilne fronte aprila 1941. To je pomenilo, da so se najnaprednejše in za boj najbolj pripravljene sile slovenskega naroda skupaj z vsemi narodi Jugoslavije odločile skupno biti bitko za osvoboditev slovenskega in vseh jugoslovanskih narodov, bitko na življenje in smrt s fašističnim imperializmom, ki se je odločil ne le poteptati svobodo slovenskega naroda, ampak tudi zatreti korenine njegovega obstoja.

22. julij - začetek organizirane oborožene akcije slovenske narodnoosvobodilne vstaje

Če je bilo obdobje vojnih komitejev obdobje priprav za oboroženo vstajo, to ne pomeni, da takrat ni bilo nikakršnega oboroženega odpora. V raznih predelih Jugoslavije so nastajali oboroženi upori in posamične akcije z orožjem. To je bil spontan izraz odpora proti okupatorskemu nasilju in volje ljudstva, da se bori za svojo svobodo.

Tudi v Sloveniji so se že v aprilu, maju in juniju začeli vršiti posamezni spontani oboroženi in drugi napadi posameznikov na okupatorjeve vojake. Toda pogoji za prehod k vsesplošni narodnoosvobodilni vstaji so lahko dozoreli šele tedaj, ko so bile najširše ljudske množice pripravljene prijeti za orožje in podpreti oborožene borce.

Centralni komite Komunistične partije Slovenije je ocenil, da je tak trenutek nastopil, ko so fašistične armade vdrle v Sovjetsko zvezo. V zavesti slovenskega ljudstva je bilo globoko utrjeno prepričanje, da fašistični blok v boju s sovjetsko armado in združenimi silami antihitlerjevskega bloka ne more zmagati. Utrdilo pa se je tudi spoznanje, da slovenski narod ne bo svoboden, če bo čakal, da mu bodo drugi svobodo prinesli na zlatem krožniku, ampak bo dosegel resnično svobodo le, če si jo bo priboril z lastnimi silami, z lastnimi rokami, z lastnim orožjem. Izhajajoč iz take ocene položaja in pa sklepov CK Komunistične partije Jugoslavije, ki so celotno Partijo in vse narode Jugoslavije usmerili k oboroženi vstaji, je centralni komite Komunistične partije Slovenije 22. junija 1941 namesto dotedanjega vojnega komiteja, ustanovil Glavno poveljstvo slovenskih partizanskih čet in izdal ukaz, da se tudi vsi drugi teritorialni vojni komiteji reorganizirajo v ustrezna poveljstva partizanskih vojaških enot. Istega dne je centralni komite KPS izdal tudi razglas, v katerem je pozval slovenski narod na takojšnjo narodnoosvobodilno vstajo. Konec junija je vse te sklepe centralnega komiteja sprejel in potrdil tudi vodilni forum Osvobodilne fronte.

Ni potekel niti mesec dni po 22. juniju, ko je glavno poveljstvo že izdalo povelje o prvi koordinirani akciji partizanskih čet na ozemlju Slovenije, ki naj bi se začela po 20. juliju. Kasneje je sicer nastala legenda, da je praznik narodnoosvobodilne vstaje na Slovenskem, se pravi 22. julij, povezan, kakor ponavadi pravijo, s prvim strelom. Toda kakor sem prej dejal, prvi streli na okupatorja so bili izstreljeni precej pred tem. S tem praznikom pa smo dejansko želeli zaznamovati začetek organizirane oborožene akcije naše narodnoosvobodilne vstaje proti okupatorju, ki se je pričela s prvim operativnim planom glavnega poveljstva. In v tem smislu je ta praznik še prav posebej praznik slovenskih partizanov ter vseh borcev, ki so tako ali drugače pripomogli k zmagi slovenskega ljudstva v tem velikem boju in žrtvovali za to zmago svoje življenje.

Ni koščka slovenske zemlje, kamor ne bi stopila partizanska noga

Ko smo stopali v ta boj na življenje in smrt, smo vedeli, da slovenski narod ne bo ostal sam. Kajti vse te naše odločitve so bile sestavni del vsega tistega velikega narodnoosvobodilnega gibanja, ki se je takrat pod vodstvom Komunistične partije Jugoslavije in tovariša Tita kakor nezaustavljiv hudournik razmahnilo po vsej Jugoslaviji. Skupna narodnoosvobodilna vstaja narodov Jugoslavije je tako postajala krepka opora vstaji slehernega posameznega jugoslovanskega naroda.

Iz partizanskih čet so postopno v letu 1941 in spomladi 1942 nastajali bataljoni in odredi, ki so že bili sposobni osvobajati ter tudi braniti že osvobojena ozemlja Slovenije. Spomladi leta 1942 je bila na osvobojenem ozemlju Dolenjske formirana prva slovenska manevrska udarna enota tipa brigade, ki jo je glavni štab ustanovil s posebno nalogo. To je bila tako imenovana Štajerska brigada, ki je bila pravzaprav prva slovenska udarna brigada. Toda ker sta ji dala glavni štab in politično vodstvo posebno nalogo — namreč da prodre na Štajersko ter podpre razvoj narodnoosvobodilne vstaje in izvede mobilizacijo novih borcev na čim širših področjih tega dela Slovenije — je bila tedaj ta brigada preimenovana v II. grupo odredov. Ta enota naj bi namreč — po tedanjem načrtu — postala jedro grupe štajerskih partizanskih odredov, ki naj bi se oblikovali iz takrat še precej razdrobljenih partizanskih enot v tem delu Slovenije. Brigada se je junaško prebijala skozi sovražnikove protiakcije in je dala velikanske žrtve. Čeprav zaradi hitre reakcije premočnega sovražnika ni mogla v celoti doseči postavljenega smotra, je vendarle opravila izredno veliko delo za okrepitev duha narodnoosvobodilne vstaje na Štajerskem, kjer je bil sovražnikov pritisk najmočnejši.

Grupe odredov, ki so bile v tem času ustanovljene tudi v drugih predelih Slovenije, so že izražale višjo obliko organizacije narodnoosvobodilne partizanske vojske. Z drugimi besedami, narodnoosvobodilna vojska je organsko rasla v odvisnosti od širine in moči narodnoosvobodilne vstaje, ki je obenem usposabljala tudi naše partizanske enote in njene vodilne kadre za vse zahtevnejše naloge.

Ni tako rekoč koščka slovenske zemlje, kamor ne bi stopila partizanska noga, več kot prepogosto pa je to zemljo prepojila tudi kri naših soborcev, ki so dali življenje zanjo. Zato vam, partizanom, danes niso potrebna nikakršna formalna priznanja. Ni večjega priznanja, kakor je tisto, ki vam ga je dala zgodovina, se pravi, ki so vam ga dali zgodovinski rezultati vašega lastnega boja. Vaš boj je prinesel slovenskemu narodu ne le dokončno varnost za njegov obstoj in svobodo, ampak tudi trden mir in neodvisnost v povezanosti z narodi Jugoslavije. Toda vaš boj je obenem temeljito preobrazil slovensko družbo in dal oblast delovnemu človeku. Razredni in življenjski interesi tistih, kakor pravi himna o Internacionali, ki so bili včeraj nič, so postali danes vse. Le to je razlog, zaradi katerega so nekateri ljudje pri nas, ki so dejansko politični ostanki ali pa ideološki dediči stare slovenske družbe, kar naprej tako »v skrbeh« za usodo slovenskega naroda, čigar položaj nikoli v zgodovini ni bil trdnejši in varnejši, kot je sedaj, in ki nikoli v zgodovini ni hitreje in bolj vsestransko napredoval kakor po zmagi naše revolucije. Že iz tega dejstva je videti, da je tak nacionalizem izrazita fasada za prikrivanje reakcionarnih političnih ciljev, naperjenih bodisi proti socializmu bodisi proti samoupravljanju, to pa pomeni proti enemu in drugemu.

Lažna skrb za usodo slovenskega naroda

Naj mimogrede omenim, da danes nekateri od nekdanjih okupatorjevih sodelavcev ali njihovih ideoloških in političnih dedičev, ki delujejo v tujini, govore o potrebi nekakšne »nacionalne sprave«, in to z lažnimi frazami o demokraciji, ki je takrat, ko so bili na oblasti, niso poznali. Toda že leta in leta so vrata v domovino odprta vsem tistim v tujini, ki jih ne obremenjujejo vojni zločini, pripravljeni pa so se podrediti ustavnemu sistemu in zakonom socialistične Jugoslavije in socialistične Slovenije. To je edina mogoča in edina dopustna pot tako imenovane »nacionalne sprave«. Potemtakem je povsem jasno, da tistim, ki postavljajo kakšne drugačne pogoje, ni do kakršnekoli »nacionalne sprave«, marveč do ustvarjanja lastnih političnih postojank za kontrarevolucionarno aktivnost. Tega pa naša socialistična revolucija ne bo nikomur dopustila, ne tistim, ki vsaljujejo svojo kontrarevolucionarno navžočnost s terorjem in bombami, in ne tistim, ki poskušajo isto doseči s politikantskimi manevri. S tem naj računa vsakdo: tisti v tujini, pa tudi tisti naivneži v socialističnih vrstah pri nas doma, ki niso sposobni spregledati, kdaj jim kdo podtika rog za svečo.

O vsem tem sicer ne bi niti govoril, če se tudi v našem domačem življenju, zlasti pa v zadnjih letih ponovno, kdaj pa kdaj ne bi vztrajno ponavljali poskusi sil stare, v revoluciji poražene slovenske družbe ter njenih zavestnih ali nezavednih ideoloških in političnih dedičev, da si — ob podpori oportunizma in konservativizma v socialističnih vrstah — znova ustvarijo pozicije za napad na našo revolucijo in socialistično samoupravljanje. Akcije te vrste se izražajo včasih v nacionalizmu oziroma hinavski, lažni skrbi za usodo slovenskega naroda, včasih v bolj ali manj odkritih napadih na socialistični in samoupravni družbeni sistem, včasih v diverzantski kritiki težav našega družbenega razvoja, da bi zanesli nemir v ljudske množice, včasih v boju za direktne pozicije v sistemu oblasti in samoupravljanja, včasih v neposrednih napadih na narodnoosvobodilno vojno in na revolucijo ter njeno tradicijo v slovenskem ljudstvu, včasih v liberalistični ali socialni demagogiji, včasih pod videzom obrambe svobodne znanosti ali kulture, izza katere skušajo dejansko postaviti pozicije za izrazito politično akcijo, vselej pa proti družbeni vlogi in politiki Zveze komunistov, proti uveljavljanju delavskega razreda kot vodilne družbene sile in proti vsakemu koraku v razvoju nase družbe na kateremkoli področju družbenega življenja, ki utrjuje in dalje razvija pridobitve naše revolucije, bodisi da gre za razvoj družbeno-ekonomskih ali pa političnih odnosov in oblik socialistične demokracije. Ni potrebno, da bi precenjevali moč teh družbenih sil, vendar jih tudi podcenjevati ne smemo. Razmerje moči med temi silami in silami delavskega razreda, delovnega ljudstva in socialističnega ter samoupravnega progresa sploh je tako, da bodo nasprotne sile današnje in jutrišnje bitke izgubljale še bolj zanesljivo, kakor so jih izgubljale v preteklosti. Vendar samo pod dvema pogojema.

Prvič, če bodo revolucionarne sile socialističnega samoupravljanja z Zvezo komunistov na čelu znale razkriti nasprotne sile in se boriti proti njim. Kajti da taka reakcionarna ali protisamoupravna ideološka in politična miselnost pri nas še obstaja in da bo še obstajala in se poskušala uveljavljati, ni nič čudnega, saj je naša revolucija stara komaj dobro četrtstoletje.

Marsikdo se je dal preveč uspavati

Nesmiselno se je samo pritoževati, češ da nasprotniki socializma in samoupravljanja delujejo, oziroma videti v tem poglavitni problem. Nasprotniki so delovali in bodo delovali tudi v prihodnje. A mi se neredko znajdemo s svojimi resolucijami bolj v vlogi komentatorja dogajanja, kot pa revolucionarnega faktorja v tem dogajanju. Pravi problem je potemtakem, kako na vse to reagirajo oziroma kako ne reagirajo organizirane socialistične sile, se pravi, ali dovolj odločno in hitro odgovarjajo in ukrepajo v zvezi s takšnimi poskusi. Toda če govorimo o tem, moramo priznati, da se je zadnja leta marsikdo preveč dal uspavati, da bodo tekle stvari kar same od sebe in da se naši socialistični in samoupravni praksi pač ne more nič pripetiti. Potek dogodkov pa je pokazal — ne le na Hrvaškem, ampak povsod po Jugoslaviji in prav tako v Sloveniji — da je taka iluzija ne le škodljiva, marveč celo nevarna in da našo družbo pelje v hujše konflikte, kot pa bi bili nujni, če bi pravočasno reagirali na manevre nasprotnikov socializma ali socialističnega samoupravljanja, zlasti pa še na odkrite kontrarevolucionarne pritiske, ki se poskušajo skriti za nacionalizmom.

Socialistične demokracije ni moč graditi s pasivnim odnosom do protisocialističnih in protisamoupravnih pritiskov

Motijo se tisti, ki mislijo, da je socialistično demokracijo mogoče graditi in utrjevati s pasivnim odnosom do takih protisocialističnih ali protisamoupravnih pritiskov oziroma s »preobrazbo« Zveze komunistov iz revolucionarne avantgarde delavskega razreda v nekakšno liberalistično partijo. Potek razvoja v zadnjih dveh desetletjih v vrsti evropskih socialističnih dežel je dovolj prepričljivo dokazal, da so bile progresivne socialistične sile, ki so se upirale stalinističnemu dogmatizmu in birokratsko-tehnokratskemu konservatizmu, izdane, poražene ali oslabljene prav zaradi tega, ker je oportunizem v njihovih vrstah pričel iskati zaveznika v antisocialističnih vrstah, ali pa je vsaj nezavedno odpiral vrata za aktiviranje teh sil na družbeni sceni. Zveza komunistov Jugoslavije pa se je v svojem boju proti poskusom uveljavljanja stalinističnega dogmatizma in absolutizma ali pa birokratsko-tehnokratskega konservativizma vedno

(Nadaljevanje na 4. strani)

SREČANJE — V Zadobrovi so se srečali (od leve na desno) generalpolkovnik Stane Potočar, zvezni sekretar za narodno obrambo, armadni general Nikola Ljubičić in narodni heroj Tone Vidmar-Luka.

Za borce ni večjega priznanja, kot nam ga je dala zgodovina našega lastnega boja

Edvard Kardelj na zborovanju v Zadobrovi: „Narodnoosvobodilni boj je prinesel slovenskemu narodu ne le dokončno varnost za obstoj in svobodo, ampak tudi trden mir in neodvisnost v povezanosti z narodi Jugoslavije — Ta boj je preobrazil slovensko družbo“

(Nadaljevanje s 3. strani)

hkrati borila tudi proti takim poskusom, ki so prihajali z reakcionarne desnice, bodisi da se je ta pojavljala v odkriti antisocialistični akciji ali pa pod zastavami buržoaznega liberalizma. In tu je ključ naših uspehov v boju proti ideologiji stalinizma in birokratsko-tehnokratskega konservativizma.

Teh izkušenj iz preteklosti tudi sedaj ne smemo pozabiti, četudi so nasprotniki socializma in samoupravljanja danes slabotnejši, kot so bili včeraj.

Neredko slišimo gesla, da ni treba nikomur dajati razrednih, ideoloških in političnih etiket, če se ne strinja s politiko Zveze komunistov. Gotovo ni treba dajati takih etiket v demokratičnem boju s pozicij socializma in socialističnega samoupravljanja, se pravi v okvirih socialistične demokracije. Toda najbolj pogosto protestirajo proti etiketiranju prav tisti, ki bi radi skrili bodisi reakcionarno bistvo svoje ideologije in politike bodisi svoj oportunizem pred takimi pritiski. Pogosto prav nosilci takih pojmovanj brez sramu ožigosajo kot konservativne in stalinistične tiste revolucionarne sile našega delavskega razreda in naše družbe, ki so dejansko nosile na svojih plečih vso težo boja proti stalinizmu, boja za socialistično samoupravljanje in za demokratizacijo naše družbe in jo nosijo tudi danes. Iz istih vrst tudi stalno prihajajo poskusi razvrednotenja narodnoosvobodilnega boja, partizanske vojske, Osvobodilne fronte, kar dejansko ne pomeni nič drugega kot poskus, da bi se sile, ki so bile včeraj poražene, znova vsilile slovenskemu ljudstvu za gospodarja. Odrekati se razpoznavanju nasprotnika ali njegove ideologije ali njegove akcije pa dejansko pomeni odrekati se boju proti tej akciji. In zato je oportunizem prav tu v praksi socialističnih sil in zlasti Zveze komunistov ustvaril precej šibkih točk in prav tu so, po mojem mnenju, naši pravi problemi. Naj mi bo dovoljeno, da naštejem samo nekaj takšnih primerov.

Glejte, slovenski delovni ljudje plačujejo davke, iz teh davkov pa slovenska socialistična država financira nekatere založniške sklade, ki vidijo svojo dolžnost v tem, da s precej velikimi milijonskimi vsotami podpirajo tudi tisti tisk, ki je naperjen proti interesom delavskega razreda. Ali kdo vpraša delavce, ali soglašajo s tem, da se njihova sredstva uporabljajo za take namene? Ali pa del našega časopisja ter televizije in radia — ne bom trdil, da je velik, vendar tudi ne tako majhen — pogosto kaže, da nima posluha za to, kaj je na liniji naše revolucije, kaj pa je proti njej. Ali je dopustno, da se tako pomembna sredstva javne informacije spreminjajo iz orodja revolucije v orodje njenih nasprotnikov? Dalje, že leta in leta delujejo na nekaterih fakultetah naše univerze posamezniki, za katere vsa slovenska javnost dobro ve, da tam ne gojijo znanosti — ampak se ukvarjajo predvsem z ideologijo in politiko. Njihov cilj je pravzaprav dezorientirati in demoralizirati mladega človeka in ga ločiti prav od najprogresivnejših sil naše revolucije, predvsem pa od Zveze komunistov. Toda čeprav je jasno, da s tem taki posamezniki ne le škodujejo ugledu naše univerze in ogromni večini odgovornih znanstvenih in pedagoških delavcev na njej, se vendarle precej uspešno skrivajo za formulo o tem, da naj se politika, se pravi politika socialistične družbe, ne meša v znanost. Ali pa vzemite nekatera področja našega kulturnega življenja. Tu in tam so si svoja gnezda spletle skupinice ljudi, ki mislijo, da je vsa modrost tako imenovanega kulturnega avantgardizma v tem, da se postavljajo po robu revoluciji, pri tem pa mu je vseeno, ali je danes na skrajni levici, jutri pa na skrajni desnici.

Oportunistična miselnost nekaterih zelo odgovornih komunistov

Podobno pa je tudi na nekaterih drugih področjih. Na nekaterih zelo odgovornih mestih so komunisti, ki so obremenjeni z oportunistično miselnostjo in se obnašajo tako, kakor da se v svojem delu niso dolžni boriti za idejne in politične smotre in sklepe Zveze komunistov, ampak se jim zdi popularnejše, da se drže tiste politične taktike, ki ji npr. v Srbiji pravijo: »Dober dan čarsija, na vse štiri strani«.

Ali pa naj vas spomnim na naše diskusije o socialnih razlikah in vlogi delavskega razreda na III. seji konference Zveze komunistov Slovenije. Nekateri so nam takrat očitali, da delamo umetno zdraho v slovenski družbi. Toda glejte, o čem govore rezultati nedavnih referendumov o samoprispevku za otroško varstvo v Ljubljani in Mariboru. Delavci in sploh delovni ljudje po tovarnah in vaseh so se z veliko večino udeležili glasovanja za samoprispevek, najmanjša udeležba pa je bila med tistimi, ki imajo relativno visoke dohodke in zelo trden družbeni položaj. Ali ta podatek po svoje ne govori tudi o tem, kje se občutek za skupne družbene interese bolj in kje manj izraža? Seveda tega ne omenjam zato, da bi koga klical na odgovornost zaradi glasovanja, kajti vsakomur pri nas je dano na prosto, da se po svoje odloči. Toda o tem dejstvu govorim zato, ker imajo marsikdaj prav ta socialna okolja večji vpliv na našo družbeno politiko in prakso kot pa združeno delo oziroma temeljni sloji našega delovnega ljudstva.

In prav na takih in podobnih šibkih točkah sistema, idejne in politične akcije in vsakdanje prakse progresivnih socialističnih sil in zlati Zveze komunistov se potem odpirajo možnosti za nasprotnike naše revolucije in socialističnega samoupravljanja, da si ustvarjajo pozicije za uveljavljanje svoje ideologije in politike v naši družbi.

Prav tem pojavom v naših vrstah smo napovedali odločen boj z 21. sejo predsedstva Zveze komunistov Jugoslavije in z znanimi stališči, ki jih je ob tem v svojih govorih izrazil tovariš Tito. Zato se je treba tudi v naši slovenski praksi odločno lotiti takšnih in podobnih šibkih točk, o katerih sem prej govoril.

Dalje, ustavimo se na primer pri nekaterih pojavih ob naših gospodarskih težavah. Če ob teh težavah in prizadevanjih, da bi jih premagali, prebirate članke in govore v našem časopisju, boste v njih lahko kaj pogosto zasledili približno takole logiko razmišljanja: restriktivni ukrepi in zamrznitev cen škoduje našemu gospodarstvu; zato zmanjšajte restriktivne ukrepe, odpravite zamrznjene cene in vzpostavite svoboden trg, vendar tako, da ne bo s tem prizadet ne življenjski standard ne stabilnost gospodarstva; namesto teh ukrepov pa izboljšajte sistem, vendar tako, da bo vsakdo lahko še naprej delal tako kakor doslej. Taka so priporočila ne tako majhnega števila ljudi, in celo nekaterih na odgovornih položajih. Postavljati tako protislovne zahteve je isto kakor terjati od zvezne vlade, naj reši problem kvadrature kroga. Seveda zvezna vlada kvadrature kroga ne more rešiti. Če hočemo premostiti sedanje težave, potem je za to treba tudi nekaj plačati, kaj žrtvovati, kajti težave so predvsem v materialnih neskladjih našega gospodarskega razvoja, se pravi, breme boja za stabilizacijo mora nositi prav naše gospodarstvo samo in tista področja investicijske, družbene in osebne porabe, ki presegajo naše možnosti in kjer najlaže lahko varčujemo in »stiskamo«.

Zakon o združenem delu bo močna opora samoupravnim organizacijam in delovnim ljudem

Drugi pogoj krepitve družbene vloge delavskega razreda ter progresivnih sil socialističnega samoupravljanja pa so nadaljnji uspehi naše revolucije, se pravi razvoja našega socialističnega in samoupravnega družbenega sistema in gospodarskih temeljev tega sistema ter življenjskih in kulturnih razmer delovnega človeka. V teh prizadevanjih pa morajo imeti vodilne socialistične sile naše družbe in predvsem Zveza komunistov zelo jasna in določena idejna izhodišča in smotre. Zveza komunistov jih tudi dejansko ima. Toda uresničevali se ne bodo sami od sebe zgolj s tem, če bomo nenehno sprejemali nove resolucije in deklaracije. Uresničevati jih morajo najnaprednejše sile naše družbe na čelu z Zvezo komunistov; in sicer, prvič, s tem, da bodo v boju z nasprotniki teh ciljev krepile svoje vrste, in drugič, da se bodo povezovale z našimi samoupravljalci v njihovi živi praksi in se vedno znova usposabljale za to, da jim bodo lahko pomagale pri njihovih odločitvah, vplivale na socialistično in samoupravno vsebino teh odločitev ter pomagale premagovati težave in bitreje reševati nerešene gospodarske in družbene probleme sploh.

Tovarišice in tovariši!

Prav pri nadaljnjem uresničevanju teh smotrov v novih razmerah, ko je socialistična Jugoslavija že v dobršni meri premagala svojo nekdanjo gospodarsko zaostalost in ko je socialistično samoupravljanje že postalo najpomembnejša karkteristika človekovega družbenega položaja, je tudi bistvo ustavnih sprememb, ki smo jih sprejeli lani, in tudi tistih, ki jih sedaj pripravljamo.

Hkrati s tem naj povem, da vzporedno z ustavnimi spremembami pripravljamo tudi obsežen zakon o združenem delu. Ta bo konkretneje in podrobneje ekonomsko in pravno opredelil odnose, ki se bodo v samoupravnem združenem delu oblikovali na temelju ustavnih določil. Zakon bomo morali vsekakor sprejeti vsaj približno takrat kot ustavo. Le tako bo namreč mogoče ustavni sistem kar najhitreje tudi praktično uresničevati. Skupaj z ustavo bo tudi ta zakon močna opora našim samoupravnim organizacijam združenega dela pri urejanju njihovih notranjih odnosov. Obenem pa bo tudi zelo močna ovira vsem tistim, ki bi radi po svoje razlagali ustavne spremembe na področju družbenoekonomskih odnosov in oblik samoupravljanja, torej tistim, ki menijo, da je bistvo samoupravljanja v tem, da lahko vsakdo dela, kar hoče, med drugim tudi to, ali bo priznal delavcem samoupravne pravice ali pa ne. Toda samoupravljanje ni samo pravica, ampak je tudi dolžnost. Zato bomo morali tako v ustavi kot v zakonu o združenem delu tudi veliko konkretneje kot doslej določiti vprašanje odgovornosti ne le v materialnem poslovanju in vodenju delovnega procesa, ampak tudi pri upravljanju družbenega kapitala, ki pripada vsem delovnim ljudem, ne pa samo tistim, ki razpolagajo z njim.

Delavci bodo sami presodili, kaj je prav za njihovo delo in življenje

Nekateri trdijo, da bomo z novimi ustavnimi spremembami oslabili integracijo v združenem delu oziroma, kot pravijo »atomizirali« gospodarske organizacije. Toda res je ravno nasprotno. Prav sedanje stanje močno ovira integracijske procese, kajti pogosto morajo celo zelo racionalne integracije vsiljevati od zunaj, ker ne izhajajo dovolj iz zavestne volje delavcev, se pravi, ker jih sedanji ekonomski odnosi premalo spodbujajo k temu. Zato se integracija v združenem delu pri nas prepočasi razvija. Še več, zelo velikokrat se razvija v napačnih smereh, kajti če nedograjen sistem ekonomskih odnosov napačno usmerja interese delovnih organizacij, ni čudno, če se npr. del zunanje in velike trgovine bolj povezuje s tistimi, ki žive od njiju, kakor pa s tistimi, od katerih sami živita, namreč od proizvodnih organizacij.

Zato si sedaj prizadevamo vzpostaviti takšen sistem odnosov, v katerem bo delavcem bolj do tega, da njihove temeljne organizacije združenega dela kakor tudi njihova podjetja združujejo svoj dohodek z drugimi tako, da bodo vsi skupaj ustvarili za vse in za vsak kolektiv posebej večji dohodek. V takih ekonomskih odnosih se bo delavec zavedal, da bo tudi njegov osebni dohodek večji, če bodo z združevanjem dela in dohodka vsi skupaj dosegli večjo storilnost in večji poslovni uspeh. To je med drugim tudi najvažnejši smisel ustavnih določil o delavčevi kontroli nad minulim delom. Zato upravičeno lahko trdimo, da bodo taki odnosi ne samo močna spodbuda k integraciji, ampak hkrati tudi faktor zdravega usmerjanja integracije na področju samoupravnega dela.

Tisti, ki so napadali ustavne amandmaje, so med drugim trdili, da bodo amandmaji povzročili tudi, da bo upravljanje proizvodnje pri nas poslej primitivnejše. Spet so privlekli na dan staro strašilo, češ da bo organizacija strokovnega vodenja delovnega procesa izgubila svojo veljavo in z njo tudi moderna tehnologija, da delavci ne bodo imeli razumevanja za takšno strokovno vodenje. Toda nesmiselno je misliti, da bodo naši delovni ljudje — zlasti sedaj v novih ekonomskih razmerah — tako kratkovidni, da ne bodo razumeli, ali je njim v korist, da imajo sposobno strokovno vodstvo in moderno tehnologijo, ali pa primitivno vodstvo in zastarelo tehnologijo. Nasprotno, trdno sem prepričan, da bodo delavci sami znali bolje presoditi, kaj je za njihovo delo in življenje prav, kot pa marsikateri od tistih, ki nastopajo kot pokrovitelji delavskega razreda.

Z drugimi besedami, v nikakršni nevarnosti ni kvaliteta strokovnega vodstva v združenem delu. Toda tisto, kar se bo dejansko začelo bolj odločno spreminjati, je tole. Kolikor bolj so bili doslej upravljalski centri odmaknjeni od neposredne proizvodnje, toliko bolj so bili odvisni od državnih organov in političnih pritiskov in toliko manj od delovnih kolektivov v temeljnih delovnih organizacijah. Ustavni amandmaji pa obračajo to logiko. Z drugimi besedami, vsi centri bodo za strokovno vodenje delovnih procesov in za uporabo družbenega kapitala čedalje bolj neposredno odgovorni prav temeljnim organizacijam združenega dela, se pravi, samim delovnim ljudem, pri tem pa ta odgovornost ne bo samo politična, ampak predvsem ekonomska. V takih razmerah pa se bodo prav gotovo laže in pravilneje kot doslej po samoupravni in demokratični poti urejali vsi odnosi med samoupravnimi organi delovnih kolektivov ter strokovnimi kadri, ki so odgovorni za uspeh dela in tehnološkega razvoja.

Napad na družbeno vlogo borcev je napad na revolucijo

Takim spremembam v družbenoekonomskih odnosih pa morajo slediti seveda tudi spremembe v političnem — in posebej v skupščinskem in komunalnem sistemu — kjer morajo dobiti nesporno vodilno vlogo neposredni delegati iz baze združenega dela. V tem pa je bistvo drugega dela ustavnih sprememb, ki so sedaj v pripravi.

Toda že vnaprej moramo vedeti, da te spremembe ne bo lahko uresničevati, če se obenem ne bomo odločno spopadli z ideološkimi in političnimi pritiski, o katerih sem prej govoril, in z oportunističnim odnosom do njih v vrstah naprednih in demokratičnih socialističnih sil. Boj za uresničitev teh ciljev danes ni nič manj odgovornost in stvar borcev, kakor je bila v preteklosti, ko so nosili največje breme boja za svobodo našega ljudstva in socialistično revolucijo. Resda postaja to v sedanjem času vse bolj naloga mladih generacij, saj je pred njimi odprta vsa prihodnost. Kakor si bodo mladi ljudje danes postiljali, tako bodo jutri spali. Toda prav zato je ravno mladim generacijam danes bolj kot kdajkoli potrebno, da se v iskanju poti v bodočnost uče tudi na izkušnjah narodnoosvobodilne borbe in dosedanje poti socialistične revolucije. Prav pri tem pa imate vi, partizani in borci, še posebne družbene dolžnosti. Zato tisti, ki poskušajo potisniti partizane in borce Osvobodilne fronte na obrobje družbenega dogajanja, ne delajo tega zato, ker so za uveljavljanje mlade generacije. Nasprotno, družbeno vlogo borcev napadajo zato, ker v resnici napadajo revolucijo. Zdavnaj smo v vrstah naših partizanov in borcev Osvobodilne fronte premagali težnje po nekakšnem monopolu ali privilegiranem položaju borcev v sistemu oblasti ali družbenega samoupravljanja, kakršne so nekdaj poskušale vsiliti nekatere birokratsko-konservativne sile s posebnimi političnimi računi, ki so hotele manipulirati z borci. Vsak poskus obnavljanja takih teženj bi lahko dal orožje v roke samo idejnim in političnim nosilcem birokratskega in dogmatskega konservativizma. Toda kakor je imel včeraj sleherni partizan in borec Osvobodilne fronte odgovornost in dolžnost, da se skupno z vsemi narodnoosvobodilnimi silami na čelu s Komunistično partijo bori za nacionalno osvoboditev in zmago socialistične revolucije, tako tudi danes ogromna večina borcev čuti kot svojo dolžnost, da se skupaj s samoupravljavci in mladimi borci za napredek socialističnega samoupravljanja bori za uresničitev tistih nalog, ki si jih danes zastavljajo naša revolucija oziroma naši delovni ljudje z Zvezo komunistov na čelu.

Narod, ki usodo svoje eksistence in svobode prepušča drugim, se sam odreka svoji neodvisnosti

In zato se mi zdi posebna odlika današnjega zbora, da na njem skupno izražate svojo privrženost isti progresivni stvari vi, partizani, borci iz narodnoosvobodilne vojne, in vi, mladinke in mladinci, ki šele prevzemate naše družbene odgovornosti. Skupno ste pripravili to današnje srečanje in skupno izpričali vzajemno tovarištvo, ki se rojeva v skupnem boju za skupni cilj. To je najboljši odgovor tistim, ki hočejo skriti in zamegliti prav bistvo naših idejnih in družbenih protislovij s tem, da imajo toliko povedati o generacijskih konfliktih. Seveda določeni konflikti te vrste obstajajo, morajo obstajati in so večni atribut zgodovine in njene razvojne dialektike. Toda ti konflikti so manj kot sekundarnega pomena za življenje neke družbe. V resnici pa je samo en temeljni in odločilni konflikt v naši družbi, namreč konflikt med revolucijo in kontrarevolucijo, med socialističnim samoupravljanjem in stalinističnim ter tehnokratskim konservativizmom, med interesi delavskega razreda in interesi tistih, ki bi radi živeli na račun tega razreda, med idejami, političnim in družbenim napredkom ter zaostalo miselnostjo in malomeščansko dezorientacijo. V tem konfliktu pa so na obeh straneh tako mladi kot stari.

Mnogi od vas, mladincev in mladink, ste te dni ali boste v prihodnjih dneh hodili po stopinjah naših partizanov in naše narodnoosvobodilne vojne, da bi si tudi od njih, od te vojne, od Osvobodilne fronte in Komunistične partije pridobivali znanje, kako je treba noteti in znati braniti svobodo svojega naroda pred nasiljem imperializma in vsake vrste podrejanja narodov tuji volji. Čeprav moramo skupaj z vsemi narodi Jugoslavije in sveta storiti vse, da ne bi nikoli več prišli v položaj, v katerem bi morali opravljati tako nalogo, je vendar prav in nujno, da se zanjo usposabljate. V današnjem svetu vedno spoštujejo samo tistega, ki je pripravljen in sposoben za obrambo. Nasprotno pa se narod, ki usodo svoje eksistence in svobode prepušča drugim, sam odreka svoji neodvisnosti. To še zlasti velja za majhne narode. Mi se borimo za mir. Storiti pa moramo vse, da bo ta mir — kar zadeva slovenski narod in vse narode Jugoslavije — slonel v največji možni meri na naši lastni obrambni sposobnosti in moči, ne pa da bi bil odvisen samo od tuje volje in stanja v mednarodnih odnosih.

V družbi mladina ni nikakršen poseben „enoten sloj“ zase

Vendar četudi smo dolžni verjeti in zaupati, da bo vam, mladi tovariši, dobra usoda prihranila nalogo, da bi morali z orožjem braniti neodvisnost svojega lastnega in vseh jugoslovanskih narodov, vas vendar ne more osvoboditi druge, prav tako pomembne naloge, namreč da ponesete naprej idejo in prakso naše socialistične in samoupravne revolucije. Se pravi, ne samo da branite njene sedanje pridobitve, marveč da skupno z vsemi progresivnimi socialističnimi silami naše družbe, na čelu z Zvezo komunistov, te pridobitve ustvarjalno razvijate naprej, da utirate nove poti napredka socialističnih, samoupravnih in humanističnih odnosov med ljudmi v naši družbi. S svojo vztrajno bitko za socialistično samoupravljanje so delavski razred in narodi Jugoslavije danes v prvih vrstah napredka človeštva. Toda to svoje mesto bomo zadržali samo pod pogojem, če se ne bomo vdajali varljivim slepilom, da je s tem naša revolucija opravila vse naloge. Generacije, ki so v prvih obdobjih bile bitko za uresničitev temeljnih socialističnih in samoupravnih ciljev naše revolucije, so opravile veliko zgodovinsko delo. Toda zaradi tega revolucionarno delo, ki ga prevzemate vi, sedanje in bodoče generacije, ni nič manjše in nič manj pomembno. Zato mora biti v tej bitki mladina v prvih vrstah.

Zadnje čase se pri nas poskušajo vsiliti delu mladine nekakšni psevdo mladinski ideologi. Ti poskušajo dokazovati, da je treba ustvariti nekakšno posebno mladinsko gibanje, ki naj predstavlja mladino nasploh, skoraj kot nekakšna politična stranka. Toda v družbi ni mladina nikakršen poseben »enotni sloj« zase. Delavska mladina je predvsem povezana z živimi problemi in interesi delavskega razreda, se pravi združenega samoupravnega dela in vloge delovnih ljudi pri upravljanju družbe; kmečka mladina je predvsem povezana s problemi in interesi kmetijstva in vasi ter družbene vloge kmetijskih proizvajalcev; študentska mladina se srečuje spet s svojo posebno problematiko itd. Potemtakem je mladina tako po svoji sestavi kakor tudi po svoji miselnosti bolj ali manj samo ogledalo sestave in miselnosti vse naše družbe. Toda prav to dejstvo najprepričljiveje dokazuje, da so vse bistvene težnje in interesi najprogresivnejšega dela naše mladine neločljivo povezani z enakimi interesi napredka vse naše družbe, za kar se bori Zveza komunistov in za kar se bore vsi iskreni revolucionarji in napredni ljudje naše socialistične družbe. Potemtakem ni težko uganiti, kaj se skriva za teorijami takih »psevdo mladinskih« ideologov. Cilj takega manipuliranja z mladino, ali pa vsaj njegov objektivni rezultat, pa je ločiti čim večji del mladine od najprogresivnejših sil naše socialistične družbe, predvsem pa od Zveze komunistov.

Prav zato se mi zdi, da današnje zborovanje skoraj simbolično nakazuje pot, ki jo mora ubrati tista naša mladina, ki hoče zares biti v prvih vrstah boja za družbeni napredek. Z drugimi besedami, najnaprednejši del mladine bo odigral svojo pravo zgodovinsko vlogo, če bo znal čim širše množice mladine povezovati v vsakdanjih in konkretnih družbenih akcijah prav s tistimi naprednimi silami socialistične družbe, ki se na čelu Zveze komunistov bore za nadaljnje korake naše revolucije. Prepričan sem, da bo v taki povezanosti in sodelovanju uresničevanje revolucionarnih smotrov prehajalo v prave roke, se pravi ne v vrste mladine sploh, ampak v vrste tiste mladine, ki jih bo znala ne samo braniti, ampak bo znala tudi utirati nove poti za njihov razvoj v interesu dela ter življenjskih in kulturnih potreb našega delovnega človeka mesta in vasi.

Tovariši in tovarišice!

Ob koncu mi dovolite, da vas prisrčno pozdravim in da zaželim vse dobro vam, partizanom-borcem, ki tudi danes enotno stojite pod zastavami revolucije, ki ste jih dvignili 1941. in 1942. leta, vam, mladim tovarišem in borcem, ki ste zavestno in odgovorno začeli prevzemati odgovornost za nadaljnji razvoj naše revolucije in za usodo našega delovnega človeka, in vsem vam, ki ste s svojo navzočnostjo še enkrat izpričali moč enotnosti našega ljudstva v boju za uresničitev starega gesla slovenskega revolucionarnega delavskega gibanja: Delu čast in oblast!

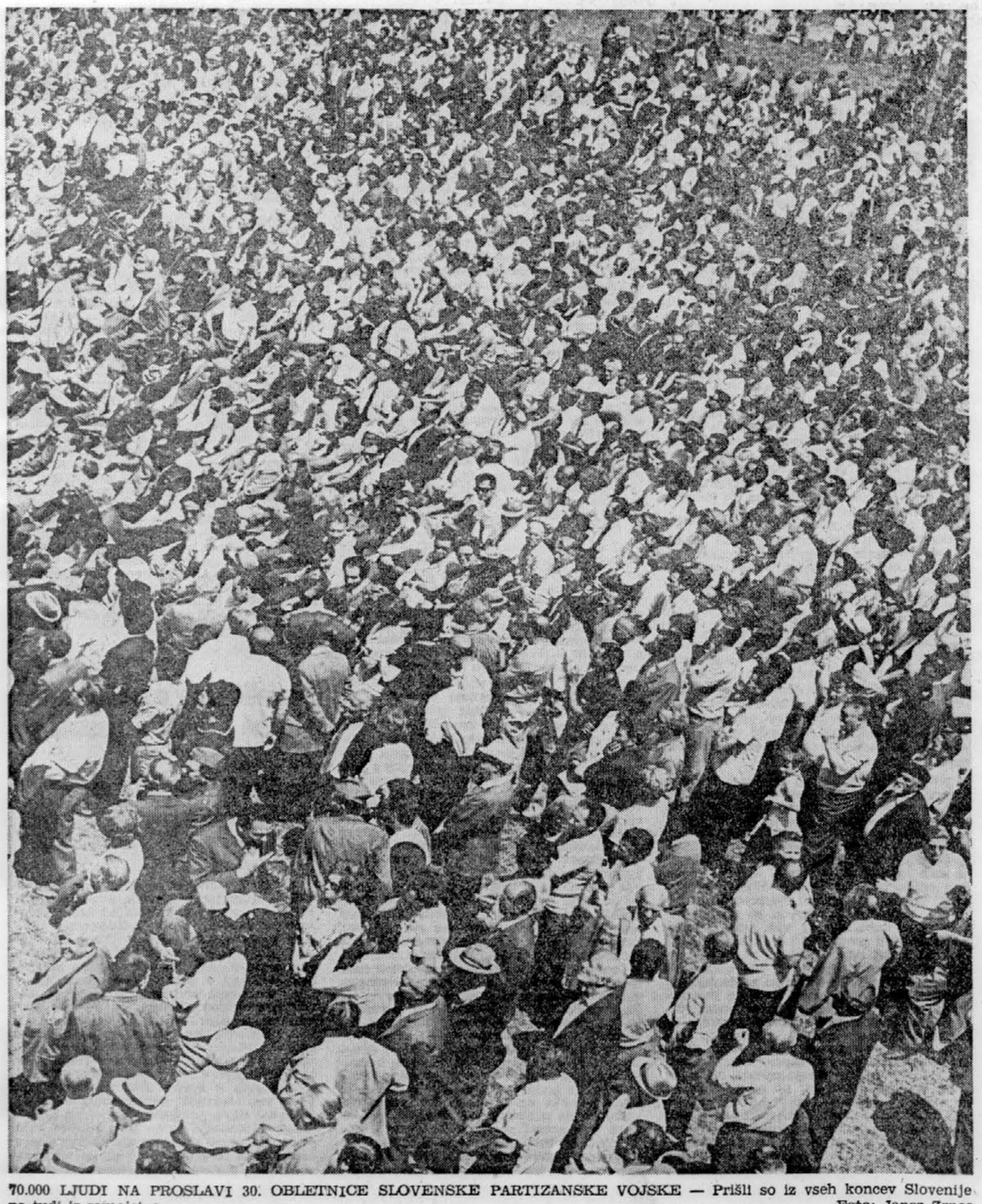

70.000 LJUDI NA PROSLAVI 30. OBLETNICE SLOVENSKE PARTIZANSKE VOJSKE — Prišli so iz vseh koncev Slovenije pa tudi iz zamejstva. Foto: Janez Zrnec

IZSELJENCI V ŠKOFJI LOKI — Na tradicionalnem izseljeniškem pikniku se je letos zbralo nad 10.000 rojakov iz vsega sveta. Foto: P. Hieng

Veseli škofjeloški piknik izseljencev

Za prijetno vzdušje na tem tradicionalnem snidenju naših rojakov so poskrbeli številni ansambli — Tudi kratkotrajen dež ni skalil razpoloženja

ŠKOFJA LOKA, 4. jul. »Posebej nas veseli, da nas vsako leto obišče vse več kulturnih in kulturno zabavnih skupin, ki z veliko ljubeznijo gojijo našo lepo besedo in pesem na vseh kontinentih,« je posebej poudaril v svojem pozdravnem govoru predsednik Slovenske izseljenske matice Drago Seliger na današnjem 17. izseljenskem pikniku na škofjeloškem gradu, katerega se je udeležilo nekaj manj kot deset tisoč ljudi iz vseh kontinentov, od katerih je bilo zelo veliko rojakov in rojakinj iz ZDA.

»Vse to nam dokazuje,« je nadalje poudaril Drago Seliger, »da je bilo pred 21 leti zasejano seme Slovenske izseljenske matice in domoljubnih društev Slovencev v Evropi in Ameriki, zdravo in žlahtno in se obrodilo v bogate sadove.«

Drago Seliger je izrekel izseljencem v imenu vse domovine iskreno zahvalo za društveno dejavnost. »Prav tej dejavnosti gre največ zaslug,« je dejal, »da ste ohranjali in razvijali našo besedo, da ste ostali tesno povezani z našo domovino in da ste v veliki večini ostali zvesti tolmači resnice o naši domovini v deželah, kjer živite.«

Na letošnjem pikniku je bil poglavitni poudarek na bogatem kulturnem sporedu, v katerem je sodelovalo poleg domačih — naj omenim akademski pevski zbor Tone Tomšič, folklorno skupnino France Marolt — in še pet ansamblov iz Amerike: nastopili so Veseli vandrovčki iz Toronta, ansambel Vadnal iz Clevelanda, orkester Romana Possedija iz Chicaga, ansambel Pecon in Trebar iz Clevelanda, Cilka Valenčič in Edi Kenig z ansamblom Buchner iz Clevelanda.

Poleg predsednika SIM Seligerja, škofjeloškega predsednika občine Toneta Polajnarja, so navzoče pozdravili tudi predstavniki izseljenskih društev iz Evrope, Amerike in Avstralije.

Ob koncu slovesnega dela piknika je predsednik občinske skupščine Škofja Loka ob dnevu borca izročil odlikovanja najbolj delovnim članom organizacije zveze vojaških rezervnih starešin Škofja Loka, s katerimi jih je odlikoval predsednik republike Tito.

Razpoloženje je bilo ves dan izredno razgibano in veselo, za kar so poskrbeli številni ansambli. Žal je v zgodnjih popoldanskih urah za nekaj časa ponagajal dež, kar pa ni vplivalo na razpoloženje in ljudje so ostali na pikniku do poznega večera.

STANE LENARDIČ

„Orehi" v EMO

Izvleči se bodo morali iz finančne krize, hkrati pa se usmeriti v bodočem razvoju v določeno novo smer

Obdobje poletnih počitnic prav gotovo ne bo pretrgalo zanimanja in zavzetosti za urejanje kritičnih vprašanj okrog finančne in proizvodne sanacije v nekaterih delovnih organizacijah v celjski občini. Prav gotovo pa je izmed teh najtrši oreh tovarna EMO.

Posledica zastarelosti in nizke akumulativnosti so postale z zaostritvijo ekonomskih pogojev skoraj usodne. Blokada v znesku 47,000.000 dinarjev ni edina »nesreča«. Izvleči se bodo morali iz finančne krize, hkrati pa usmeriti v bodočem razvoju korak v določeno novo smer. Tu so bili prepočasni in danes je to več kot očitno.

Občinska skupščina Celje je z vso zavzetostjo obravnavala položaj tega kolektiva, kjer so letos morali delavci ostati celo nekaj časa doma, ker ni bilo surovin za proizvodnjo. Kolektivu v pomoč je bil ustanovljen sanacijski odbor, ki mora oskrbeti do konca oktobra letos sanacijski program in bodoče razvojne orientacije.

Ne gre namreč prezreti zaskrbljenosti delavcev o tem, kaj bo jutri, koliko dela bo, koliko bodo zaslužili. Osebni dohodki v EMO so sedaj pod povprečjem v industriji. Nizki dohodki (1.400 din v povprečju) in negotovst zaradi dela sta elementa, ki zelo vplivata na odhod ljudi iz tovarne. Letos je odšlo že blizu 300 delavcev različnih poklicev. Nove je težko dobili; celo ženske ne kažejo več zanimanja za delo v EMO.

Ustvariti bo torej treba drugačne pogoje. Kako in kdaj, o tem bo določeno jeseni. Časa nedvomno ni na pretek, vsaj za tako odgovorno nalogo ne in zatorej za marsikoga ne bo brezskrbnih počitnic; kot tudi ni prijetnih počitnic za vse tiste, ki v zastarelih proizvodnih obratih zaslužijo komaj za skromno sprotno preživljanje svojih družin.

F. KRIVEC

Z mopedom s ceste

LENDAVA, 4. jul. — V Petišovcih pri Lendavi je davi iz neznanega vzroka zavozil s ceste z mopedom 40-letni Štefan Prša iz Kapce. Pri padcu je dobil hud pretres možganov in hude rane po telesu. Zdravi se v soboški bolnišnici. B. B.

Obležal nezavesten

MARIBOR, 4. jul. — Včeraj popoldne se je peljal 24-letni Vinko Fakin, doma iz Podove, z mopedom iz Rač proti Šikolam. V naselju Podova pri hiši številka 59 je iz neznanega vzroka padel in obležal nezavesten na cesti. S hudimi ranami so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico. M. Š.

Nočni pohod Ptujčanov

KIDRIČEVO, 4. jul. — Ptujske mladince Lackovega odreda smo obiskali ponoči, potem ko so sklenili približno 15 kilometrov dolg pohod iz Ptuja do Kidričevega. Na poti je bil [illegible] atere so v Kidričevem pripravili [illegible] vlaka proti Ljubljani. Zjutraj se jim je priključilo še 200 šolarjev. D. U.

Skok pod avto

VRANSKO, 4. julij — Štiriletni Milan Lesjak iz Ojstriške vasi št. 17 se je sinoči, malo po 19. uri, igral na dvorišču z otroki. Ko je mimo pripeljal z osebnim avtomobilom Maks Košenina iz Gomilskega, je otrok nenadoma stekel čez cesto. Voznik kljub zaviranju ni mogel preprečiti nesreče. S prednjim delom avtomobila je zadel otroka in ga hudo ranil.

Kdaj in kako o čem razpravljati

Morali bi določneje določiti, o katerih vprašanjih morejo zvezna in republiške skupščine sprejeti določene odločitve in stališča, brez da bi se predhodno dogovarjale z drugimi republiškimi telesi, o katerih vprašanjih se je nujno predhodno dogovarjati in sporazumevati. Prav tako bi bilo treba natančneje določiti, o katerih vprašanjih se more republiška skupščina sama sporazumevati z republiškimi in pokrajinskimi skupščinami, v katerih pa njeni ustrezni organi.

Na delo medrepubliških komitejev bi lahko dali določene pripombe na račun njihovega dela, nepravočasnega vsklajevanja stališč republik in pokrajin v nekaterih vprašanjih. Vendar so vzroki za takšno neučinkovitost zunaj medrepubliških komitejev, zunaj njihove moči in področja dejavnosti. Eden od teh vzrokov je široka raznovrstnost odprtih in zamotanih vprašanj s področja medrepubliškega sporazumevanja, ki zahteva, da se jih preučuje globlje, z večjimi napori in potrpljenjem, je dejal Stojan Andov, predsednik medrepubliškega komiteja za zunanjetrgovinski in devizni režim, kot piše Nova Makedonija.

Škodljivi skrajnosti

Ko govorimo o količini denarja v skladu za razvoj nerazvitih območij, mislim, da izhajamo iz dveh skrajnosti, ki sta enako škodljivi za politično ozračje v Makedoniji. Prva skrajnost je v tem, ko mislimo, da mota sklad rešiti sve razvojne težave in da je to srednjeročno obdobje, ključno obdobje, da bomo rešili nezadostno razvitost vseh občin.

Druga skrajnost pa je mnenje, da v tem razvojnem obdobju s količino denarja, ki je določen v sklad, dejansko ne moremo storiti nič.

Jasno je, da ni točno ne prvo ne drugo stališče, vendar pa bi lahko ustvarilo ozračje, ki bi lahko preusmerilo naše sile v smer, ki bi bila nasprotna našim zahtevam, da določimo tiste rešitve in uresničimo tiste naloge v razvoju, ki smo jih že sprejeli. Da bi se praktično uresničile, pa imamo, po mojem, dovolj moči in denarja, je dejal Angel Čemerski, predsednik CK ZK Makedonije, kot piše Nova Makedonija.

Znoj za v klub nerazvitih

Težnje, da bi zbrali določeno število prvin, ki bi kazale na določeno nerazvitost, je delo, ki bi ga lahko označili kot željo, da bi se včlanili v »klub nerazvitih«. Mislim, da bi se morali osvoboditi takega ukvarjanja, čeprav ne zanikam potrebe občin, delovnih organizacij itd., da opozarjajo na svoje težave in da izražajo svojo usmerjenost. Vendar pa, če bi se s tem pretirano ukvarjali, bi lahko ogrozili politiko hitrejšega razvoja nerazvitih občin, s tem pa tudi uresničevanja celotne naše razvojne politike, je dejal Angel Čemerski, predsednik CK ZK Makedonije, kot piše Nova Makedonija.

Poraba in inflacija

V času inflacije mora biti integralni del politike delitve dohodka in osebnih dohodkov skupaj s produktivnostjo dela tudi odstotek porasta življenjskih stroškov. Toda kadar se osebni dohodki gibljejo nad porastom produktivnosti dela in življenjskih stroškov, postane osebna poraba vzrok za gospodarsko nestabilnost in inflacijo. Dirka med cenami in osebnimi dohodki v času inflacije ni izjemen pojav. Zato je zaustavljanje porasta cen in s tem ustvarjanje zaupanja delovnih ljudi v organizacijah združenega dela v obstoječo politiko cen bistven pogoj za gibanje osebnih dohodkov po poti gospodarske ustalitve, je dejal na nedavni seji predsedstva in izvršnega odbora PK SZDL Vojvodine član izvršnega odbora Milan Racković, piše novosadski Dnevnik.

Zanikanje tržišča

Sedanja pristojnost občinskih skupščin pri določanju maloprodajnih cen kmetijskih prehrambenih izdelkom pomeni skrajno negacijo tržišča, je dejal inž. Janjetović, pokrajinski sekretar za kmetijstvo Vojvodine. Te kruha in morebiti mleka. Položaj kmetijstva pa se ne pristojnosti bi bilo treba omejiti le za določanje cen more dolgoročno naslanjati le na politiko cen, vzeto v ožjem smislu, brez kompenzacij. Kmetijstva razvitih držav so danes zelo visoko subvencionirana, piše novosadski Dnevnik.

Bili so dovolj odločni

Vojvodinski poslanci so nedavno izrazili prepričanje, da pred kratkim potrjene cene ne ustrezajo dejanskim zahtevam in potrebam kmetijcev. Nekateri med njimi so tudi postavili vprašanje, ali je odločitev res morala biti takšna in so izrazili pomislek, češ da predstavniki v medrepubliških dogovorih in v zveznih organih niso bili dovolj energični. Lahko bi uporabili tudi veto, če že drugače ni razumevanja za težave v kmetijstvu.

Predsednik vojvodinskega izvršnega sveta Franjo Nagy je na takšne pomisleke odgovoril: »Mislim, da ne bo držalo, češ da so bili vojvodinski predstavniki premalo odločni. Mnenja smo, da so bili dovolj učinkoviti. Tisti, s katerimi smo se dogovarjali in sporazumevali, pa celo mislijo, da smo bili preveč energični, je dejal Nagy, kot piše novosadski Dnevnik.

Pismo rezervnih starešin Titu

LJUBLJANA, 4. jul. — Več sto rezervnih vojaških starešin iz vseh krajev Jugoslavije, ki so se zbrali sinoči pri Šternu na Ježici v Ljubljani, je poslalo predsedniku socialistične republike Jugoslavije Josipu Brozu Titu brzojavko, v kateri med drugim pravijo:

»Dragi tovariš Tito, s tradicionalnega srečanja rezervnih vojaških starešin Jugoslavije Bratstvo—enotnost, ki je bilo letos v bratski republiki Sloveniji, vam pošiljamo tople tovariške pozdrave in iskrene želje za dolgo in plodno življenje.

[illegible] kakor lansko na Sutjeski, je zbor rezervnih vojaških starešin, vseh republik in pokrajin pred našim velikim praznikom — dnevom borca.

Prepričani smo, da so takšni zbori izredna priložnost, ob kateri lahko vsi ljudje naše države, zlasti še mladi, neposredno začutijo izvirni duh naše revolucije in vse tiste zakonite vezi med našo ljudsko revolucijo in socialistično graditvijo.

Posebej se veselimo, da smo se zbrali v letu, v katerem praznujemo dva pomembna jubileja: 80-letnico vašega plodnega življenja in revolucionarnega dela in 20-letnice obstoja naše organizacije.

Vse to, dragi tovariš Tito, nas obvezuje, da vztrajamo v boju za neodvisnost, svobodno, socialistično in samoupravno Jugoslavijo — bratsko skupnost vseh naših narodov in narodnosti.

Rezervni vojaški starešine Jugoslavije s srečanja Bratstvo—enotnost v Sloveniji.

Družbeno „oko" nad cenami

Izvršni svet Makedonije o povišanju cen komunalnih storitev

SKOPJE, 4. jul. (Tanjug) — Izvršni svet Makedonije je na včerajšnji seji sprejel odlok, ki natančneje določa merila in pogoje za neposredno družbeno nadzorstvo nad cenami komunalnih storitev.

Po tem odloku se bodo cene komunalnih storitev za prevoz potnikov v mestnem prometu, stanarine in najemnine na območju Makedonije lahko povprečno povečale največ za 8 odstotkov. Občine so tako dobile pravno podlago za povišanje omenjenih cen.

Praznik laške občine

Odprli obnovljeno cesto Plevča—Breza — Domicil 2. bataljonu VDV

LAŠKO, 4. jul. — Občani Breze so imeli danes v gosteh borce in aktiviste drugega bataljona KDV in družbenopolitične delavce bližnjih občin, ki so se udeležili osrednje slovesnosti ob prazniku laške občine. Ob tej priložnosti so odprli rekonstruirani del ceste Plevča-Breza in obnovljeno osnovno šolo.

Janez Zahrastnik, sekretar medobčinskega sveta ZKS Celje, se je občanom zahvalil za topel sprejem in med drugim povedal, da so prvi rezultati v preobrazbi Kozjanskega že vidni.

Najbolj počaščeni so bili borci drugega bataljona VDV. Občine Laško, Šentjur in Šmarje so jim ob tej priložnosti podelile domicil.

S. HOJAN

Oglašujte v dnevniku DELO

Maribor ostal sam

Prebivalci v naravi, na kopališčih in tudi v Avstriji

MARIBOR, 4. jul. — Oblačno in nič kaj toplo vreme v Mariboru in okolici je preprečilo prebivalcem tega dela Slovenije, da bi se na prazniční dan v naravi naužili sonca. Mesto je bilo v dopoldanskih urah zelo pusto, saj so prebivalci krenili na izlet že ob začetku vikenda.

Na pohorski vzpenjači in pobočjih Pohorja ni bilo običajne gneče, prevladovali so domači gostje. Številni Mariborčani so se dopoldne odpravili nakupovat v Avstrijo. Naval turistov na mejnem prehodu v Šentilju te dni pojenjuje, dopoldne je promet tekel brez zastojev.

Na kopališču Mariborski otok, ki so ga odprli v soboto, se je hladilo nekaj kopalcev, večina pa se je raje grela ob bazenih. Na cestah severovzhodne Slovenije po podatkih mariborskega UJV dopoldne ni bilo hujših prometnih nesreč. B. Č.

50 žrtev celjskih cest

Zastrašujoče številke o posledicah prometnih nesreč v Celju in okolici

CELJE, 4. jul. — Na cestah širšega celjskega območja se je do 28. jun. letos zgodilo 931 prometnih nesreč z večjo materialno škodo ali s telesnimi poškodbami. V prometnih nesrečah je doslej našlo smrt 50 ljudi, to je trije več kot lani v enakem obdobju. Številka je zastrašujoča, če pomislimo, da sta pred nami še dva meseca z najgostejšim prometom. Hudo in laže poškodovanih je bilo 546 ljudi, škodo na vozilih pa so ocenili na približno 450 milijonov starih dinarjev. Najmanj prometnih nesreč je bilo januarja, in sicer 107, največ pa v juniju več kot 180. Med vzroki prevladujejo neprimerna hitrost, izsiljevanje prednosti, nepravilno zavijanje in vožnja pod vplivom alkohola.

S. HOJAN

Srečanje mladih pesnikov

Na obalah Vlasinskega jezera so se srečali tudi taborniki Srbije

VLASINSKO JEZERO, 4. julija (Tanjug) — Tukaj so se danes srečali mladi pesniki iz Srbije. Srečanja se je udeležilo 70 pesnikov iz raznih krajev. Na obalah Vlasinskega jezera je bil tudi tradicionalni shod tabornikov Srbije, na katerega je prišlo nad 5000 tabornikov.

Temelj za dom študentov

BANJALUKA, 4. jul. (Tanjug) — Danes so slovesno položili temeljni kamen za novi študentski dom, za katerega so delno prispevali denar tudi jugoslovanski študenti v okviru akcije »Študenti Jugoslavije — študentom Banjaluke«. Na ta način so pokazali solidarnost in medsebojno povezanost.

Mopedist v traktor

MAJŠPERK, 4. jul. — Sinoči se je peljal Jože Pšenik s traktorjem iz Makol proti Laporju. V Ložnici pri hiši številka 30 mu je pripeljal nasproti mopedist Stanislav Trček iz Savinskega in iz neznanega vzroka zavil v levo ter se zaletel v zadnje kolo prikolice traktorja. Pri trčenju se je mopedist hudo ranil. M. Š.

Pil, vozil, padel

MARIBOR, 4. jul. — Včeraj ob 17.55 uri se je pripetila v križišču Pobreške in Titove ceste v Mariboru huda prometna nesreča. 23-letni Jože Jerič iz Leskovca se je vinjen peljal na kolesu s pomožnim motorjem s Pobreške ceste proti Titovi. V križišču je zapeljal na rob ceste in trčil v cestni robnik, nato pa še v drog električne napeljave. M. Š.

Na srečo brez žrtev

KRŠKO, 4. julija — Včeraj popoldan se je na cesti Krških žrtev, pri odcepu v Bohoričevo ulico, pripetila prometna nesreča. Marjan Božič iz Sel št. 2 je hotel zaviti v levo v Bohoričevo ulico, vendar je prepozno opazil osebni avtomobil, ki ga je iz nasprotne smeri pripeljal Rado Miklavčič. Kljub zaviranju je bila nesreča neizbežna. Škode na vozilih je za približno 14.000 dinarjev, ranjen pa k sreči ni bil nihče.

Z avtom v drevo

SLOVENSKE KONJICE, 4. julija — Franjo Novosel iz Imbriovca pri Varaždinu je davi med tretjo in četrto uro z osebnim avtomobilom s preveliko hitrostjo zapeljal v oster desni ovinek v Stranicah. Nekaj časa je vijugal po cesti, nato pa je zapeljal v desno, kjer je trčil v drevo. Pri nesreči se je težje ranil sopotnik Peter Cukar.

jutri izide JANA

JANA
se pomenkuje z mlado igralko Jožico Avbelj
JANA
raziskuje primer šolske upraviteljice in šolskih malic
JANA
razmišlja o begavčkih, ki nikoli ne ubeže sami sebi, in o mladeniču, ki se je prijavil za razpis za najšarmantnejšega Jugoslovana
JANA
vam svetuje: Če le morete, vitke v kopalno obleko

Molčeči ubijalec

Mestan Ramadani iz Urviča je s pištolo ubil Ramadana Ziberija in njegovo ženo ter huje ranil svojo hčerko

TETOVO, 4. jul. Mestan Ramadani iz Urviča, ki je v četrtek s pištolo ubil Ramadana Ziberija (48) in njegovo ženo Adiljo (46), svojo 8-letno hčerko Esvet pa huje ranil, je v priporu. Po aretaciji ni hotel organom javne varnosti v Tetovu o zločinu povedati niti besede.

Ubijalčeva hčerka Magbule Ramadani (18) je pred zločinom prostovoljno pobegnila s Camiljom Ziberijem. Med drugim je povedala tudi to: »S Camiljem sem imela ljubezensko zvezo in dalj časa sem si z njim dopisovala, ker je delal v drugem mestu. Moj oče ni dovolil, da bi se poročila z njim in samo teden dni pred zločinom me je brez mojega soglasja zaročil s človekom iz iste vasi, ki ga nisem ljubila, kar sem očetu tudi odkrito povedala. Camilja ljubim in z njim bom ostala v zakonu. S Camiljem sem vnaprej in načrtno pripravljala beg, medtem ko mojega očeta ni bilo doma. Tako sva v sredo okoli 20. ure zvečer pobegnila iz Urviča in odšla k njegovim sorodnikom v Novo selo. Takoj, ko sva zvedela, da je oče v rokah organov javne varnosti, sva se vrnila v Urvič.«

Nevestine besede je potrdil tudi mladoporočenec Camilj Ziberi, ki je prav tako povedal, da ljudi svojo ženo.

Preiskava o tem težkem zločinu še teče.

Edina priča tega krvavega obračuna je mala učenka Esvet Ramadani, ki se zdravi na kirurškem oddelku medicinskega centra v Tetovu. Načelnik tega oddelka dr. Refek Ramadani je povedal, da gre mali bolnici na bolje in da ni v življenjski nevarnosti.

Izsiljeval prednost

ŠMARJE, 4. julija — Iz Podčetrtka je včeraj zjutraj pripeljal z osebnim avtomobilom na prednostno cesto Rudolf Plah iz Poljčan, ne da bi se prepričal, ali je cesta prosta. Tedaj je po prednostni cesti pripeljal z osebnim avtomobilom Mijo Šplajt iz Celja in močno zavil v desno, da bi se izognil trčenju. Pri tem ga je zaneslo, tako da se je prevrnil. Škode je za več kot 10.000 dinarjev.

danes izšlo

TEDENSKA TRIBUNA

ČE BI ROŽNIK ZAŽIVEL
Le nekaj sto metrov iz mestnega središča bi Ljubljančani lahko dihali čist zrak, se razvedrili in sprostili. Rožnik utegne postati izredna izletniška postojanka z zanimivim gostinstvom.

23 PRESENETLJIVIH PISEM
V Trstu, v starodavni in ugledni palači Marenzijev, so odkrili šop slovenskih pisem iz konca 17. stoletja, ki sta jih pisali grofica Isabella Marenzi in njena mati. Odkritje je za slovensko jezikovno in kulturno zgodovino nič manj kot senzacionalno: pisma namreč dokazujejo, da so tisti čas v slovenskem jeziku občevali tudi višji sloji, plemstvo, o čemer so si doslej literarni zgodovinarji in jezikoslovci komaj upali misliti.

KJE JE ZDRAVILO PROTI POMANJKANJU ZDRAVIL?
Krajša novinarska inventura po ljubljanskih lekarnah je pokazala, da trenutno primanjkuje približno dva ducata zdravil, med njimi nekaj takšnih, ki jih bolniki ne morejo pogrešati. Zakaj? Odgovor boste našli, ali pa tudi ne na strani 5.

VRTNICE IMAJO TUDI TRNJE
Blejski grad — druga najbolj obiskana izletniška točka v Sloveniji! Otok na Blejskem jezeru — četrta najbolj obiskana točka. Bled obiskujejo predvsem tujci — kaj pravzaprav počno v tem našem raju? Je Bled res samo raj? Marsikaj je narobe, zatrjujejo Blejci.

Brez optimizma

Člani NATO so resignirani glede evropske konference o varnosti in se bojijo, da ZSSR namenoma zavlačuje

OD NAŠEGA PARIŠKEGA DOPISNIKA

BRUSELJ, julija — V velikanskem kompleksu dvonadstropnih, med seboj povezanih blokov na severovzhodnem robu Bruslja, kjer je možganski center atlantske zveze, ne pričakujejo s posebnim optimizmom ne konference o evroski varnosti ne pogajanj o obojestranskem umiku čet iz srednje Evrope. Skoraj bi lahko rekli, da so na sedežu NATO resignirani.

Seveda je res, da je ministrski svet NATO na zasedanju v Bonnu sprejel sklep, da se zdaj lahko začno priprave za evropsko konferenco. Zdaj namreč ni več niti tistih formalnih ovir, ki so jih postavili ministri NATO na decembrskem zasedanju v Bruslju, saj je bil medtem podpisan dokončno sporazum o Berlinu, Bundestag pa je ratificiral sporazuma z Moskvo in Varšavo.

»Salon veleposlanikov«

Politični odbor NATO zdaj pripravlja svoja stališča in navezuje stike za helsinški »salon veleposlanikov«, v katerem naj bi določili dnevni red in pripravili gradivo za »pravo« konferenco. V Evereju — to je bruseljsko predmestje, kamor se je leta 1966 preselil sedež NATO iz Pariza — mislijo, da bo konferenca potekala v treh etapah. Prva se je že začela — to so stiki posameznih držav in organizacij s finsko vlado. Druga etapa, se pravi posvetovanja veleposlanikov v Helsinkih, naj bi se predvidoma začela jeseni, in sicer, tako menijo v NATO, najbrž ne pred novembrskimi predsedniškimi volitvami v ZDA. Tretja etapa bi bila konferenca na ravni zunanjih ministrov ali kakor bo že dogovorjeno.

Vse to je jasno. Veliko manj jasno pa je, kaj članice atlantske zveze pričakujejo od te konference. V zahodnih državah nasploh natanko vedo, kaj od konference pričakujejo Rusi — namreč posvetitev svojih »zahodnih meja«, ki so meje sovjetskih varšavskih zaveznikov v vzhodni Evropi. Nihče pa natanko ne ve, kaj naj bi od konference dobile zahodne države. Seveda, govori se o gospodarskem sodelovanju, o menjavi idej, informacij in ljudi; toda čeprav je ideja izzivalna in za Zahod zanimiva, je iz Bruslja, Londona, Haaga ali celo iz Pariza težko predvideti, kako naj bi bila ta stvar videti v resnici.

Kaj pomeni MBFR?

Od tod tudi pomanjkanje pravega žara v atlantskih krogih. Vendar pa na Zahodu računajo, da bodo to pač pogajanja, na katerih bosta prevladovala bloka, in da bo torej mogoče vsak korak precej natančno izračunati. Teže pa bo na pogajanjih MBFR — obojestranska omejitev čet — ki so jih nekateri na Zahodu že krstili za »More Benefit For Russia« ali »več koristi za Rusijo.«

Za ta pogajanja je dala pobudo atlantska zveza sama in dolgo je bilo treba čakati, da so se Rusi odzvali na žgečkanje iztegnjenih natovskih tipalk. Toda odzvali so se in zdaj velja več ali manj za samoumevno, da so v Kremlju zainteresirani za taka pogajanja, ki bi obema stranema prihranila še nekaj vojaških izdatkov. MBFR bi bilo po svoje nekakšno nadaljevanje SALT na evropski ravni.

Toda glede konkretnih korakov so bili na Vzhodu doslej precej neulovljivi. Članice NATO so hotele že lani jeseni poslati v Moskvo dotedanjega sekretarja atlantske zveze Manlia Brosia, vendar zlikani italijanski diplomat doslej še ni dobil povabila iz Moskve (v Parizu vedo dobro obveščeni ljudje povedati, da so imeli pri tem prste vmes tudi Francozi, ki so zagrizeni nasprotniki MBFR).

MANLIO BROSIO: Čakajoč na vabilo iz Moskve

Medtem se je na Zahodu že začel proces, ki niti malo ne razveseljuje vojaških strategov. V zadnjih petih letih se je dohodek zahodnoevropskih držav povečal za 20 odstotkov, medtem ko so se izdatki za obrambo, preračunani po enakih startnih cenah, zmanjšali za 3,6 odstotka. V obdobju 1967/70 so se izdatki za obrambo zmanjšali v vseh atlantskih državah (skupno jih je 15), razen v Grčiji, ki pa je zaradi državnega udara najbrž izjema, ki potrjuje pravilo.

»Topovi« ali »maslo«?

Po podatkih zahodnih statističnih ustanov ima NATO na evropski fronti 11.000 tankov, ki jim stoji nasproti 17 tisoč »varšavskih« tankov. V primeru spopada bi lahko Zahod v dveh mesecih zvišal to številko na 13.500, nasprotna stran pa na 36.000.

Vse to vzbuja nemajhne skrbi funkcionarjem NATO, ki vidijo v tem posledico brezskrbnosti mladih generacij, ki niso doživele vojne in jim je več do standarda kot do močne obrambe. »Pri nas pač prebivalstvo odloča o tem, kaj bo storila vlada, ne pa obratno, kot v Sovjetski zvezi,« nam je rekel eden izmed njih z ironičnim naglasom, a skoraj s kančkom trenutnega obžalovanja.

Zahodni strategi se boje, da Sovjetska zveza namenoma zavlačuje začetek pogajanj o skrčenju čet — češ če bomo mi sami od sebe zmanjševali izdatke za obrambo, potem se Sovjetski zvezi nikamor ne mudi. Čemu bi se pogajala za nekaj, kar se ji ponuja kar tako? Tega se v atlantski zvezi boje bolj kot geografskega neravnovesja, zaradi katerega si tako belijo glavo v Parizu.

ANDREJ NOVAK

Morda bodo neredi

Washington bo poslal vojake na demokratsko konvencijo

WASHINGTON, 4. jul. (AP) — Ameriška armada bo poslala 1000 morda pa tudi 3000 vojakov v okolico Miamija, ko bo tam prihodnji ponedeljek demokratska konvencija.

Funkcionarji Pentagona pravijo, da se bodo vojaške enote vmešale le v primeru, če bodo izbruhnili neredi, ki jih »policija ne bi mogla preprečiti«. Nixonova administracija pa noče vmešavati zvezne vlade v morebitno akcijo za zadušitev demonstracij na sestanku o imenovanju kandidata stranke na predsedniških volitvah. Vladni funkcionarji se namreč bojijo, da bi utegnil imeti spopad med vojsko in demonstranti škodljiv politični odmev.

Pred štirimi leti, med takšnim sestankom stranke so na območje Chicaga poslali 6000 vojakov, ki pa niso sodelovali pri zatrtju protivojnih demonstracij.

CHRYSLER, Anglija

KUPCI AVTOMOBILOV
izkoristite veliko znižanje cen po devalvaciji angleškega funta

SUNBEAM HUNTER SUPER — 1725 ccm
Cena: 705,55 angleških funtov in 32544,00 dinarjev
Dobavni rok: 4 dni.

Zastopnik:
UNIKOMERC: Zagreb, Amruševa 10, tel. 37-353
UNIKOMERC: Beograd, Palmotićeva 7, tel. 338-310
UNIKOMERC: Ljubljana, Celovška 147, tel. 55-033
UNIKOMERC: Sarajevo, Radojke Lakić 8, tel. 35-509

Mama, kaj pa vitamini?
Sinko, ti si modra glava!
Hitro steci v trgovino
Sadje zelenjava

VOJINOVIĆ: FRANCOSKA (ATOMSKA) VELIČINA

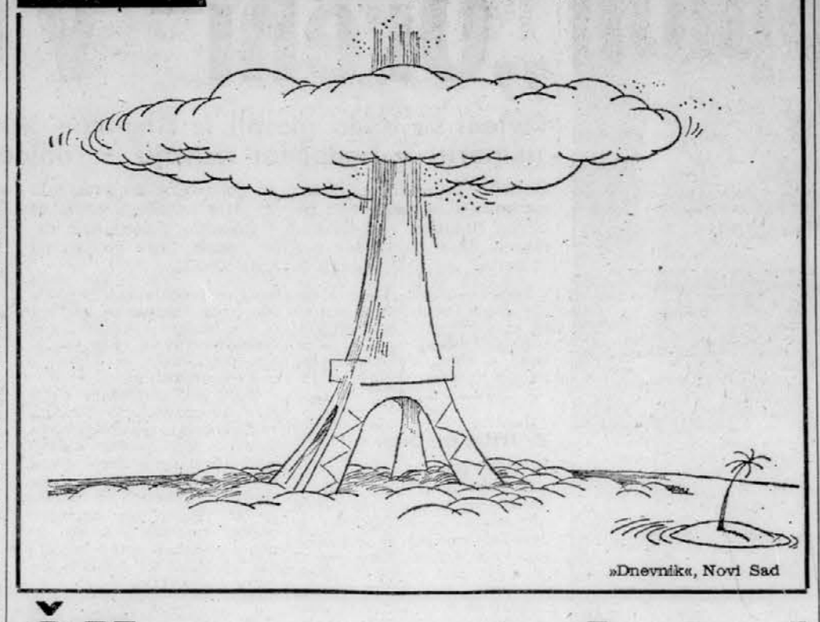

»Dnevnik«, Novi Sad

Čile: ‚vest leta'

Tajnemu sestanku koalicijskih strank je sledil sporazum z opozicijo — Salvador Allende dobil potreben odmor

OD NAŠEGA DOPISNIKA IZ BRAZILIJE

RIO DE JANEIRO, julija — Politične veščine zdravnika čilske politike in gospodarstva dr. Allendeja so tokrat presenetile tudi njegove nasprotnike in tuje opazovalce. Po tajnem sestanku predstavnikov strank, ki sestavljajo vladno koalicijo »Unitad popular«, so se dogodki vrstili z neverjetno naglico.

Najprej kolektiven odstop vlade, nekaj dni zatem pa imenovanje novega kabineta. Največja novost pri tej menjavi je bila, da mladega ministra za gospodarstvo, sina naših rojakov Pedra Vuškoviča ni več v vladi. In nato še »vest leta«: politični sporazum med vladno koalicijo levih strank ter krščansko demokracijo kot glavno opozicijsko silo.

O tajnem sestanku vladne koalicije je znanega le malo; sestanek je imel za cilj spremeniti delo same koalicije ter seveda tudi vladne politike. Priljubljenost vlade je upadla in utemeljen je bil strah, da na prihodnjih parlamentarnih volitvah izgubi; obstoj vlade pa tudi izvajanje vladnega programa je ogrožal vse večji pritisk opozicije.

Vuškoviča zamenjal Matos

Na podlagi analize vseh odločujočih dejavnikov ter na podlagi spoznanja, da je vladna koalicija zmožna popraviti napake, je začel Allende ukrepati z neverjetno naglico.

Prva posledica tajnega sestanka koalicijskih strank je bil kolektiven odstop vlade ter imenovanje novih ministrov. Mladega in zmožnega ekonomista nacionalistične šole Vuškoviča je zamenjal socialist Matos, magister ekonomskih ved s harvardske univerze. Vuškovičev odhod je opozicija razglasila za zmago zmernih sil in znamenje za morebitno preusmeritev čilskega gospodarstva. Brž kone pa je to zmagoslavje velika zmota. Večji del programa za nacionalizacijo in za agrarno reformo se je že začel, torej se je nemogoče vračati. Razen tega je Allende dinamičnega Vuškoviča že imenoval za predsednika čilske družbe, ki nadzoruje in upravlja vsa nacionalizirana podjetja pod državno kontrolo. V tej funkciji bo Vuškovič lahko izvajal politiko, ki jo je bil začrtal, ko je bil še minister.

Druga važna sprememba v kabinetu je novi minister za finance. Gre za člana CK KP Čila Orlanda Milla. Njegovo navzočnost v vladi razlagajo kot jamstvo s strani KP Čila, da bo čilska pot v socializem mirna, v okvirih ustave in zakona.

Poroštvo za ustavnost

Prav to zahteva tudi opozicija krščanskih demokratov, ki je v nezadovoljstvu prebivalstva spričo pomanjkanja živil videla odlične možnosti za volilno zmago. Napetost je bilo čutiti na vsakem koraku in bojazen, da bo »počilo«, se je zdela vse bolj upravičena. Vsa politika se je nevarno radikalizirala ob dveh poljih, na levici in na desnici. Na obeh straneh so se pojavile oboroženе skupine, ki so branile svoje pozicije. Movimiento Ezquierda Revolucionario — MIR — skrajna levica, je začelo izvajati agrarno reformo na svojo pest. Ta samovolja je več škodila kot koristila socialistični vladi, tako da ni nihče več videl izhoda, niti takrat ne, ko je opozicija, ki ima v parlamentu večino, izglasovala zakon proti novim nacionalizacijam.

S tem zakonom je bila postavljena v pat pozicijo Allendejeva vlada z vsem svojim gospodarskim programom. Zakon jo je praktično obsojal na životarjenje za vsa naslednja leta, ne da bi mogla napraviti kaj koristnega. In v to ozračje negotovosti in napetosti je padla »novica leta«: sporazum med vladno koalicijo in krščansko demokracijo. Sporazum ima eno samo točko: gospodarski sistem Čila; to je tudi najvažnejša točka Allendejevega programa.

Štiri vrste lastnine

Po tem sporazumu bo kongres s senatom vred izglasoval ustavna dopolnila, ki bodo urejevala čilsko gospodarstvo. Le-to bo razdeljeno na štiri temeljne kategorije po lasntinskem kriteriju. Prva so državna podjetja; druga so mešana podjetja z državnim in privatnim kapitalom; tretja so popolnoma privatna podjetja, v glavnem srednja in manjša; četrta so tako imenovana podjetja, ki jih upravljajo delavci. To so manjši rudniki ter kmetije, kjer naj bi uvedli samoupravljanje. Zanimivo je, da so samoupravne enote predlagali krščanski demokrati in ne socialisti ali komunisti.

Sporazum tudi predvideva, da bodo vsa nacionalizirana podjetja ostala v rokah države in da brez novih zakonov ne bo več novih nacionalizacij. Sporazumeli so se tudi, da srednjih in manjših rudnikov ter kmetij v prihodnje ne bodo več nacionalizirali.

Tako je Čile prišel do socialnega in političnega miru. Ta mir je sicer začasen, omogoča pa gospodarsko ureditev, ki so si jo želeli nekateri krogi na eni in na drugi strani. Seveda so nezadovoljneži na obeh radikalnih krilih. Skrajna desnica, združena v nacionalni stranki, ter radikalni socialisti so že začeli napadati omenjeni sporazum.

Ob vsem tem se vsiljuje vprašanje, zakaj so krščanski demokrati sklenili ta sporazum. Znano je, da je del krščanske demokracije bližji Allendeju kot pa desnici naklonjenim tovarišem iz svoje stranke. Toda to še ni dovolj za takšno potezo. Pred meseci se je zdel tak sporazum nemogoč, saj se je opozicija spustila v boj na življenje in smrt z vlado. Kaj je nagnilo opozicijo k sporazumu, je težko reči. V Santiagu so na primer krožile govorice, da Allende snubi vojsko, naj bi dala vladi nekaj ministrov. Vojska je reagirala tako, da je iz vlade odšel edini general, obenem pa je vojaško sodišče sodilo atentatorjem na šefa štaba čilske armade, na katerega so streljali, še preden je Allende prišel v predsedniško palačo. Ostre kazni za vso skupino, ki je bila z generalom Viaxom na čelu zapletena v atentat, so odkrile, da je tudi armada še vedno privržena ustavnosti in zakonitosti ne glede na občasne viharje, ki pretresajo deželo.

BOGDAN SALEJ

Marjan Sedmak: Fašizem danes - 7

Orodje nasilja

»Ordine nuovo« kot nasilna inačica »nenasilnega« fašizma — Povezava z evropsko fašistično internacionalo

RIM, julija — Med skupinami, ki za italijanski neofašizem opravljajo »umazani« del posla, to je, se ukvarjajo z nasiljem, je z leti postal še posebej znamenit »Ordine nuovo« (Novi red). Nastal je — jasno — iz spora med Michelinijevo prilagodljivostjo na eni strani ter ideologi čistega in najbolj rasističnega nacifašizma na drugi. Leta 1952 sprejeti Schelbov zakon, ki naj bi pobil fašizem, tej organizaciji ni mogel do živega, sicer pa po sodbi ocenjevalcev z levice namen zakona ni bil pobiti fašizem. Schelbov zakon naj bi odigral vlogo Damoklejevega meča, ki naj visi nad italijanskim neofašizmom, da bo ta s svoje strani ubogljivo odigrala vlogo »rezervnega kolesa« sredinskih vlad.

In prav zato se je lahko tudi zgodilo, da je ustanovitelj »Ordine nuovo« Pino Rauti že na kongresu v Viareggiu januarja 1954 smel govoriti o (parlamentarni) »demokraciji kot okužbi duha«. Dve leti kasneje na kongresu v Milanu je bil Almirante tisti, ki se je najbolj vneto spopadel z Michelinijevo linijo »prilagajanja«, vendar pa hkrati ni imel dovolj poguma, da bi gibanje pustil na cedilu in odšel svojo pot. Namesto njega je to storil Pino Rauti, in sicer tako, da je ustanovil »Ordine nuovo« ter se z obema rokama oklenil neonacionalističnih in rasističnih teorij, ki so prav tista leta spet jele razsajati po Evropi. Rauti je bil ves čas in do zadnjega (ko je po smrti Micheliniija leta 1969 vodstvo MSI prevzel Almirante, se je Rauti vrnil v naročje stranke in skupaj s svojimi ljudmi prevzel vrstvo vodilnih položajev) v kar najbolj prijateljskih stikih z Almirantejem, hkrati pa je svoje gibanje povezal v prvih letih s predstavniki evropskega fašizma, združenimi v tako imenovanem »Europeische Neue Ordnung«, nato s predstavniki francoskega oasovskega fašizma, še kasneje z evropskimi fašističnimi režimi ter — proti koncu šestdesetih let — z grškimi polkovniki. Prav pred kratkim so tudi odkrili, da je bil »Ordine nuovo« preko firme Mondial Import Export zapleten v vrsto velikih transakcij z orožjem za Južno Afriko, Južno Rodezijo in druge rasistične režime.

Spet »Novi red«

»Ordine nuovo« se je kmalu uveljavil kot organizator najbolj spektakularnih neofašističnih manifestacij, katerih nekatere so bile uskladene na mednarodni ravni. Med njimi je akcija, katere žrtev so bile konec leta 1959 in v prvih mesecih leta 1960 židovske sinagoge, pokopališča ter spomeniki v vojni ubitih pripadnikov židovskih skupnosti. Akcija je bila dogovorjena na sestanku filial »Evropskega novega reda« v Rimu.

Leta 1964 se je »Ordine nuovo« prelevil v »italijansko sekcijo« organizacije »Jeune Europe«, ki jo je vodil Belgijec Jean Thiriart. Le-ta, v Belgiji obsojen na smrt zaradi sodelovanja z nacisti, je pred koncem alžirske vojne postal agent OAS, nato pa je med kongovsko krizo nabiral najemnike za Čombeja. V sami Italiji se je tisti čas pomnožilo število ekstremističnih neofašističnih organizacij, vendar med njimi večji del ni bilo hude krvi, marveč je šlo za delitev dela. Posebno aktivne so postale tiste, ki so delovale na šolah in univerzah, med njimi pa velja še posebej omeniti »Avanguardia Nazionale«, ki jo je vodil Stefano Delle Chiaie, človek, ki se bo, podobno kot Rauti, v prihodnjih letih pojavil povsod, kjer diši po fašističnem prevratu, in je, prav tako kot Rauti, močno osumljen, da je imel svoje prste pri organizaciji krvavih bombnih atentatov leta 1969.

Zavezništvo v vseh smereh

Vse te organizacije so brž potem, ko je de Gaulle sklenil opraviti z ekstremizmom v Franciji, kar tekmovale, katera bo nudila zatočišče več »beguncem« z druge strani Alp. Kot je razvidno iz že objavljenih dokumentov, je bila italijanska protiobveščevalna služba SIFAR precej podrobno obveščena o delovanju teh skupin, toda ustrezne akcije s strani varuhov italijanske republike ni bilo.

Ko je zvezda OAS zatonila, so voditelji »Ordine nuovo« našli prijatelje na Portugalskem in precej znamenj kaže, da njihovi stiki s portugalsko politično policijo PIDE niso bili brez haska. Vodja portugalske opozicije Delgado je bil na primer ubit potem, ko je krajši čas prebil v Rimu in ko se je skušal ilegalno vrniti na Portugalsko.

Prav v prvi polovici šestdesetih let je tudi moč opaziti, da se je finančno stanje gibanja močno popravilo: ne samo številna potovanja, marveč tudi selitev v »boljše delovne prostore« so dokaz, da sta si »Ordine nuovo«, ki si zdaj lasti že vlogo razuma, ter »Avanguardia Nazionale«, ki je zadolžena za izvedbo načrtov, dobila ustrezne mecene. Oblast kljub številnim manifestacijam neofašistične narave — ena od najbolj znamenitih je bila tista, ki so jo fašisti priredili v Rimu na pogrebu bivšega Mussolinijevega ministra Giuseppa Caradonne — še vedno ni posredovala. Raje narobe: ko je leta 1963 Italijo obiskal Čombe in je levica v Rimu organizirala demonstracije, so Čombeja, pomešani med oddelke policistov v civilu, varovale tudi škvadre pripadnikov »Ordine nuovo« in »Avanguardia Nazionale«. Skandal je bil tolikšen, da so o njem pisali tudi francoski in britanski časniki. Notranji minister si je rešil ugled tako, da je premestil odgovornega policijskega komisarja v Reggio Calabria ter razpustil policijske oddelke v civilu. Enako popustljivi so bili varuhi oblasti skozi vrsto let tudi spričo vse bolj pogostnih polvojaških »taborjenj«, ki so jih desničarske ekstremistične organizacije prirejale vsako leto, da bi svoje pripadnike izurile v veščini diverzij v mestih. Ves ta čas pa so Pino Rauti in njegovi aktivno podpirali Almiranteja v njegovi bitki zoper Michelinija in njegovo politiko prilagojevanja.

(Prihodnjič dalje)

ITALIJANSKA POLITIČNA RAZGLEDNICA — Bolan duh v zdravem telesu.
Foto: arhiv Dela

DR. JOSIP SMODLAKA: PARTIZANSKI DNEVNIK - 22

BOLGARI O ZDRUŽITVI

Nemška ofenziva v Ardenih decembra 1944 - Glede sestave skupne vlade se v Londonu še zmerom zatika - Todorov o federativni državi iz sedmih enot

Danes je sobota, 23. decembra 1944. Zapadel je sneg. Maršal je slabe volje. V Beogradu primanjkuje drv in premoga. Težave so z lučjo in vodovodom, ker vse naprave delujejo na premog. Danes maršal ni zajtrkoval. Pravi, da vso noč ni spal zaradi hudega revmatizma. Bolgarske čete so skupaj z našimi prišle na sremsko fronto. Ob spodnji Drini so Nemci nekoliko odrinili naše.

Na zahodni fronti se dogaja nekaj nenavadnega. Nemci že deset dni prodirajo v Belgijo in Luksemburg ter podijo Američane. (Z ofenzivo v Ardenih decembra 1944 so Nemci skušali prodreti do Antwerpna, presekati zavezniško fronto na dvoje in uničiti sile severno od Ardenov, vendar jim to ni uspelo.) Maršal pravi, da je to nevarna igra in da bi zavezniki lahko obkolili in potem uničili ta nemški klin. V Jugoslaviji naši povsod uničujejo Nemce, ki se umikajo. Nemci se borijo srdito, čeprav so slabo hranjeni in brez počitka. Nikjer se ne vdajo. Če vidijo, da se ne morejo umakniti, sežgo vse, kar imajo, tudi hrano in vozila, ter se brezupno borijo do zadnjega moža.

Sreda, 27. dec. 1944

Maršal mi je pokazal pismo, ki ga je danes dobil od Churchilla. Pisano je v prijateljskem tonu, Churchill poudarja, da želi ostati dober prijatelj. O sestavi skupne vlade pravi samo to, da ga veže obzir do kralja in monarhije v Jugoslaviji ter da bo maršalu kmalu sporočil svoje mnenje o ustavnem vprašanju pri nas. Po tem mnenju ga ničče ne vprašuje. Iz pisma se da razbrati, da se glede sestave skupne vlade še vedno zatika.

Albanski diviziji

Maršal mi je rekel, da bomo zdaj sklenili sporazum o vojaškem in gospodarskem sodelovanju z Albanijo, ki pošilja naši vojski na pomoč dve diviziji, za katerimi moramo mi skrbeti. Rekel mi je, naj vzamem osnutek bolgarskega sporazuma (ki so ga Bolgari stilistično nekoliko spremenili), in da bi bilo treba po njem sestaviti osnutek za sporazum z Albanci.

Oglasili so se Moša Pijade, Mitar Bakić in Andrija Hebrang, ki so po maršalovem naročilu sestavljali sporazum, za katerega sem ravnokar napisal uvodni del. Tako smo iz njihovega in mojega spisa sestavili skupni osnutek sporazuma.

Predlog Todorova

Beograd, torek 2. jan. 1945

Pred kosilom me je maršal poklical k sebi. Pri njem je bil bolgarski minister Petar Todorov, s katerim sem se seznanil zvečer pred novim letom. Maršal mi je rekel: »Bolgarska želi, da se že zdaj združimo v federativno državo. Poslušajte, kaj pravi minister Todorov!« Presenečen sem se obrnil k Todorovu.

Bolgarski minister mi je preprosto razložil, da so voditelji njihove Otečestvene fronte spoznali, da nima smisla, da bi zdaj sklepali kake zveze ali nekakšne preliminarne sporazume, s čimer bi kdove kako dolgo zavlačevali in morda oteževali združitev. Namesto sporazuma o zvezi — je rekel — sklenimo sporazum o združitvi v federativno državo. Tisti, ki nasprotujejo naši združitvi, bodo enako zagnali vik tudi ob sporazumu v zvezi. Bolje je, da jih postavimo pred dejstvo, je rekel, potem jim bodo teže uspele spletke proti naši združitvi.

Ker se je tudi maršal strinjal, mi je rekel, naj pripravim osnutek takšnega sporazuma. Na moje vprašanje, kako bo urejena ta federativna država, ali bo že zdaj imela skupne federalne organe, je Todorov odgovoril na splošno, naj vnesem v sporazum čimveč skupnega. Ponovno sem ga vprašal, kako mislijo Bolgari, ali bo Bolgarija šla v skupnost na enaki osnovi z Jugoslavijo, tako da bi bili dve federalni enoti višjega reda, ali bo Bolgarija imela v federaciji enak položaj kot Srbija ali Hrvatska ter bo ena izmed sedmih enot razširjene federacije. Obakrat se je izognil odgovoru, ali pa me ni razumel.

Maršal mi je rekel, naj glede na posebno stališče Bolgarije v tej vojni ostaneta do konca vojne dve vladi, vendar bosta morali sporazumno upravljati zunanje in vojaške zadeve. Takoj pa morajo pasti politične in carinske meje med državama, v tem sta se ujemala maršal in Todorov. Po njunih željah in navodilih sem sestavil osnutek sporazuma z desetimi točkami.

Zaradi prehlada sem ves dan kašljal. Maršal mi je svetoval, naj ležem in popijem kozarec »šumadinskega čaja«. To je vroče žganje s sladkorjem.

Načrt za združitev z Bolgarijo

Šumadinski čaj mi je res pomagal. Ponoči sem se potil, ko sem zjutraj vstal, nisem več kašljal pa tudi nahod je popustil.

Maršal me je poklical, naj prinesem osnutek sporazuma o združitvi z Bolgarijo. Pri njem so bili Kardelj, Marko in Hebrang. Ko sem ga prebral, so pripomnili, da bi morale sodelovati in kot podpisnice biti navedene tudi posamezne federalne enote Jugoslavije, da morajo vsa njihova zastopstva ratificirati sporazum in mora biti izrecno povedano, da bo v federativni državi Bolgarija federalna enota, enaka Srbiji in drugim. Maršal je rekel, da nikakor ne bi pristal na zvezo, v kateri bi bila Bolgarija enaka vsej Jugoslaviji, drugi so se strinjali z njim.

Osnutek sem vzel, da bi ga prilagodil novim pripombam, ki jih včeraj nisem slišal. Drugi tovariši so pri maršalu nadaljevali posvet. Popoldne mi je maršal rekel, da bo tovaris Hebrang potoval v Moskvo. Verjetno so v moji odsotnosti govorili o tej poti in o nalogah, ki naj jih izpolni v Moskvi.

Danes je bil maršal slabe volje. Ostro je grajal Arso Jovanovića, ker neka naša divizija ni točno ob določenem času prišla na sremsko fronto. Nemci so tisto fronto prebili s tanki, naši so imeli precej izgub. Maršal se je jezil na Arso: »Moje ukaze je treba izpolnjevati do minute točno. To ni tako kakor pri partizanskih spopadih, kjer prideš na določen kraj, kadar pač moreš.« V Sremu je zdaj pozicijska vojna, nekaj novega za narodnoosvobodilno vojsko, maršal je dvakratno prizadet zaradi tega našega neuspeha, ker so na tem odseku ostale samo naše enote; bolgarsko vojsko, ki je do predvčerajšnjim skupaj z našo držala tiste položaje, so poslali na sever.

Vse popoldne sem pripravljal članek za »Politiko«, ki sem ga obljubil Vladu Ribnikarju za božično številko. Dopolnil sem tudi osnutek sporazuma o združitvi z Bolgarijo v smislu pripomb, ki sem jih slišal dopoldne.

Proti večeru, ko so nas ravno klicali na večerjo, mi je dežurni oficir prinesel brzojavko, ki je prišla z Visa in v kateri mornariški štab sporoča, da je moja žena z družino prišla v Split 23. decembra in da so vsi zdravi. Kamen se mi je odvalil od srca.

Beograd, četrtek 4. jan. 1945

Maršal mi je rekel, da je davi prišel bolgarski minister Todorov. Ker me ni bilo doma, so sestanek z njim preložili na jutri zjutraj. Nocoj mi je Olga Humo prepisala članek »Srbstvo in hrvatstvo v federativni Jugoslaviji« za »Politiko«. Po kurirju sem ga poslal Vladu Ribnikarju.

Todorov se strinja z načrtom za federacijo

Beograd, petek 5. jan. 1945

Čez noč je spet snežilo. Delegacija bolgarskih javnih delavk je danes obiskala maršala Tita in se z njim slikala. Po enajsti uri je prišel k maršalu bolgarski minister Todorov. Pri razgovoru z njim sva bila navzoča Kardelj in jaz. Dala sva mu osnutek sporazuma, ki sem ga sestavil ob upoštevanju pripomb. Ker Todorov ni dobro razumel, mu je Kardelj prevedel osnutek v ruščino. Bolgarski minister ni imel nobene pripombe. Prosil je, naj mu čimprej pošljemo ruski prevod, ki ga bo takoj poslal v Sofijo. Po njegovem mnenju bo Bolgarija šla v federativno Jugoslavijo kot sedma federalna enota. Pripomnil je le, da bi del bolgarske »Otečestvene fronte«, in sicer kmečka stranka, utegnila v makedonskih okrajih Bolgarije zahtevati plebiscit, preden bi jih odstopili Makedoniji. Pripomnil sem, da bi bil za to potreben poseben dogovor bolgarske vlade s predstavništvom federalne enote Makedonije. Todorov je odšel.

Maršala sem vprašal, kdaj lahko pričakujemo skupno vlado. Prebral je zadnjo brzojavko, ki jo je Velebit poslal iz Londona: »Kralj zavlačuje z imenovanjem regentov. Odloka še ni podpisal. Laže, da je bolan.«

Sestavil sem dve brzojavki za Šubašića in štiri za Slovena v Rimu. Maršal jih je odobril in jih dal takoj odposlati. V njih zahtevamo od Šubašića, naj razpusti kraljevsko vojaško misijo (četniško) v Rimu in ukaže razpustiti jugoslovansko dobrodelno društvo (četniško), ki si je prisvojilo lastnino pododbora jugoslovanskega Rdečega križa, to imovino je treba izročiti Slovenu kot vladnemu delegatu Rdečega križa.

Po večerji smo kot vsak dan gledali filme v pritličnih dvoranah Belega dvora. Nocoj je bil na sporedu španski film z lepo špansko glasbo ter z zelo dobrimi pevci in igralci. Španski generali so zavzeto poslušali materinsko govorico in zvoke svoje ljudske glasbe. Tudi nam je bil film zelo všeč.

Sobota 6. jan. 1945

Danes je bil na kosilu pri maršalu bolgarski general, ki se je boril v Španiji. Od veselja je bil ves iz sebe, ko je zagledal tri španske generale, svoje dobre tovariše in po vsem videzu drage prijatelje. Pri mizi sta bila tudi kipar Antun Augustinčić in žena, ki sta se predvčerajšnjim z letalom pripeljala iz Moskve.

Jutri:
Da in ne o regentih

Potezo ima šampion

Izzivalec v dvoboju za svetovno šahovsko prvenstvo Robert Fischer slednjič prispel v Reykjavik - Boris Spasski nepričakovano zahteval kazen za tekmeca

REYKJAVIK, 4. jul. Izzivalec svetovnega šahovskega prvaka Borisa Spasskega Robert Fischer je danes ob 7.30 z letalom DC-8 islandske letalske družbe slednjič dopotoval v Reykjavik. Toda z njegovim prihodom je bilo konec le peripetij v zvezi z njim. Kajti Spasski je zapustil ceremonial, na katerem naj bi izžrebali barvo figur v prvi partiji in vložil protest, ker je Fischer prekršil pravila dvoboja s tem, da ni prišel že v nedeljo.

Fischerja je na letališču pričakala množica novinarjev, ki pa so ga lahko videli le nekaj trenutkov. Policija, ki je zastražila letališče, jim namreč ni dovolila, da bi se približali letalu. Ob izhodu z letališča je izzivalca pričakal islandski velemojster Olafson in ga z veliko črno ameriško limuzino odpeljal v neznani smeri.

Prireditelji so si oddahnili, toda prezgodaj. Še enkrat so priredili začetno slovesnost, ki sta se je udeležila oba tekmeca. Vendar je bilo že po prvih minutah konec njihovega zadovoljstva. Spasski ni hotel žrebati, rekoč, da je Fischer že prej prekršil vsa pravila. S tem je užalil njega osebno, prav tako pa tudi sovjetsko šahovsko federacijo. Po tej izjavi je svetovni prvak zapustil dvorano, pridružili pa so se mu tudi vsi drugi člani sovjetske delegacije.

PRIVABIL JE FISCHERJA — Angleški bankir Jim Slater.

Sovjetska agencija TASS pa poroča, da Spasski dvoboja s Fischerjem ne bo igral toliko časa, dokler svetovna šahovska federacija ne bo kaznovala njegovega nasprotniku. V sporočilu ni rečeno, kakšno kazen naj bi Spasski zahteval za Fischerja. Svetovni prvak bo proučil možnost za igranje dvoboja, šele ko bo FIDE ameriške mu velemojstru izrekla svojo kazen.

V zvezi z nepričakovanim preobratom je predsednik FIDE dr. Euwe izjavil, da je položaj zelo kritičen in da mu ni znano, kaj se bo zdaj zgodilo.

Spasski protestira

REYKJAVIK, 4. jul. — Sovjetska in ameriška delegacija se posvetujeta o nastalih težavah v dvoboju za svetovno šahovsko prvenstvo. Obe strani sta mnenja, naj se dvoboj začne, vendar je treba prej urediti nesporazum, ki zadeva razmerje med igralcema.

To je izjavil na konferenci za tisk predsednik FIDE dr. Euwe in dodal, da je Spasski vložil protest, katerega vsebina pa ni bila objavljena. Toda verjetno gre za ravnanje njegovega nasprotnika, ki ni prisostvoval slovesnemu začetku dvoboja, prvi partiji in današnjemu sestanku ob žrebanju figur. Spasski poleg drugega najbrž zahteva, da bi se Fischer opravičil.

Predsednik dr. Euwe upa, da se bo prva partija začela v četrtek.

Nič novega

V 4. etapi kolesarske dirke po Jugoslaviji zmagal Nizozemec Van Dongen

ZENICA, 4. jul. — Četrta etapa mednarodne kolesarske dirke »Po Jugoslaviji« od Sarajeva do Zenice vrstnega reda najboljših ni spremenila. Znova je zmagal Nizozemec Van Dongen, ki je bil najhitrejši v šprintu 72 kolesarjev.

To je bila dokaj mirna etapa, tako da so vsi kolesarji, skupaj pripeljali na cilj. Kolona se je raztegnila le na gorskem cilju na Kobiljači, kamor je prvi pripeljal Poljak Mycek, drugi je bil Sovjet Trišin, tretji pa Mladen Leček. Na cilju v Zenici je šprint dobil Van Dongen, odlična pa sta bila tudi člana naše B ekipe Kuvalja in Kunaver. Jutri bodo kolesarji vozili zelo težko 180 km dolgo etapo od Travnika do Banja Luke.

REZULTATI IV. ETAPE: 1. Van Dongen (Niz) 1:39,12, 2. Kuvalja (Jug. B), 3. Kunaver (Jug. B), 4. Kubíček (CSSR), 5. Havelka (ČSSR), 6. Ciocan (Rom), 7. Pleško (Jug. A), 8. Gloor (Šv), 9. Zakotnik (Jug. A), 10. Izsak (Madž), vsi v času zmagovalca.

SKUPNA UVRSTITEV: 1. Kuvalja (Jug. B), 7:39,02, 2. Lavruškin (SZ) 30 sek. zaostanka, 3. Kalnieks (SZ) 40 sek., 4. Thalmann (Šv) 50 sek., 5. Frelih (Jug. upi) 50 sek., 6. Prill (Pol) 1:05 min., 7. Zaharov (SZ) 1:45 min., 8. Meslet (Fr) 1:45 min., 9. Van Dongen (Niz) 2:05 min., 10. Mycek (Pol) 3:15 min. zaostanka.

Med ekipami vodi SZ pred Poljsko 3:24 min. zaostanka, Jugoslavijo B 5 min., Jugoslavijo A 6:32 min. zaostanka.

Z. ZANOŠKAR

Merckx prevzel vodstvo

MERLING PLAGE, 4. jul. — Po tretji etapi kolesarske dirke Tour de France je prevzel rumeno majico Merckx. Današnja tretja etapa je imela dve poletapi. V prvi je zmagal Italijan Gualazzini, v drugi pa ekipa Molteni.

KOŠARKA

Priprave Partizana v Kočevju

KOČEVJE — Za priprave na novo sezono so košarkarji beograjskega Partizana izbrali Kočevje. Od 15. avgusta do 3. septembra bodo vadili vsi najboljši igralci razen državnih reprezentantov. Igralci in vodstvo ekipe bodo stanovali v motelu Jesenice. Trenirali bodo na igriščih športnega parka Gaj in v dvorani. Odigrali bodo tudi nekaj prijateljskih tekem z domačimi ekipami.

Z. F.

NOGOMET

Poraz naše mladinske reprezentance

VRBAS, 4. jul. — Na mladinskem nogometnem turnirju republiških in pokrajinskih reprezentanc, kjer sodelujejo BiH, Hrvatska, Črna gora, Kosovo, Makedonija, Slovenija, Srbija in Vojvodina, igrajo naši mladinci v močnejši skupini z Vojvodino, Srbijo in Hrvatsko. V prvi tekmi so izgubili z reprezentanco Vojvodine z 0:3 (0:1), Srbija pa je premagala Hrvatsko z 4:0 (2:0). Naši niso igrali tako podrejene vloge kot kaže rezultat, saj so kar dvakrat zadeli vratnici.

SLOVENIJA: Kranjec, Hazabent, Šabič, Pirc, Vidic, Balažič, Kolenc, Mrak, Kampel, Bele, Liković.

R. ZAVRL

Pionir navdušil

V skokih s stolpa je na XVII. Ziherlovem memorialu pobral največ priznanja 13-letni Niko Stajkovich (Avstrija)

LJUBLJANA, 4. jul. Drobni evropski mladinski prvak v skokih s stolpa Stojkovich je tudi na Iliriji opravičil svoj ugled, čeprav drobnemu fantiču nihče ne bi prisodil, da se bo z 10-metrskega stolpa sploh upal skočiti. Po obveznem programu je vodil pred drugim Avstrijcem, olimpijcem Krusplom, med ženskami pa je bila Pertmayerjeva brez prave konkurence.

V ženski konkurenci se je v skokih s stolpa pomerilo samo pet skakalk, med njimi pa ni bilo nobene domačinke. Bivša evropska prvakinja Pertmayerjeva, ki je v dvobojih z ZDA pred leti nastopala celo v evropski reprezentanci, je skakala zanesljivo in si že v obveznem delu nabrala odločilno prednost.

Med moškimi je bil boj za prvo mesto bolj ogrožen. Zmagovalec z deske Kruspel je za en skok dobil celo 40 točk, kar pa je bilo vseeno premalo da bi povedel po obveznem delu, kajti 13-letni Stajkovich je bil res izreden. Napravil ni skoraj nobene napake, pa še sodniki so bili pri njem precej strogi.

Izmed naših je bil Jakec Jakopin spet zelo dober. Če upoštevamo, da je od lanskega avgusta prvič nastopil v skokih s stolpa in da je tako prvič opravil tudi popoln program, potem mu gre za njegov današnji nastop vsa pohvala.

Tudi prosti program ni prinesel bistvenih sprememb. Stajkovich je svojo prednost še povečal, zanesljivo premagal vse in izpolnil tudi prvo normo za nastop na olimpijskih igrah. Če jo še enkrat potrdi, bomo 13-letnega pionirja torej videli tudi v Münchnu.

REZULTATI — moški: 1. Stajkovich (Av) 401,25, 2. Kruspel (Av) 357,75, 3. Strupler (Bern) 305,15, 4. Jakopin (Sl) 288,47, 5. Dumić (Bgd) 257,85; ženske: 1. Pertmayer (Av) 274,10, 2. Havlik (Sp. Av) 194,25, 3. Grob (Bern) 191,25.

V dvoboju Slovenije in Spodnje Avstrije so med moškimi zmagali domačini, med ženskami gostje, v skupnem pa tudi Sp. Avstrija z 999,65:875,14.

S. T.

Argo najboljši

Na republiškem prvenstvu v veslanju so Izolčani osvojili vsa prva mesta med ekipami - Nastopili štirje klubi

IZOLA, 4. jul. Po nekaj letih je bil izolski zaliv ponovno prizorišče republiškega prvenstva v veslanju. Letošnjega prvenstva so se udeležili veslači Bleda, Branika, Pirana in domačini. Ljubljanska Savica je poslala prijave, vendar tekmovalci niso prišli. Posebej je presenetila odsotnost Kopra, kjer so menili, da so bili o prvenstvu prepozno obveščeni. Olimpijski četverec Bleda ni dopotoval, ker bo danes odpotoval na mednarodno regato v Luzern.

Največ uspeh so imeli tudi letos domačini, saj so osvojili največ prvih mest v posamični konkurenci ter vsa 1. mesta v ekipni.

Prirediteljem in tekmovalcem je bilo vreme zelo naklonjeno, pa tudi organizacija je bila zelo dobra.

Rezultati: člani (200 m) — četverec s krmarjem: 1. Argo 7:52; **dvojec brez krmarja:** 1. Argo 7:09, 2. Branik 7:42,5; **skif:** 1. Piran (Mikolin) 6:43,6 2. Bled 7:10,4, 3. Argo 7:24,0; **dvojec s krmarjem:** 1. Argo 8:18; **četverec brez krmarja:** 1. Bled 7:45; **double scoul:** 1. Piran 6:45, 2. Bled 6:48,2, 3. Branik 6:55, 4. Argo 6:55,8; **osmerec:** 1. Argo 6:24,0, 2. Bled 6:38,5; **mladinke — skif:** 1. Branik (Kajzer) 1:51, 2. Piran 1:59, 3. Argo 1:59,5; **četverec s krmarjem:** 1. Argo 1:52,6, 2. Bled 1:53,8; **double scoul:** 1. Piran 1:33,4, 2. Branik 1:35,2, 3. Argo 1:41,8; **mladinci (1500 m) — osmerec:** 1. Argo 4:56, 2. Bled 5:02; **double scoul:** 1. Branik 4:34, 2. Argo 4:41, 3. Bled 4:49; **dvojec s krmarjem:** 1. Argo 6:04,8, **četverec brez krmarja:** 1. Branik 5:06, 2 Bled 5:10; **dvojec brez krmarja:** 1. Argo 4:58, 2. Bled 5:21,8; **skif:** 1. Branik (Kranjc) 6:02,4, 2. Bled 6:11,7, 3. Branik II. 6:16,6; **četverec s krmarjem:** 1. Argo 5:22.

Ekipno — mladinci: 1. Argo 610, 2. Branik 350, 3. Bled 340, 4. Piran 0; **mladinke:** 1. Argo 230, 2.—3. Piran in Branik 160, 4. Bled 100; **člani:** 1. Argo 560 2. Bled 340, 3. Piran 200, 4. Branik 40.

Skupna uvrstitev: 1. Argo 1400, 2. Bled 780, 3. Branik 550, 4. Piran 360.

Po prvenstvu so predstavniki VZS določili posadke, ki bodo zastopale Slovenijo na mladinskem šesteroboju, 9. julija v Trstu. Te so: **double scoul:** Branik, **skif:** Branik (Kranjc), **osmerec:** Argo, **četverec brez krmarja:** Argo, **dvojec s krmarjem in dvojec brez krmarja:** Argo.

J. IVANOVIČ

NAMIZNI TENIS

Teranova ostavka sprejeta

LJUBLJANA, 4. jul. — Nedeljsko zasedanje IO NTZJ v Beogradu ni prineslo nobene bistvene rešitve vrste najbolj perečih vprašanj, ki ta čas tarejo našo vodilno namiznoteniško organizacijo. Ob razpravi o poročilu strokovnega vodstva o zadnjem EP v Rotterdamu je bila sprejeta ostavka dosedanjega zveznega kapetana Janeza Terana, ki so jo motivirali s prezaposlenostjo. Ukinjen je bil položaj direktorja strokovnega štaba, ki ga je vodil Nikola Uverič Sklenili so, da bodo z ukinitvijo te funkcije reorganizirali strokovno vodstvo, tako, da bi v prihodnje imeli samo zveznega kapetana za moške in zveznega kapetana za ženske, poleg njiju pa še zveznega trenerja za obe disciplini posebej.

IO je sprejel tudi sklep o uvedbi moške in ženske zvezne lige z desetimi člani. Po osem klubov v moški in ženski konkurenci je že znanih druge člane zvezne lige pa bodo dobili v kvalifikacijah, ki bodo že septembra Med novimi moškimi tudi slovenska kluba Olimmoških tudi solvenska kluba Olimpija in Maribor ter pri ženskah Olimpija, Triglav in Ilirija Dva kluba iz SRS imata možnost, da se uveljavita še v kvalifikacijskem tekmovanju. Tekmovalnega koledarja za prihodnjo sezono niso sprejeli ter bodo o njem razpravljali šele, ko bodo dobili dodatne kandidature iz republik.

D. N

TENIS

Trije Evropejci v polfinalu

LONDON, 4. jul. — Prva polfinalista mednarodnega teniškega turnirja v Wimbledonu sta Američan Smith in Čehoslovak Jan Kodeš. Oba sta zmagala v treh nizih, Smith je premagal sovjetskega igralca Mentreveliia s 6:2, 8:6, 6:2, Kodeš pa Novozelandca Paruna s 6:2, 6:3, 6:4. Druga dva četrtfinalna para pa sta Connors — Nastase in Dibley — Orantes

V tretjem četrtfinalnem dvoboju je Španec Orantes premagal Avstralca Dibleya s 6:2, 6:0, 6:2 Kot četrti se je v polfinale uvrstil Romun Nastase z zmago nad Američanom Connorsom s 6:4, 6:4, 6:1, tako da bodo v polfinalu igrali kar trije Evropejci.

VATERPOLO

Mladost in Primorje vodita

ZAGREB, 4. jul. — V drugem kolu zvezne vaterpolske lige je v Zagrebu Mladost premagala POSK z rezultatom 8:3 (0:0, 2:1, 4:2, 2:0), na Reki pa Primorje dubrovniškega Juga z 8:4 (2:0, 4:2, 1:2, 1:0).

Uvodni zmagi naših

CAORLI, 4. jul. — V 1. kolu conskega turnirja za svetovno šahovsko prvenstvo so bili doseženi tile rezultati: Bellon : Wiliams prek. Virtenson : Tatai 10, Dunkelblum :: Pomar prek., Prinzet :: Silva 0:1, Ree : Eising rem., Keene : Fridgud 1:0, Priza : Ljubojević 0:1, Bogosjan : Ivkov 0:1, Jansa : Forintos 1:0.

Ljubojević je zmagal že pred četrto uro, prvi na turnirju sploh. Osvojil je kmeta in z napredovanjem prostaka prisilil nasprotnika k predaji. Ivkov je imel precej težje delo, saj mu je bolgarski šampion nudil veliko večji odpor.

V jutrišnjem drugem kolu imata oba Jugoslovana bele figure. Ivkov bo igral z Janso, Ljubojević pa z Bohosjanom.

UTRINKI

POSKUS — Nizozemski kolesar amater Fedor van Hertog, name rava v Ciudad de Mexicu ali Münchnu zboljšati rekord Rodrigueza v enourni vožnji (47.432 km na uro.

ZANIMIVA ANKETA — Münchenski inštitut za raziskavo mnenj mladih (od 14 do 25 let) je izvedel anketo o tem, ali naj na olimpijskih igrah sodelujejo tudi profesionalci. 41 odstotkov je odgovorilo z »da«, 57 odstotkov je glasovalo za ideje pred sednika MOK Averyja Brundagea 2 odstotka pa sta bila brez mnenja.

STROGI ARGENTINCI — Devet argentinskih kolesarjev — olimpijskih kandidatov (med 11) je argentinska zveza črtala s seznama, ker so zaužili nedovoljena poživila.

IVER DNEVA

Prvi rekord v Münchnu

Prireditelji za igre XX. olimpiade v Münchnu so sporočili, da bo na tem bližnjem največjem tekmovanju športne mladine vsega sveta sodelovalo natanko 10.500 športnikov in športnic iz 123 držav, kar je prvi olimpijski rekord Na 19. igrah v Mehiki je sodelovalo 6.059 športnikov iz 113 držav.

Najštevilčnejšo ekipo v Münchnu bodo imeli domačini. Ekipa ZRN bo štela 657 oseb Na drugem mestu je SZ z 628 športniki, na tretjem pa ZDA s 625 športniki.

Rok za prigalse je potekel 30. junija opolnoči. Med članicami mednarodnega olimpijskega komiteja samo osem držav ni prijavilo svojih športnikov za igre v Münchnu.

PLANINE IN LJUDJE

Reška planinska transverzala

Vse več ljudi se pomika v smeri Jadranskega morja in med njimi ne manjka tudi ljubiteljev gora. Morda bi želeli združiti prijetnosti kopanja z obiskom okoliških gora" Naj vas spomnimo, da so že leta 1967 osnovali »Reško planinsko transverzalo«, o kateri dobite dnevnik pri PD »Platak« na Reki Korzo N. Revolucije 2/II in da je za »Velebitsko planinsko pot (dnevnik na Planinski zvezi Hrvatske Kozarčeva 22, Zagreb) d. Željko Poljak napisal monografijo »Velebit«, ki bo vsem dobrodošel vodnik med obiski obmorskih gora.

Reška planinska transverzala se začenja v Lovranu in se konča v Crikvenici lahko pa seveda gremo tudi obratno. Zložne hoje, če jo hočemo prehoditi naenkrat, je za kak teden pri čemer se bomo kakih desetkrat povzpeli čez 1200 m in se zopet spustili na vsega 500 do 700 m nadmorske višine Razen pestrosti obmorskih gora boste ves čas lahko opazovali Kvarnerski zaliv Ne manjka flore in favne, prav tako pa tudi ne spomenikov NOB Pomembno pa je tudi, da je ni potrebno prehoditi naenkrat pač pa si jo lahko razdelimo na več odsekov.

Program RTV

Drevi ob 19.45 bodo na televiziji prikazali film o lanski odpravi na Mount Kenyo ki so mu dali naslov: »Štirje Toneti in ena sama Mt. Kenya« Film je posnel Tone Fornezzi, vzpon na vrh pa so sestavili iz fotografskih posnetkov.

V petek pa bosta na drugem programu radia dve oddaji, zanimivi za planince. Dopoldne ob 11. uri bo IZLETNIŠKI KAŽIPOT, za katerega je sestavek »Od Gančanov do Slavnika« pripravil Viktor Čeh, zvečer ob 19 uri pa ODMEVI Z GORA, za katere je prof Oskar Reya pripravil »Naše najbolj zanimive gorske cvetke«

Mladinska komisija PZS

Mladinska komisija pri Planinski zvezi Slovenije deluje že šestnajsto leto in danes se lahko pohvalijo, da je le še tretjina planinskih društev, ki nimajo posebnega mladinskega odseka ali pa ne deluje tako kot bi moral Skupno pa je včlanjenih okoli 30.000 mladih (lansko leto 12.939 mladincev in 17.3.. pionirjev)

Osnovna aktivnost MK PZS pa je vzgoja ki deluje okvirno po naslednji shemi: pionir—planinec, osnovna planinska šola, tečaj za mladinske vodnike (poletni in zimski), seminar za mentorje (predvsem prosvetne delavce), tečaj za inštruktorje planinske vzgoje: potem pa še razni izpopolnjevalni seminarji, posveti in druge akcije Razen tega pa komisija bdi tudi nad organizacijo orientacijskih pohodov, ki so postali že redna oblika preskusa mladih

Vabilo na izlet

Izletniški odsek PD Ljubljana matica vabi v nedeljo na izlet: Ariach — Wöllanernock — Badkleinkircheim. Izlet bo vodil Luka Kočar, cena je 47 din (za termalno kopališče pa še 25 šilingov), odhod pa bo ob 5. uri Za vzpon na Velansk vrh (2138 m) in sestop je več variant, tako, da se izleta lahko udeleži prav vsak.

V soboto in nedeljo bo še izlet: Kamniško sedlo — Turska gora — Skuta — Češka koča — Jezersko, ki ga bo vodil Lojze Sircelj. Odhod z rednim avtobusom ob 15.40 do Kamniške Bistrice, povratek z Jezerskega v nedeljo ob 17.20 Ob prijavi (družbena pisarna, Miklošičeva 17) je potrebno plačati 3 din prevoz in druge stroške pa si bo plačal vsak sam.

Očistimo naše gore

Komisija za varstvo narave pri PZS je pričela široko akcijo, da bi aktivirala vse obiskovalce naših gora v boj proti nečistoči v gorah, na počivališčih, okoli planinskih postojank in vrhov ter povsod, kjer je to potrebno.

Tudi planinska društva bodo dobila v tej akciji svojo vlogo. Na področjih, nad katerimi bodo sprejela patronat, bodo opravljala redne čistilne akcije in s primeri kazala, kakšna naj bi bila, oziroma kakšna bi bila lahko naša gorska narava. Poudariti pa je potrebno, da s tem nihče ne želi organizirati nekakšne amaterske čistilne službe pač pa je akcija zamišljena vzgojno, ker bomo lahko le s prevzgojo obiskovalcev gorskega sveta dosegli končni cilj. Prav pa bi bilo, da bi se v akcijo vključila tudi vsa tista podjetja, ki nas zalagajo s sicer praktično, a obenem »problematično« hrano zapakirano v nerazkrojne plastične ali in druge folije

Monografija »Biokovo«

Malakološki muzej Makarske je konec lanskega leta izdal pomembno monografijo »Biokovo«, ki jo je napisal znani planinec in botanik dr. Fran Kušan Broširano knjigo (138 strani z barvnim ovitkom, v kateri je pet kart v tekstu in ena v prilogi je mogoče naročiti pri izdajatelju (cena 30 din)

60 let GRS

Letos praznuje naša gorska reševalna služba 60-letnico svojega humanega in uspešnega dela V 15 postajah deluje 229 članov in 81 pripravnikov med katerimi je tudi 14 zdravnikov 15 inštruktorjev in 15 vodnikov lavinskih psov

Komisija za gorsko reševalno službo bo za proslavo jubileja v septembru organizirala posebno slovesnost, demonstracijo reševanja na Vršiču, razstavo v Ljubljani in še več drugih akcij, za katere so se dogovorili na nedavnem zboru načelnikov na Gozdu pod Vršičem.

Za zdaj le eden

K nogometašem Olimpije je v prvih dneh prestopnega roka prišel le Dogandžić — Spremembe še pričakujejo

LJUBLJANA — Prestopni rok za nogometaše zveznih lig ki se je začel 1. t. m. in bo trajal do konca tedna, je po pričakovanju zelo buren. Tudi Olimpija se je že okrepila z novim branilcem, pričakovati pa je, da bo do sobote do 24. ure za zeleno-bele podpisal pristopnico še kak boljši nogometaš.

Prvi, ki je podpisal štiriletno pogodbo z Olimpijo, je bivši branilec Čelika, Dogandžić, ki bo v štirih obrokih dobil 50.000 din. Ljubljančani so morali za 26-letnega nogometaša, ki je že bil pri vojakih, plačati Čeliku 100.000 din odškodnine.

V Ljubljani se je mudil trener Železničarja, Milan Ribar. Zvedeli smo, da se Bežigrajčani zelo zanimajo za srednjega krilca Saračevića, ki je minulo sezono nastopal za Borca. Železničar bi odstopil tega igralca Olimpiji, vendar imajo bosanski klubi dogovor o sodelovanju in zato še ni gotovo, če bo Saračević pristopil k Olimpiji.

Kot kaže tudi z napadalcem Maribora, Kranjcem, ne bo nič. Zanj se zanima več klubov, zlasti vztrajen pa je Dinamo, naš najbogatejši klub, ki bo skoraj zagotovo preplačal Olimpijino ponudbo, slišati pa je tudi, da Kranjc ne želi v Ljubljano.

Olimpija bo po vsej verjetnosti podpisala pogodbo tudi s Savićem, obrambnim igralcem Metalca iz Smedereva. Za tega mladega nogometaša njegov klub zahteva zelo majhno odškodnino, le 15.000 din Savić bo prišel jutri v Ljubljano ter se dokončno pogovoril o prestopu k zeleno — belim.

Olimpija namerava podpisati pogodbi tudi z Vugrincem, ki ga je Olimpija posodila Ljubljani, ter z Bajcem, branilcem Mercatorja. Oba mlada in obetavna nogometaša bosta ostala za Bežigradom, medtem ko naj bi druge igralce, prav tako posojene Ljubljani, Olimpija posodila Mercatorju in Rudarju. Matić in M. Haclar bosta skoraj zagotovo postala nova drugoligaša Rudarja, v Trbovlje pa se bo preselil tudi Kapidžić, ki bo hkrati trener in igralec.

Olimpija je hotela posoditi Mercatorju Jakopiča in Zavrla, toda ker oba obetavna igralca želita ostati za Bežigradom, še ni zagotovo, če bosta nastopala za višje bele Seveda pa je ob odhodu Popadića in Milevoja ter Kapidžića prišlo v Olimpijini obrambi do vrzeli in lahko se zgodi, da bodo prav domači mladi igralci, ki so si v drugoligaških spopadih nabrali veliko izkušenj, ostali za Bežigradom ter si skušali utreti pot do prve ekipe.

Do konca prestopnega roka je še štiri dni in zato je pričakovati, da bo pri Olimpiji še prišlo do novih pogodb, saj tehnično vodstvo neutrudno dela.

B. KAVČIČ

Zmagi Slovana na Tirolskem

LJUBLJANA, 4. jul. — Nogometaši Slovana, novega člana ZCNL, so sklenili pomladansko sezono z gostovanjem na Tirolskem. Najprej so igrali s conskim ligašem Jenbachom ter ga premagali s 4:0 (1:0). Zadetke so dosegli: Hacler 2 ter Šinko in Novljan. V drugi tekmi pa so po hudem boju premagali bivšega prvoligaša Swarovskega iz Wattensa z 1:0. Zmagoviti zadetek je dosegel mladinec Novljan. Zmag Slovana so bili najbolj veseli številni zdomci, ki so zaposleni v tovarni vagonov v Jenbachu.

M. R.

ATLETIKA

Lusis - kopje 90,76 m

OSLO, 4. jul. — Na atletskem mitingu, ki je bil sinoči na stadionu Bislet, je sovjetski atlet Janis Lusis vrgel kopje 90,76 m daleč, bolgarski tekač Mihail Zelev pa je 3.000 m z ovirami pretekel v času 8:25,4. Oba rezultata sodita med najboljše v letošnji sezoni.

Drenovac trener Sutjeske

NIKŠIĆ — UO NK Sutjeska je za novega trenerja imenovala nekdanjega trenerja Beograda in Borca Božidarja Drenovca. Za podpis enoletne pogodbe je dobil 20.000 dinarjev, njegova plača pa bo 4000 dinarjev ter premije.

Kako ostati „velik“?

Žreb za olimpijski košarkarski turnir Jugoslovanom ni bil naklonjen — Trener Žeravica o obisku v Münchnu — ZRN gladko premagala Italijo in ČSSR

LJUBLJANA, 4. jul. Prve dni treninga na Voglu so bili naši najboljši košarkarji brez zveznega trenerja Ranka Žeravice, ki je bil v Münchnu Ogledal si je turnir v novi dvorani, na katerem so nastopile ekipe SZ, Italije, ČSSR in ZRN in hkrati prisostvoval žrebanju skupin za olimpijski turnir Domov se ni vrnil preveč razpoložen, kajti zdaj vemo, da našo reprezentanco čaka v Münchnu še mnogo težja naloga, kot smo pričakovali. Upanje, da nam bo žreb naklonjen, se je izjalovilo.

»Žreb nam tokrat ni bil naklonjen in s tem se moramo zdaj sprijazniti«, pravi trener Žeravica. »Zdaj vemo kaj nas čaka. Morali bomo zasukati rokave kot še nikdar, če seveda hočemo obraniti ugled, ki ga v svetu imamo in upravičiti zaupanje, ki ga imajo v nas tisoči privržencev po vsej Jugoslaviji Morda bo kdo sodil, da je to le fraza ali zavarovanje pred morebitnim manjšim uspehom, toda resnica ni prav nič bolj rožnata«.

— Kakšno pa je bilo münchensko žrebanje?

»Najprej so žrebali med nami in ZDA. Te so postale nosilke skupine A, mi pa torej skupine B. Drugi par sta bili Brazilija in SZ. Prva v A, SZ k nam Nato sta prišli na vrsto azijski ekipi. Slabša Japonska je prišla v skupino A močnejši Filipini v B, nato pa povrsti še ZAR v A, Senegal v B, pa Avstralija v A, izredno močna ZRN k nam v B, pa spet ČSSR v A, Italija v B, itd. Bolj ko sta se skupini izpopolnjevali, bolj je bilo očitno, kolikšo močnejša je naša«.

— Je vsaj razpored tekem kolikor toliko ugoden?

»Nasprotno. Že začetek turnirja bo za nas izredno težak. Če nekako prebrodimo prve tri dni, si bomo že lahko vsaj malo oddahnili Prvo tekmo namreč igramo z vedno neugodnimi Italijani, takoj naslednji dan z drugouvrščeno ekipo s kvalifikacijskega turnirja v Augsburgu, ki je lahko Poljska, Bolgarija ali Španija. Prav vsaka izmed teh ekip je izredno hud nasprotnik, saj so nam že doslej povzročale hude preglavice. Tretji dan je na vrsti žilavi Portoriko, nato pa četrti dan Filipini, hitra in telesno izredno pripravljena ekipa. Potem pride dan odmora, ki bo izredno potreben, saj nas nato čaka tekma z ZRN Šesti je na vrsti Senegal, ki nam sicer ne bi smel biti nevaren, toda vseeno se bo treba potruditi in nazadnje še tekma s Sovjetsko zvezo. Sami lahko presodite, kaj naše fante čaka«.

— V Münchnu ste si tudi ogledali turnir na katerem so poleg ČSSR igrali kar trije naši neposredni olimpijski nasprotniki — SZ, Italija in ZRN. Kakšen je bil vaš vtis?

»Domov sem odšel še bolj zaskrbljen Italijani so edini igrali dokaj neresno, videti je bilo, da je zanje rezultat povsem brez pomena in da samo uigravajo določene kombinacije ČSSR poznamo in ni z ničimer presenetila, zato pa so Nemci od lani izredno napredovali. Že na EP so se dobro upirali bolj izkušenim ekipam, zdaj pa so ČSSR in Italijo gladko premagali in izgubili le s SZ. Nemci bodo na OI doma resnično zelo nevarni. Povsem poglavje zase pa je sovjetska ekipa. Kaj takega, verjemite mi, še nisem videl.«

— In kaj so tako izrednega pokazali?

»Sami veste, da sem Sovjete že doslej izredno cenil in da jih dobro poznam. Toda zdaj so v Münchnu igrali tako, kot jih še nisem videl. Uigranost je popolna. Pričakovane pomladitve ni in ekipa, ki je igrala tokrat, bo najbrž tudi na OI Prišli so brez Andrejeva, samo z enajstimi igralci. Zato pa sta v ekipi spet Polivoda in Sakandelidze, ki je bil najboljši igralec turnirja, razen njiju pa še veteran Voljnov, ki je igral odlično. Igrali so z različnimi sestavami napada in prikazali kombinacije, ki so navdušile. Branilski par Paulauskas — Jedeško je bil najboljši, v napadu pa sta opravila skoraj vse delo A. Belov in Žarmuhamedov. Sergej Belov je igral zelo malo in Kondrašin ga očitno hrani za najtežje naloge Če upoštevate, da so vsi ti igralci prekaljeni na številnih mednarodnih nastopih, potem o njihovi izkušenosti ne gre izgubljati besed Povprečna starost ekipe je 27 let. Še en podatek več, ki govori o tem, da so gotovo eden izmed najbolj resnih kandidatov za zlato kolajno, če že ne morda tudi edini«.

— Pa ne, da vas je zagrabila panika?

»To ne, toda človek se mora resno zamisliti, če vemo, da smo se mi komaj začeli pripravljati, medtem ko vsi drugi že igrajo v izredni formi. Američani že trenirajo skupaj in so sestavili ekipo, kot dobivamo informacije; SZ ima kondicijski trening že zdavnaj za seboj in je odigrala doslej že 40 težjih tekem, pa tudi drugi so časovno pred nami. Ostane nam torej, da poskušamo to zamudo kolikor je mogoče zmanjšati. Zato bomo poprijeli kolikor bo v naših močeh in se poskušali čim bolje pripraviti. Čaka nas res težko garanje, kajti München bo gotovo najtežja preizkušnja naše sedanje ekipe. S tem nikakor ne mislim, da smo vrgli puško v koruzo. Še vedno imamo ekipo, ki se lahko in mora potegovati za najvišja mesta. Samo to bo tokrat teže kot kdajkoli. Ostati zdaj med veliko četverico, pomeni res izjemen uspeh in ponovno ali dokončno uveljavitev v svetu, kakor že hočete«

Takšen je torej trenutni položaj v evropski in svetovni košarki. Našim optimizem sicer ne plahni, stopnjuje pa se previdnost, kajti na dlani je, da münchenski turnir za jugoslovanske košarkarje ob vsej njihovi kvaliteti vendarle ne bo samo sprehod k eni izmed olimpijskih kolajn.

STANE TRBOVC

Skupini olimpijskega turnirja

A: ZDA, Japonska, Kuba, Avstralija, ZAR, CSSR, Brazilija in zmagovalec kvalifikacijskega turnirja v Augsburgu.

B: Jugoslavija, Italija, Senegal, Filipini, ZRN, Portoriko SZ in drugouvrščeni iz Augsburga.

Ilirija

LJUBLJANA-VIČ

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo

1. kamiona znamke TAM tip 5000 letnik 1965
2. kamiona znamke TAM tip 2000 letnik 1968

Licitacija bo v ponedeljek, 17. julija 1972 v prostorih tovarne »Ilirija«, Tržaška 32, s pričetkom ob 9. uri.

Ogled vozil vsak dan od 6. do 14. ure

6492

NOVOTEKS — Novo mesto

razpisuje

za šolsko leto 1972/73 naslednje

ŠTIPENDIJE:

1. FNT oddelek za tekstilno tehnologijo — 1 štipendijo
2. EKONOMSKA FAKULTETA — 1 štipendijo
3. FILOZOFSKA FAKULTETA (angleščina ali nemščina in italijanščina) — 1 štipendijo
4. VIŠJA TEHNIŠKA ŠOLA oddelek za konfekcijo — 1 štipendijo
5. TEHNIŠKA TEKSTILNA ŠOLA
   a) predilski oddelek — 3 štipendije
   b) tkalski oddelek — 3 štipendije
   c) kemijski oddelek — 1 štipendija
   d) konfekcijski oddelek — 10 štipendij
6. TEHNIŠKA ŠOLA ZA STROJNO STROKO — 1 štipendijo
7. TEHNIŠKA ELEKTRO ŠOLA oddelek za jaki tok — 1 štipendijo
8. EKONOMSKA ŠOLA — 1 štipendijo
9. UPRAVNO ADMINISTRATIVNA ŠOLA — 4 štipendije

Pod točkami 5 a, 5 b, 5 c, 6 in 7 imajo prednost moški kandidati.

Pogoji za dodelitev štipendije::

— kandidati za visokošolski študij morajo imeti v četrtem razredu srednje šole in pri zaključnem izpitu vsaj dober učni uspeh;

— kandidati, ki že študirajo na fakulteti, se lahko udeležijo razpisa, če bodo imeli pogoje za vpis v višji letnik in če so na dosedanjih izpitih dosegli v poprečju vsaj dobro oceno;

— kandidati za srednje šole morajo imeti v zadnjem obiskovanem razredu najmanj prav dober uspeh in odlično oceno v vedenju.

Prosilci naj prošnji priložijo zaključno spričevalo ali potrdilo o do sedaj opravljenih izpitih z ocenami in kratek življenjepis.

Prošnje sprejema kadrovski oddelek tekstilne tovarne NOVOTEKS Novo mesto, do 25. julija 1972. Višina štipendij je določena po pravilniku o izobraževanju in strokovnem izpopolnjevanju.

6529

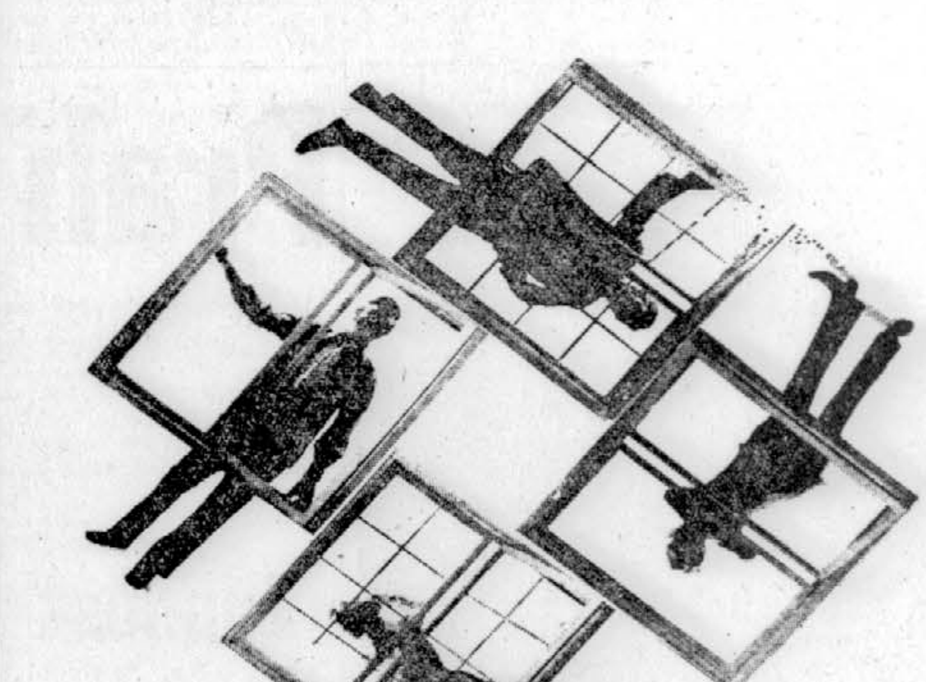

Proizvajalci so različni – prodajalec je Slovenijales

V svojih trgovinah z lesnim in gradbenim materialom prodaja stavbno pohištvo vseh priznanih proizvajalcev v Jugoslaviji. Zato velja pravilo: pri Slovenijalesu dobite vse, kar je dobiti mogoče.

Trgovine z lesnim in gradbenim materialom Slovenijales v Sloveniji:

LJUBLJANA	Vižmarje 168	061 51-566, 51-881 51-787, 51-530
LJUBLJANA	GR-hala »D« Titova 50	061 312-598
CELJE	Tkalska 13	063 28-62
MARIBOR	Cankarjeva 4	062 21-342

TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE SLOVENIJALES LJUBLJANA • JUGOSLAVIJA •

6120

Mesto sredi divjine

Načrti za drugo mestno naselje na daljnovzhodnem polotoku Kamčatki

LENINGRAD — Leningrajski arhitekti pripravljajo načrte za novo mesto, ki ga bodo zgradili na rtu Pagodnij na Kamčatki. To bo po velikosti drugo mesto (za Petropavlovskom) na tem polotoku. V njem bodo stali trdni bloki, ki bodo ljudi varovali pred hladnim podnebjem. Štirinadstropne stavbe bodo ustrezno razporejene okoli bolnišnice in prodajaln sredi mesta.

Mačja nadloga

SYDNEY — Z injekcijami ubijejo zdaj v Sydneyu povprečno 170 potepuških mačk na dan. Nadloga se je razpasla predvsem zato, ker večina mačjih gospodarjev ni pravočasno sterilizirala samic.

SPET ZRAKOPLOVI — Do petsto metrov visoko nad Porenjem bodo kmalu krožile zračne ladje, ki bodo objavljale reklame, novice in podatke o prometu. Na letališču Essen—Mülheim gradijo novo generacijo cepelinov. Z zrakom in z dodatnimi plini napolnjena cigara bo opremljena z modernimi letalskimi instrumenti, z dvema motorjema po 240 KM bo lahko letela 15 ur s hitrostjo 120 kilometrov na uro. Zrakoplov bo prevažal tovor in potnike. Nad kabino (na sliki), v kateri je prostora za dva pilota in šest potnikov, bo balon, dolg 60, 85 ali 120 metrov.

Prognoz zbira podatke

Za prvo še druga postaja z instrumenti za proučevanje Sonca

MOSKVA — V SZ so izstrelili drugo avtomatsko postajo tipa »Prognoz«. Tako zdaj dve proučujeta sončno aktivnost ter vpliv Sonca na pojave na Zemlji. Postaji sta opremljeni s francoskimi instrumenti za proučevanje sončne plazme. Po zbranih podatkih bodo raziskovalci sklepali o magnetnih viharjih, o polarni svetlobi in o drugih geofizikalnih pojavih.

Velika loterija

NEW YORK — Napovedali so loterijo z možnostjo doslej največjega dobitka. Lastnik izžrebane tridolarske srečke s sedemmestnim številom bo dobil dosmrtno rento 50.000 dolarjev na leto.

Slušalka za utrip srca

Novost prihrani srčnemu bolniku naporno pot in dolgo čakanje

FRANKFURT — Na kliniki frankfurtske univerze deluje prva naprava za telefonsko nadzorstvo nad srčnimi bolniki, ki živijo z vcepljenim spodbujevalcem utripa. Ti pacienti lahko pokličejo zdravnika, da po telefonu prisluhne delovanju njihovih src. Seveda mora biti k telefonu priključena dodatna aparatura. Novost prihrani bolniku morda dolgo pot do zdravnika in čakanje v ordinaciji.

Draga slika

LONDON — Tretji dan velike dražbe v londonski dvorani Sotheby je plačal japonski zbiralec za Renoirovo sliko »Gabrijelina glava« 5.000 funtov.

DOROTHY UHNAK:

SEZNAM

33. nadaljevanje

Christie se je ogledovala, kakor da bi hotela ugotoviti, kje je. Otrpli prsti so se tesno oprijeli revolverja v njeni torbici. Izvlekla je roko in spustila orožje v žep na plašču. Enza Giardina se ni bala, vendar se ga je še manj bala z revolverjem v roki.

Giardino je snel klobuk in ga položil na sedež med Christie in sebe.

»No, naposled sem vas le prepričal, da ste prišli pod streho. Večer ni kaj preveč prijazen, da bi se človek sprehajal po New Yorku, kajne?«

Že stokrat in tisočkrat je slišala spregovoriti njegovo ime, brala ga je v časopisih, v uradnih poročilih, videla je njegovo sliko, videla ga je na televiziji v poročilih, človek, ki ga je imela pred sabo, pa se ji je zdel popolnoma neznan.

Imel je droben, podolgovat obraz z ostrim nosom, pod očmi nabrekle temne mešičke, ki so segali do precej udrtih lic, tanke brezbarvne ustnice, ki so se razširile v nepremičen smehljaj, tako da so odkrivale čudovite snežno bele zobe. Sivi lasje, ki so jih prepredali črni pramenj, so bili gosti in skrbno počesani. Vonj po močni kolonjski vodi se je mešal z vonjem po surovem usnju sedežev. Enzo Giardino je bil urejen moški srednjih let, ki je z očetovskim glasom skrbel za Christie.

»V takšnih nočeh ne bi smeli tekati po mrzlih ulicah. Morali bi biti na toplem. Koliko ur na dan vam dajejo takšno delo? Deset, dvanajst?«

Christie je skomignila z rameni. To je bil gib, s katerim je odgovarjala starejšim ljudem, ki so ji prijazno dopovedovali, da mora več jesti, da je presuha, da mora uživati vitamine, da se mora topleje oblačiti, da mora manj delati, da mora . . .

Predvsem je morala poskrbeti, da bo previdna.

»Kaj bi mi radi povedali, Enzo Giardino?«

»Hotel sem vas prositi, če bi nesli neko stvar Eleni.«

Nagnil se je naprej, segel z roko v žep na zadnji strani sprednjega sedeža in izvlekel ovojnico. Nekajkrat se je potrepljal znjo po kolenu, nato pa dejal:

»Prijetno dekle ste, Opara. Kako da se tako prijetno dekle, kot ste vi, vtika v tako umazane posle?«

»Mlajšim dekletom morda lahko ponudite manj umazano delo, gospod Giardino!«

Zadovoljno se je zasmejal.

»Vidim, da ste tudi pogumni. To mi je všeč. Povejte mi . . .« Nagnil se je k njej in utišal glas, kakor da namerava biti zaupen. »Strogo med nama, ali se ne bojite sedeti z mano?«

Christie je odkimala.

»Gospod Giardino, v roki držim svoj »special 38«, ki je namerjen naravnost v vas. Čemu bi se torej bala?«

Tokrat se je zasmejal na ves glas.

»Hej, mala, kaj res mislite, da sem jaz v vaših rokah? Vedel sem, da ste dali revolver v žep, preden ste vstopili. To je dobro, to je dobro, saj dokazuje, da niste prazne glave. Toda čemu naj bi vam storil kaj hudega? Samo majhno delo imam za vas. Glejte, te slike boste oddali Eleni.«

Iz ovojnice je izvlekel nekaj slik, vendar Christie ni mogla videti, kdo je na njih.

»Elena in otrok,« je razložil Giardino. »Pravkar sem jih dobil pri fotografu. Mislil sem, da bo Elena vesela, če jih bo dobila. Vzemite jih, ogledali si jih boste pozneje, ko boste manj vznemirjeni. Ali ko se bo bolje videlo, ne? Elena ni najboljša, deček pa je resnično dober. Pravi fant je že, Raphael.«

»Raphael?«

Giardinov glas se je spremenil, celo ves Giardino se je spremenil. Postal je tog, govoril je hladno in osorno. Doslej je pred Christie samo igral.

»Otrok,« je dejal. »Elenin otrok. Ves dan ste porabili, da bi ugotovili datum njegovega rojstva. Samo čas ste izgubljali. Ni se rodil v New Yorku. Imela ga je na otoku. Kadar so temnopolta dekleta v težavah, se zatečejo k sorodnikom. Policijski inšpektor ste in ne veste tega? . . . Kolikokrat je lani obiskala svojega mešanca? Hm? Devetkrat, desetkrat, deset potovanj na otok? Vsaj to se vam je posrečilo odkriti danes.«

Christie je bila brez glasu. Sledili so ji, opazovali so jo in se obveščali. Nejasni ljudje brez obrazov so delali zanjo to, kar je sama delala za druge. Toda njej je to pomenilo delo . . . Čeprav ji Giardino ni izrekel niti najmanjše grožnje, se je Christie ustrašila. Skočila je pokonci, ko je slišala udarec na šipo poleg sebe. Tonio jo je gledal.

Pomignil je z roko.

»Daj, Tonio, vstopi, vstopi. Peljala vas bova do postaje podzemeljske železnice, če vam je prav,« je Giardino dejal Christie. »Čemu bi hodili, pa čeprav ni daleč, po takem dežju?«

Christie je spravila ovojnico s fotografijami v levi žep na plašču.

»Ali naj kaj naročim Eleni?«

»In jaz sem vas imel za zvito dekle, Opara! Ničesar ne bom naročil, torej ne boste ničesar rekli. Samo fotografije njenega otroka ji izročite. To je prijateljsko dejanje. Nočete, da vas peljeva do postaje? Dobro, kakor hočete.«

Christie je previdno odprla zadnja vrata. V avto je vdrl mrzel in vlažen zrak. Giardino je vzel klobuk in se sklonil h Christie, ki je obstala kot vkopana ter pozabila celo na dež.

»Mimogrede, tudi vaš otrok je lep fant. Morda malo mlajši kot Raphael, ne?«

11

Mickey Opara je stiskal k sebi veliko tigrasto mačko, ki je predla. Christie je pazljivo opazovala otroka. Ali so ga zasledovali? Ga je kdo ogovoril? Ni vedela, kako bi ga vprašala. Sklonila se je in raztreseno pobožala sinove lase. Prav takrat je zazvonil telefon. Preden je odgovorila, je naročila dečku, naj se okoplje, nato pa je stopila k telefonu.

»Inšpektorica Opara?«

Film za psa

Industrija zna spretno izkoristiti človeško ljubezen do raznih živali

NEW YORK. Američani se bolj in bolj selijo v predmestja, hkrati s tem pojavom narašča tudi število domačih živali. Po približnih podatkih je v ZDA okoli 700 milijonov mačk, psov, hrčkov, papig ipd. V tej zvezi se širi tudi industrija, ki ponuja svoje izdelke hkrati z nasveti rejcem živali.

V sili po zaslužku domiselnost ne pozna meja. Industrija ima na zalogi najrazličnejše predmete, med drugim varnostne pasove za pse, bikini za pasje mladenke in posebne obleke za pričakujoče pasje mamice, barvne posnetke njihovih četveronožnih prijateljev, umetniško izdelane nagrobnike, celo zbirko igrač, nakit in kozmetične pripomočke, za čistokrvne pse z dolgimi rodovniki pa celo ustrezne grbe.

Za bližnjo prihodnost se obetajo kontracepcijske tablete za psice in za mačke. Seveda ponujajo nekatere posredovalnice tudi pestunje za lajajoče in mijavkajoče ljubljence trenutno odsotnih gospodarjev. Domačim živalim je na voljo bolniško zavarovanje, v večjih mestih ponujajo svoje usluge psihiatri za živali. Neka agencija razmišlja celo že o filmih za pse in mačke.

Razprave ob koži v škatli

Avstralska javnost ponovno o varstvu ogroženega simbola celine

MELBOURNE — Avstralski premier McMahon je med nedavnim obiskom v Indoneziji izročil soprogi generala Suharta škatlico za nakit, obloženo s kengurujevo kožo. Javnost se je spotaknila ob to darilo. Po mnenju nekaterih je to žalitev za grb.

Kanali: optična prevara

Kraterji na površju rdečega planeta razpadajo hitreje kot na Luni

MOSKVA — Po podatkih in posnetkih, ki so jih poslali na Zemljo sovjetski vesoljski sondi »Mars 2« in »Mars 3« ter ameriški satelit »Mariner 9«, so znanstveniki moskovskega observatorija ugotovili, da so tako imenovani marsovski kanali zgolj optična prevara. Na nobenem posnetku ni videti kanala, nasprotno pa pokrivajo kraterji velik del marsovske površine. Raziskovalci pravijo, da se ti kraterji pod vplivom atmosfere razkrajajo dvajsetkrat hitreje kot podobne tvorbe na Luni. Starost reliefa marsovskih tal ocenjujejo na 300 milijonov let.

Cesta čez Afriko

ADIS ABEBA — Počasi dobiva otipljivo podobo zamisel o 7.000 kilometrov dolgi avtomobilski cesti, ki bo povezovala vzhodno in zahodno obalo Afrike. Proti koncu leta bodo v Adis Abebi razpravljali o izvedljivosti načrtov.

Vse hiti na jug

In spet teče motorizirana turistična reka na evropski jug — Hudi prometni zastoji na mnogih velikih cestah

FRANKFURT — Nemške ceste na jug so že nekaj dni polne avtomobilov. Ljudje se množično peljejo na dopust. Po policijskih podatkih so se avtomobili na nekaterih odsekih ceste Köln—Frankfurt premikali s hitrostjo pešcev. Televizijski snemalci so iz helikopterjev fotografirali avtomobile, ki so stali v treh vrstah, in sedeče voznike ob njih.

Dolge vrste avtomobilov so se le počasi premikale proti mejnim prehodom v Avstrijo in Švico, kjer so turisti čakali tudi dve uri. Po uradnih ocenah se bo v letošnji sezoni odpeljalo iz ZRN okoli 30 milijonov turistov z 10 milijonov avtomobilov, med katerimi jih bo četrt milijona vleklo prikolice.

H gneči na zahodnonemških cestah so te dni znatno prispevali Nizozemci — v tej deželi so se začele velike počitnice — precej pa je bilo tudi britanskih in skandinavskih avtomobilov.

V severnih in srednjih deželah ZRN je deževalo tri dni. Dnevne temperature so se gibale med 14 in 18 stopinjami, ponoči pa se je ohladilo na 8 stopinj Celzija. V Porurju je bilo v enem samem popoldnevu več prometnih nesreč, ki so zahtevale 24 smrtnih žrtev, razne poškodbe pa je dobilo 562 ljudi. Za mnoge se je letošnji dopust končal v bolnišnici.

Stroj posnema dihanje

NEW YORK — V laboratorijih IBM so izdelali napravo, ki vdihava zrak, zadržuje kisik in oddaja ogljikov dvokis ter posnema globoko in enokomerno, naglo in težko dihanje. Z njo bodo preizkušali razne zaščitne maske.

Mali oglas

KOBENHAVN — Neki danski arhitekt je naročil v köbenhavenskem jutranjiku naslednji oglas: »Arhitekt išče izvrstno tajnico. Zaželene lastnosti: dekliški videz, možata preudarnost, vedenje dame in pridnost čebele.« Prejel je eno samo ponudbo — od svoje žene.

Dokazi

SAN JUAN — Prav posebno pot so ubrali portorikanski policisti, ki skrbijo za javno moralo. Pri ljubicah za denar so si najprej pridobili osebne izkušnje, da so potem lahko vložili z dokazi podprte prijave.

Žrtve planin

BERN — Pri raznih nesrečah v švicarskih planinah je lani umrlo 160 ljudi. Po policijskih podatkih se je smrtno ponesrečilo 47 smučarjev, v prepadih je umrlo 20 izletnikov, ki so trgali planinsko cvetje.

V DRUŽBI PRESKUSNEGA PILOTA — Princesa Ana si je na londonskem letališču Heathrow ogledala pilotsko kabino britansko-francoskega nadzvočnega potniškega letala »Concorde«, ki ga je preskusni pilot Brian Trubshaw (desno) nedavno krmaril na 70.000 kilometrov dolgem razkazovalnem poletu v 12 deželah. Telefoto: UPI

Prah je povsod

V ozračju nad živinorejsko pokrajino je precej manj prašnih delcev kot tam, kjer je obdelana vsa zemlja

WASHINGTON — Po mnenju strokovnjakov ameriške uprave za varstvo okolja (EPA) je miligram prahu v kubičnem metru mestnega zraka že koncentracija, ki zahteva zaščitne ukrepe. Sodelavca kansaške univerze pa sta našla na nekaterih kmetijskih področjih z močnimi vetrovi 15 in še več miligramov prahu v kubiku zraka.

Prah na podeželju je v neposredni zvezi z obdelovanjem zemlje. V zraku nad Montano, kjer je pašnikov veliko več kot polj, sta našla raziskovalca Hagen in Woodruff zelo malo prahu. Zato pa je v zraku nad Lubockom v Teksasu, kjer so skoraj sama polja, 50 dni v letu znatno več prahu, kot dovoljujejo predpisi o zdravem okolju.

Na raznih krajih v srednjem delu ZDA je v obdobju peščenih viharjev v kubičnem metru zraka skoraj pet miligramov prahu. Ta podatek je iz petdesetih let, ko so se tam vrstile dolgotrajne suše.

Kansaška raziskovalca zdaj pregledujeta in primerjata podatke, zbrane v šestdesetih letih. Čeprav se trdni prašni delci na vasi razlikujejo od mestnih po velikosti in številnih drugih značilnosti — pravita — že dosedanje ugotovitve opravičujejo tudi na podeželju podobne nadzorne ukrepe, kot veljajo v mestih.

Znanost misli na jutri

V dneh futurološkega kongresa bo tudi razstava strokovnih revij

BUKARESTA — V prvi tretjini septembra bo v Bukarešti tretja konferenca futurologov pod geslom »Skupna prihodnost človeštva«. Razpravljali bodo o metodah pri raziskovanju prihodnosti, o vlogi znanosti, o bodočnosti dežel v razvoju ipd. Pripravili bodo razstavo publikacij o futurologiji.

Varstvo kita kot vrste

V konzervah za britanske mačke in pse ne bo več kitovega mesa

LONDON — Kitovo meso bo v kratkem povsem izginilo iz industrijsko pripravljene hrane za pse in mačke. Tovarne ne bodo več naročale, ko jim bodo pošle zaloge. To so sporočile mednarodni komisiji za kitolov, ki je zasedala v Londonu. Komisiji gre za to, da bi ohranila vsaj kite najbolj redkih vrst.

Po golih slikah k filmu

Obsojeni ugrabitelj potniškega letala želi postati filmski igralec

RIM — Raffaele Minichiello, ki je bil zaradi ugrabitve letala obsojen na 18 mesecev, je ob odhodu iz zapora približno pred letom dni izjavil, da želi živeti v miru. Medtem se je premislil. Ob članku z naslovom »Razgajeni junaki« je neka italijanska revija objavila več posnetkov, na katerih je ta bivši ameriški vojak v Vietnamu popolnoma gol. V članku je rečeno, da je Minichiello nekaj časa delal kot natakar v restavraciji blizu Rima, a ni vzdržal, ker so ljudje venomer strmeli vanj, zato zdaj želi postati filmski igralec.

Zaradi strupa do smrti

LONDON — Skladiščni delavec Graham Young, ki je zastrupil dva kolega, je bil v Londonu obsojen na dosmrtno ječo. Obtoženec se je zagovarjal pred sodiščem že leta 1962 kot 14-letni fant, ker je dal strup očetu, sestri in sošolcu. Lani so ga izpustili iz poboljševalnice.

Junichiro Tanizaki

KLJUČ

14. nadaljevanje

Morda je ta skrb odvečna, saj je tiste vrste človek, ki se pogosto naredi, kot da ni storil tistega, kar je gotovo storil.

Razen tega prosim, da se mi verjame: kakorkoli že sam počne, jaz nisem nikdar in nikoli pogledala v njegov dnevnik. Nihče ne ve bolje od njega, kako strogo sem bila vzgojena in da nikoli ne bi stikala po skrivnostih drugih ljudi. Vem, kam moj mož spravlja svoj dnevnik, včasih ga tudi pogladim, zelo redko ga celo odprem in tudi pogledam vanj, toda nikoli še nisem prebrala niti ene njegove strani. To je čista resnica.

27. FEBRUAR

Moja domneva je potrjena: moja žena piše dnevnik. Doslej sem o tem namerno molčal, toda že pred dnevi sem rahlo posumil. Ko sem namreč zadnjič šel mimo jedilnice proti toaleti, me je skozi šipe premičnih vrat zagledal v nenaravni, čudni drži. V zadregi je slonela pri mizi. Malo pred tem pa sem slišal šum, kakor da bi šumel papir, in še zlasti japonski riževem papir, če ga kdo zmečka. To ni bil tisti značilni šum, če zmečkaš polo ali dve, moralo je biti več pol, pravi sveženj. Zdelo se mi je, kot da je bil tak sveženj v naglici in s silo skupaj stisnjen in potisnjen pod blazino ali nekaj podobnega.

Sam doma skoraj ne uporabljam japonskega riževega papirja. Zato sem seveda takoj začel, ugibati, čemu bi utegnila rabiti tak mehak in voljan papir. Toda doslej še nisem imel priložnosti, da bi se prepričal. Danes pa, ko je z družbo odšla v kino, sem začel iskati po jedilnici in ni bilo dolgo, ko sem našel dnevnik. Toda presenečen sem ugotovil, da ga je zalepila s celofanastim trakom, najbrž iz bojazni, da bi odkril njene skrivnosti. Kakšne neumnosti počenja!

Njeno nezaupanje gre že malo predaleč. Saj vendar nisem kak zanikrn vohljač, ki bi bral dnevnik — četudi dnevnik lastne žene — brez njenega dovoljenja. Vseeno me je zapeljala radovednost, da sem poskusil previdno odlepiti trak. S tem sem hotel svoji ženi povedati: »Trakovi nič ne pomagajo. Tvoj dnevnik je mogoče prebrati, ne da bi ti kaj opazila. Torej si izmisli kaj drugega.«

Pa se ni posrečilo. Resnično sem presenečen, kako dobro je bil premišljen njen načrt, do potankosti premišljen. Čeprav sem se ga zelo skrbno lotil in trak po milimetrih odlepil, je vendarle nekaj sledov ostalo. Sprevidel sem, da ga ni mogoče odlepiti, ne da bi me začasila. Tudi dolžina traku je bila očitno važna, žal pa sem ga neprevidno zmečkal in ga potem nisem mogel izmeriti. Tako sem odrezal nov trak v približno enaki dolžini in ga nalepil na ovitek.

Tako bo torej opazila. Nekaj pa lahko prisežem pri vsem, kar mi je sveto: odlepil sem trak in tudi dnevnik odprl — toda prebral nisem niti ene same pismenke. Sicer pa bi s svojimi kratkovidnimi očmi tako komaj razvozlal njeno malo in drobno pisavo. Upam, da mi bo verjela. Kolikor pa jo poznam, bo tembolj sumila, bolj ko ji bom dopovedoval, da nisem bral.

Če pa mi tako in tako ne zaupa in pač misli, da sem bral, bi pravzaprav lahko bral! — Vendar ne, ne bom in pika. Po pravici povedano se bojim zvedeti, kakšni so njeni občutki do Kimure.

Ljuba Ikuko, prosim te, ne piši o tem v svoj dnevnik! Ne bom stikal po tvojih zapiskih za tvojim hrbtom, toda prosim te, ne piši resnice. Četudi je laž, reci, da potrebuješ Kimuro samo za moje dražilo in da ti mimo tega nič ne pomeni . . .

Danes dopoldne je prišel Kimura po Ikuko, da bi šla skupaj v kino. Tako sem izrecno želel. Rekel sem mu: »Zadnje čase gre moja žena le redkokdaj ven, če sem doma. Za vse nakupe skrbi Baya. Zato sem zaskrbljen in bi vas rad prosil, da greste kdaj z mojo ženo za kakšno uro ali dve ven.«

Toshiko se jima je pridružila, ker se je odločila, da ju ne bo puščala samih. Kakšne občutke ima pri tem, še nisem odkril. Toshiko je svoji materi zelo podobna, vendar je še bolj komplicirana. Mislim, da mi zameri, ker je ne ljubim nadvse, kakor večina drugih očetov, ampak sem strastno vdan njeni materi. Če moja domneva drži, pa se moti; obe ljubim enako globoko in iskreno. Samo način ljubezni je različen. Noben oče ne sme strastno ljubiti svoje hčere . . .

To moram Toshiki ob primerni priložnosti pojasniti.

. . . Zvečer smo prvič po Toshikini selitvi sedeli skupaj pri jedi. Kasneje je šla Toshiko domov, moja žena pa se vsedla kot zmeraj pri konjaku. Kasno ponoči, ko se je Kimura poslovil, sem mu vrnil polaroid. »Je že velika prednost, da filmov ni treba razvijati, ampak odvisen si od bliska in pravzaprav je bolj priklado slikati z navadnim aparatom. Zdaj bom poskusil s svojo zeiss-ikonko,« sem pristavil.

»Dajete filme razvijati iz hiše?« je vprašal.

Križanka

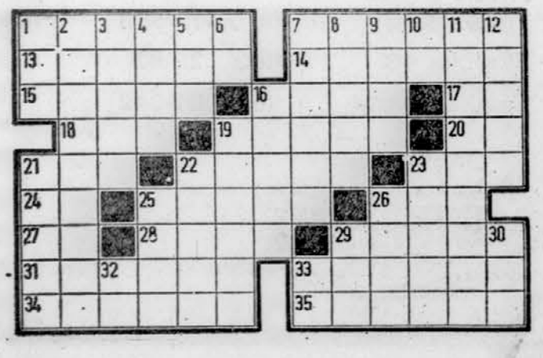

VODORAVNO: 1. poizvedovanje, zbiranje podatkov v določen namen, 7. oglas, naznanilo 13. vrsta eruptivne kamnine, 14. gozdni sadež, 15. atlet, 16. mladič domače živali, 17. španski spolnik, 18. rastlinska bodica, 19 bivališče divjačine, 20. začetnici slovenskega pesnika in pisca besedil za popevke, 21. junakinja romana »April« Mire Miheličeve, 22. angleški scenograf, igralec in režiser, ki je deloneba v egipčanski mitologiji, mati Ozirisa in Izide, 24. začetnici val v Londonu Moskv- in Firencah (Edward Gordon), 23. boginja avstrijskega veterana alpskega smučanja, 25. ptica s hreščečim glasom, 26. kurir, 27. kemijski znak za tehnicij, 28. veliki nemški filozof, začetnik kriticizma (Immanuel), 29. ptica ujeda, 31. nemški pesnik in slovstveni zgodovinar avtor priljubljenih balad in romanc (Ludwig), 33. staro germansko pleme, 34. zbor sedmih pevcev ali glasbenikov, 35. že umrli slovenski glasbeni pedagog (Ado).

NAVPIČNO: 1 ime ameriškega satiričnega pisca Buchwalda, 2. nemški filozof, avtor teorije o »nadčloveku« (Friedrich), 3. pritok Save pri Kranju, 4. zanos, polet, 5. prevejanec, navihanec, 6. arabski žrebec, 7. ženska vloga iz opere »Ples v maskah« 8. odlok, ukaz, 9. ime ruskega umetnostnega drsalca Protopopova, 10. kemijski znak za nikelj, 11 mladenka iz pravljic, 12. mesto v belgijski pokrajini Flandriji, 16. krilo poslopja, 19. zahodnonemški kancler (Willy), 21. naglas, metrični poudarek, 22. ameriški realistični pisatelj (Stephen, »Rdeči znak hrabrosti«), 23. italijanski politik, vodja italijanskih socialistov (Pietro), 25 ploščata morska riba roparica, ki elektrizira svoje žrtve, 26. nemška reka, po kateri se imenuje industrializirana pokrajina, 29. zemeljska ožina na Malaki, 30. reka in departma v jugovzhodni Franciji, 32. različna soglasnika, 33. začetnici slovenskega pripovednika in dramatika (»Pegam in Lambergar«).

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. Taylor, 7. Atenke 13. Aspern, 14. Nèvers, 15. narok, 16. stranka, 17. amen, 19. ad, 20. Semmering, 21. os, 26. oaza, 27. Oran, 30. Sevilia, 33 Stane 34. aparat, 35. Stenka, 36. Renata, 37. Dostal.

NAVPIČNO: 35. S(tane) D(olanc).

Sestri utonili v jezeru

Huda nesreča sardinske družine na celodnevnem izletu v okolico

CAGLIARI — Sestri Carla in Paola, stari 16 oz. 13 let, sta utonili v jezeru. Kmalu po kosilu v naravi sta stekli v vodo, nenadoma sta začeli klicati na pomoč. Oče je skočil za njima, prišli so reševalci, umetno dihanje ni več pomagalo.

Morske mine na pesku

Na nizozemske peščine je morje naplavilo mine iz svetovne vojne

AMSTERDAM — Pri Gravenzandu so zaprli peščine v dolžini enega kilometra. V treh tednih so našli 66 min iz druge svetovne vojne. Mine so se odtrgale med gradbenimi deli v bližini, potem pa jih je morje naplavilo na peščine.

Sreda, 5. julija 1972

Festival

V petek, 7. julija bo ob 20. uri v Drami nastop modernega baleta Sonoma State Collegea iz Kalifornije. Vstopnice so v prodaji od 10.30 do 12. ure in od 18. do 20. ure pri blagajni Drame.

FESTIVAL LJUBLJANA
XX. JUBILEJNE POLETNE KULTURNE PRIREDITVE
V. BALETNI BIENALE

Drevi ob 20.30 uri se nam bo predstavila v Križankah slovita španska plesna skupina ANTONIO GADES. Koreografija sloni na izvirni španski folklori.

V petek, 7. julija, ob 20.30 gostuje v Križankah BALETNI ANSAMBEL DRŽAVNE OPERE IZ BUKAREŠTE. Izvedli bodo celovečerni balet COPPELIO L. Delibesa. Koreografija: Oleg Danovski.

Vstopnice so v prodaji od 10. do 12. in od 17. do 19. ure ter uro pred pričetkom pri blagajni v Križankah ter ves dan v Turističnem informativnem biroju, Titova 11. Rezervacije po telefonu 21-768.

Gledališča

LUTKOVNO GLEDALIŠČE
Ljubljana, Resljeva c. 36
Marionetno gledališče na gostovanju.

Sreda, 5. 7., ob 11. uri — Darinka Kladnik: ČIRIBU — pravljična lutkovna igra, kombinirana z barvno filmsko risanko. Sodelovanje na XII. FESTIVALU OTROKA V ŠIBENIKU. Zaključek sezone 1971/72 v MARIONETNEM gledališču.

V letošnji sezoni je uprizorilo LUTKOVNO GLEDALIŠČE LJUBLJANA na gostovanjih po SLOVENIJI ter v obeh lutkovnih gledališčih v Ljubljani skupno 324 predstav za Osnovne šole, Vzgojno varstvene zavode in sindikalne organizacije delovnih kolektivov ter za izven, ki si jih je ogledalo blizu 40.000 obiskovalcev.

Vsem organizatorjem naših gostovanj po Sloveniji, naročnikom zaključenih predstav in obiskovalcem rednih tedenskih predstav za izven se za številen obisk lepo zahvaljujemo z željo, da ostanejo naši zvesti obiskovalci gledališča tudi v novi sezoni 1972/73, ko bomo obogateli naš repertoar z novimi premierami in nekaterimi uspelimi obnovitvami predstav preteklih sezon.

Obveščamo, da bo v času letnih dopustov od 10. julija do 26. avgusta 1972 dežurna služba za MARIONETNO GLEDALIŠČE in za GLEDALIŠČE ROČNIH LUTK vsak delavnik od 8. do 14. ure na upravi gledališča, Resljeva c. 36.

DANES vaš tednik TT TEDENSKA TRIBUNA

RTV Ljubljana

SPORED ZA SREDO

4.30 — 8.00 DOBRO JUTRO! — vmes ob 5.00 Poročila; 5.30 Danes za vas; 6.00 Jutranja kronika; 6.30 Vremenska napoved; 6.50 Rekreacija; 7.00 Dobro jutro, otroci! 7.25 Naš današnji radijski in TV spored; 8.00 Poročila; 8.10 Glasbena matineja; 9.00 Poročila; 9.05 Počitniški pozdravi; 9.25 Popevke in zabavni zvoki iz studia 14; 10.00 Danes dopoldne; 10.20 — 12.00 Pri vas doma — vmes ob 11.00 — 11.20 Poročila — Turistični napotki za naše goste iz tujine; 12.00 Poročila; 12.10 Iz slovenske operne literature; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Od vasi do vasi; 13.00 Kratka poročila; 13.15 Obvestila in zabavna glasba; 13.30 Priporočajo vam . . . 14.00 Poročila; 14.10 Zbori skladateljev; 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.00 Dogodki in odmevi; 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.40 Majhen recital flavtista Fedje Rupla; 16.00 »Vrtiljak«; 16.40 Z orkestrom Les Reed; 17.00 Poročila; 17.10 Poletno glasbeno popotovanje; 18.00 Poročila; 18.15 Igramo za vas; 18.45 Naš gost; 19.00 Lahko noč, otroci! 19.10 Obvestila; 19.15 Glasbene razglednice; 19.30 Radijski dnevnik I. programa; 20.00 Simfonični orkester RTV Ljubljana; 21.10 Igrajo veliki zabavni orkestri; 22.00 Poročila; 22.15 S festivalov jazza; 23.00 Poročila; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Jugoslovanski pevci zabavne glasbe; 24.00 Poročila in konec oddaje.

TELEVIZIJA

16.25 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 16.40 — Bgd)
18.20 Obzornik (Lj)
18.35 Sebastijan in Mary Morgane — serijski barvni film (Lj)
19.05 Naši operni pevci: Zlata Ognjanovič (Lj)
19.25 S kamero po svetu: Štirje Toneti in ena sama Mount Kenya — barvna oddaja (Lj)
20.00 TV dnevnik (Lj)
20.45 Moliere: Improvizacija v Versaillessu — predstava Drame SNG Ljubljana (Lj)
21.45 Odiseja miru: Nezdruženi narodi (Lj)
22.15 Jazz na ekranu: Plesni orkester RTV Zagreb in pevka Helen Merrill (Lj)
22.35 Poročila (Lj)
22.40 Šahovski komentar (Lj)

UHF — oddajnik Krvavec:
16.25 Poročila (Zgb)
17.40 Risanka (Zgb)
17.50 Serijski film (Zgb)
18.15 Kronika (Zgb)
18.30 Od zore do mraka (Bgd)
19.00 Risanke (Bgd)
19.15 Jazz glasba (Zgb)
20.00 TV dnevnik (Zgb)
20.30 Spored italijanske TV

TV Zagreb (Sljeme):
20.30 TV dnevnik (Bgd)
22.05 Turistični tednik (Zgb)
22.25 TV dnevnik (Zgb)

RADIO ŠTUDENT*

12.00 — Poročila, obvestila; 12.05 — Glasba; 13.00 — Poročila, obvestila; 13.05 — Glasba; 14.00 — Poročila; 14.05 — 15.00 Glasba.

188M

Kino

SPORED ZA SREDO

KINOTEKA, Miklošičeva c. 28: ob 16 in 18. uri amer. barvni film PROTI VSEM ZASTAVAM. Režija: George Sherman. Glav. vl.: Errol Flynn, Maureen O' Hara, Anthony Quinn.
Ob 20. uri skandinavski klasični film: danski nemi film SPOŠTUJ SVOJO ŽENO. Režija: Carl Theodor Dreyer. Glav. vl.: Astrid Holm, Johannes Meyer, Karin Mellemose. (BREZ PREVODA. VSTOP PROST). Prodaja vstopnic od 15. ure dalje.

KINO UNION: švedska barvna CS erotična komedija PREGREŠNI VIKAR. Režija. Torgny Wickman. Igrajo: Jarl Borssen, Diana Kjaer, Margit Carlqvist in dr. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri. Ni primerno za otroke! DVORANA JE KLIMATIZIRANA!

POLETNI KINO DOM JLA: samo še danes ameriški barvni CS vestern POT NA ZAHOD. Igrajo: Kirk Douglas, Robert Mitchum, Richard Widmark in drugi. Brez tednika! Predstava ob 20.30 uri. Zadnjikrat!

KOMUNA: amer. barv. thriller TIGER ZRE LEPOTICE. Režija: Roger Vadim. Igrajo: Rock Hudson, Angie Dickinson, Telly Savalas in drugi. Hrvatski podnaslovi! Tednik št. 26 (Predsednik Tito na Poljskem. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. uri. DVORANA JE KLIMATIZIRANA!
Ob 10. uri MATINEJA ameriškega barv. filma SATANOVI PRIJATELJI. Samo danes!

KINO SLOGA: franc.-ital. barv. VV pust. film ŽENSKA BANDIT (Popsi Pop). Režija: Jean Herman. Igrajo: Claudia Cardinale, Stanley Baker, Henry Charriere in drugi. Tednik št. 25. Hrvatski podnaslovi! Predstave ob 16, 18 in 20. uri.

KINO VIČ: AFERA METROPOLITANSKE POLICIJE, amer. barv. CS krim. drama. Režija: David Greene. Igrajo: Michael York, Jeremy Kemp, Nigel Davenport in dr. Kratki film! Predstave ob 16, 18 in 20. uri.

KINO ŠIŠKA: ROBIN HOOD, OGNJENI LOKOSTRELEC, italijan. barv. CS pust. film. Režiser: Giorgio Ferroni. Igrajo: Giuliano Gemma, Silvia Dionisio, Mario Adorf in drugi. Predstave ob 16, 18 in 20. uri. DVORANA JE KLIMATIZIRANA!

KINO SAVA: nemška barv. VV erotična kom. CHARLEYIN STRIC. Režija: Werner Jacobs. Hrvatski podnaslovi! Tednik »Slovesnost v Djerdapu. Predstava ob 18. uri. Samo danes!

Prodaja vstopnic v vseh kinematografih uro pred pričetkom predstav!

KINO TRIGLAV: ameriška barv. komedija NE DELAJ VALOV, ob 18 in 20. uri. Igrajo: Tony Curtis, Claudia Cardinale, Sharon Tate. Prodaja vstopnic od 17. ure dalje. Samo danes in jutri!

KINO VEVČE: angl.-franc. detektivski film SHERLOCK HOLMES — OGRLICA SMRTI, ob 20. uri. Igrajo: Christopher Lee, Senta Berger, Thorley Warthers.

KINO ZADOBROVA: domača barv. komedija QUO VADIS, ŽIVORAD, ob 20. uri. Igrajo: Radmilo Curičić, Suzana Neubauer, Mija Aleksić.

KINO DOMŽALE: ital. barv. CS ljub. film LJUBEZENSKA IGRA, ob 20. uri.

KINO RADOMLJE: amer. ital. barv. CS film CHUCH MOOL MASCEVALEC, ob 20. uri.

KINO MENGEŠ: amer. barv. CS film PEKLENSKI KOMANDOSI, ob 20. uri.

KINO SORA — ŠKOFJA LOKA: amer. barv. film RIO LOBO, ob 18 in 20. uri.

KINO RADOVLJICA: amer. barv. krim film MESTO NASILJA, ob 20. uri.

KINO CENTER — KRANJ: premiera angl.-ital. barv. vohunskega filma VRAŽJI AGENT — UPPERSEVEN, ob 16, 18 in 20. uri.

KINO STORŽIČ — KRANJ: amer. barv. vestern PRGIŠČE SVINCA, ob 18 in 20 uri.

KINO DOM — KAMNIK: amer. barv. pust. film ZELENA NEVARNOST, ob 18 in 20. uri.

KINO RADIO — JESENICE: amer. film RIO LOBO, ob 19. uri.

KINO PLAVŽ — JESENICE: ital. barv. film PUSTOLOVSCINE ALI BABE, ob 18 in 20. uri.

KINO ČRNOMELJ: danska barv. erotična komedija RDEČI RUBIN, ob 17 in 20. uri.

KINO SVOBODA — KRŠKO: ital. barv. CSP film MRTEV ALI ŽIV, ob 19.30.

KINO DELAVSKI DOM — TRBOVLJE: franc. barv. VV film VESELI LOV NA DIAMANTE, ob 18. uri.

KINO SVOBODA — TRBOVLJE II: franc. ljubezenski barvni film LJUBEZEN V TROJE, ob 17 in 19. uri. Ni za mladino!

KINO ROGAŠKA SLATINA: amer. barv. CS film AS PIK KONTRA ŠPIJONAŽA, ob 17 in 20. uri.

KINO SOČA — NOVA GORICA: franc. barv. film LOV NA ŠEFA TOLPE, ob 18 in 20.15.

KINO SVOBODA — ŠEMPETER: amer. barv. film PRERIJA V PLAMENU, ob 18.30 in 20.30.

KINO IDRIJA: ital. barv film ZLOČIN V TENIS KLUBU, ob 18 in 20.15.

KINO VRHNIKA: amer barv. krim. film ŠARADA, ob 20.15.

Obvestila

Foto DEMŠAR — Ljubljana, Stari trg — tel. 23-379 — obvešča cenjene stranke, da je lokal zaradi letnega dopusta zaprt od 10. do 30. julija. 21793-O

VAŽNO OBVESTILO TELEFONSKIM NAROČNIKOM!
Nov telefonski imenik za leto 1972/73 bo za telefonske naročnike Ljubljane v prodaji od 30. junija do 15. julija t.l., in sicer za delovne organizacije v paketnem oddelku pošte Ljubljana 61106, vhod iz Cigaletove 15, za privatne naročnike pa na pošti Ljubljana 61101, vhod iz Titove 8.
Imenike lahko dobite od 7. do 19. ure.
Prosimo, da telefonske imenike dvignete čimprej! Podjetje za ptt promet Ljubljana. 6404-O

Mladinski center Zgornja Šiška

Vabimo vas v naš MINI CASINO in BIFE, ki sta odprta od 16. do 22. ure. Prav tako pa se v naših prostorih lahko razvedrite ob igranju namiznega tenisa, ali šaha. VABLJENI!

ZAVOD ING. STANKA BLOUDKA
CENTER TIVOLI

stopoteka

vas pričakuje tudi danes in sicer od 20. do 0.30 ure. Vstopnina je 10 dinarjev, vstop pa imajo zlasti starejši od 18 let. Poleg vseh dosedanjih ugodnosti: dobra glasba, prijeten ambient, brezplačna garderoba, bogato založen bife po zelo dostopnih cenah — vam sedaj, v teh vročih poletnih mesecih, nudimo še nekaj. Med celotnim časom obratovanja disco kluba STOPOTEKA lahko brez vsakih komplikacij z izhodom in ponovnim vhodom uporabljate vhodno ploščad s klopjo za vaše hlajenje. Pridite — prepričajte se.

Včeraj, danes in jutri, že desetletja za idealno sončenje, za vaše dobro počutje, za vaše zdravje in lepoto Tschamba-Fii, ki mora priti le na čisto kožo in ga ne smete uporabljati skupaj z drugimi sredstvi! 12470-O

Prenočišča na Madžarskem ob Balatonu vam nudi slovenka Kiskos Károlyné Révfülöp, Káli ut 7. 1565-O

VIATOR
LJUBLJANA, Trdinova 3
tel. 314-544

POČITNICE 72 — BOGATA IZBIRA — UGODNE CENE
Poreč, Crvena Luka, Božava, Komiža, Krk, Hvar, Šibenik, Gozd Martuljk in ostali obmorski kraji! POTUJTE Z NAMI!
GROSSGLOCKNER — 1 dan, avtobus, odhod 19. 8.,
CORTINA D'AMPEZZO — 1 dan avtobus, odhod 22. 7.,
KNEŽEVINA LIECHTENSTEIN — 3 dni, avtobus, odhod 22. 9.,
SALZBURG — ogled s poskušnjo solnograških žličnikov, odhod avtobus 9. 9. — 2 dni.
SAN MARINO — 2 dni, avtobus, odhod 2 9.,
BUDIMPEŠTA — razstava knjig — 5 dni, odhod 31. 8., priporočamo bibliotekarjem.

OSEBNA ZAHVALA

Sprejmite mojo iskreno zahvalo za požrtvovalnost, trud in skrbno nego, ki ste mi jo izkazali in mi s tem rešili življenje:
Primarij dr. Leon FINK in dr. Igor DRINOVEC, obenem najlepša hvala za pozornost in dobro počutje. Tudi dr. Juditi MESIĆ, dr. Harju JAN-u in dr. KOVAČIČU ter drugemu medicinskemu osebju!
Vedno se vas bom s hvaležnostjo spominjal.
Ivan BERGANT

Dežurne službe

Nočna zdravniška dežurna služba je za nujne obiske na domu od 19 do 7 ure, ob nedeljah in praznikih ves dan, in to v naslednjih enotah Zdravstvenega doma Ljubljana:

Bežigrad: Kržičeva c. 10, telefon 310-533
Center: Miklošičeva c. 24, telefon 313-063
Vič—Rudnik: Postojnska 24, tel 61-121
Moste—Polje: Prvomajska 5, tel 316-155
Šiška—Šentvid: Derčeva ulica 5, za občinsko stavbo, tel. 55-221
Medvode: Medvode, tel. 71-215
Grosuplje—Ivančna gorica: začasno v stavbi bivšega ZD Ivančna gorica, telefon 783-039, telefon LM štev 783-002.

Služba stalne pripravljenosti je na območju Črnuč, telef štev.: 314-317. Dobrava — Polhov gradec, Vnanje gorice, Horjul in Velike Lašče.

Nočna nedeljska in praznična dežurna zobna ambulanta je v zobni ambulanti v Nebotičniku, Kidričeva 1/II soba št. 5 Ambulanta nudi prvo pomoč v nujnih primerih in to vsak dan od 19 do 7. ure naslednjega dne, ob nedeljah in praznikih — ves dan.

LJUBLJANA
Lekarna Ajdovščina

MiTiS TRST
Via S. Lazzaro tel 37-309
Tovarna Via S Maurizio tel. 793-786
Tovarna pozamenterij za tapetništvo

Velika izbira vseh vrst zaves tudi terital do 3 m širine ter razno vrstno pohištveno blago iz platna in kretona v najlepših barvah in vzorcih žameta, posteljna pregrinjala prešite odeje, preproge ter vse, kar potrebujete za ureditev lepega stanovanja

---

Vsem znancem in prijateljem naznanjamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila ljubljena mama, stara mama in sestra

Marija Tomšič

Hlistova, rojena Novak

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, 5. julija 1972, ob 17. uri izpred domače hiše

Žalujoči:
sinova Ivan in Franc z družinama, hčerki Lučka in Veronika z družinama, brat in sestri

Ilirska Bistrica, Koper, Bergamo, 4. julija 1972

Sporočamo žalostno vest, da nas je po kratki in hudi bolezni za vedno zapustila moja ljuba žena, sestra, teta

Anica Renčof

Na zadnjo pot jo bomo spremili v četrtek, 6. julija 1972, ob 16.30 iz mrliške vežice v Zagorju ob Savi

Žalujoči:
mož Franc, sestre Pepca, Minka, Ema, brat Franc z družinami, svakinje Pavla, Ivanka in Cilka ter drugo sorodstvo

Zagorje, Višnja gora, Ljubljana, Maribor, Graz, Bruchsal

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil po dolgi bolezni moj mož, očka

Alojz Smole

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, 6. julija 1972, ob 15.15 iz Krištofove mrliške vežice na Žalah

Žalujoči:
žena Jožefa, sinova Peter in Pavel in drugo sorodstvo

Ljubljana, 4. julija 1972

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je tragično preminil naš dragi

Miloš Spacal

Pogreb pokojnika bo v sredo, 5. julija 1972 ob 17. uri iz hiše žalosti na pokopališče v Kostanjevici na Krasu

Žalujoči:
oče Franc, mati Marija, sestre Mira, Vida, Cvetka in brat Albin z družinami in drugo sorodstvo

Kostanjevica na Krasu, Koper, Portorož, Nova Gorica, 4. julija 1972

Sporočamo žalostno vest, da je nenadoma umrl naš ljubi mož, oče, brat in stric

FRANC KURALT

posestnik

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 5. julija 1972, ob 16. uri izpred hiše žalosti Gorenja vas, Reteče, na pokopališče v Reteče

Žalujoči:
žena Francka, sin Ivan, hčerka Jelka, brata Janez in Lojze z družinama, sestra Marija in drugo sorodstvo

Gorenja vas, Reteče, 4. julija 1972

V 70. letu starosti je umrla naša draga mama, babica in prababica

MIHAELA ZAJC

roj. GABRIČ

Na zadnji poti jo bomo pospremili v četrtek, 6. julija 1972, ob 13.45 izpred Antonove mrliške vežice na Žalah

Žalujoči:
sin Ludvik z ženo Stanko, vnuki Rastko z družino, Ljubo, Marjan in drugo sorodstvo

Ljubljana, 4. julija 1972

Sporočamo žalostno vest, da nas je po dolgi in težki bolezni za vedno zapustila naša draga žena, mama, sestra, stara mama in teta

MARIJA GORŠIČ

roj. NOVAK

Pogreb drage pokojnice bo v četrtek, 6. julija 1972, ob 14.30 iz Frančiškove mrliške vežice na Žalah

Žalujoči:
mož Jože, sin Jože, hčerke: Marija s Karmen, Toni z družino, Mili z Miliko, Justa z družino, brata Adolf in Franci z družinama in drugo sorodstvo

Ljubljana, Koper, Dobrepolje, Videm, 4. julija 1972

Komisija za kadre in delovna razmerja podjetja

»KLIMA« — CELJE

objavlja
naslednja prosta delovna mesta:

1. **konstrukterja I — III**
2. **konstrukterja IV — V**
3. **tehnologa I — III**
4. **tehnologa IV — V**
5. **ključavničarja VI — X**
6. **priučenega ključavničarja**
7. **monterja centralnih kurjav in vodovodov IV — VIII**
8. **priučenega monterja centralnih kurjav in vodovoda**
9. **komercialista II (v nabavi)**

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
Pod 1. in 3.: srednja strokovna izobrazba — strojni tehnik, delovna praksa zaželena;
pod 2., 4. in 9.: višja strokovna izobrazba — strojni inženir, oziroma ekonomist, delovna praksa je zaželena;
pod 5. in 7.: kvalificirani delavec kovinske stroke — ključavničar, monter centralnih kurjav in vodovoda oz. klepar;
pod 6. in 8.: priučeni delavec (ključavničar, inštalater cent. kurjav in vodovoda ali klepar).

Stanovanje ni zagotovljeno.
Kandidati bodo sprejeti na delo za nedoločen čas s poskusno dobo.
Vloge z navedbo osebnih podatkov in o strokovni izobrazbi pošljite splošnemu sektorju podjetja »KLIMA« Celje. 6473

Mali oglasi

DAM sobo v Črnučah za varstvo otroka vsak drugi dan pošteni ženski ali sprejmem v redno zaposlitev. Ponudbe pod »Poštena«. 21746-1

IŠČEM starejšo osebo samo za varstvo (ne pa tudi nego) bolnice v dopoldanskem času pod ugodnimi pogoji. Zglasite se popoldne na naslov Maruša Štok, Belokranjska 23, Ljubljana (Savsko naselje) ali po telefonu številka 320-797. 21812-1

KV KUHARICA želi zaposlitev, tudi sezonsko. Ponudbe pod »Izurjena«. 21772-2

POLNO honorarno zaposlitev pri zasebniku išče maturant. Ponudbe pod »Julij—avgust«. 21740-2

ZAPOSLILA bi se kot točajka. Ponudbe pod »Praksa«. 21808-2

KUPIM dobro ohranjen fiat 750. Ponudbe po tel. 63-715. 21778-3

PRODAM dobro ohranjen avto renault R-8, letnik 1965. Ogled od 18. ure dalje pri Ljubič, Sattnerjeva 15 č/I. 2177-3

PONY express, malo rabljen, vozen in z rezervnimi deli, poceni prodam. Ogled vsak dan od 13. do 18. ure. Marn, Jamova 26, Ljubljana. 21232-3

PRODAM fiat 750, ogled vsak dan po 8. uri. Kamnogoriška 8. Dragica Oven. 21490-3

AVTOMOBILISTI na novo odprto centriranje, demontiranje in montiranje avto gum. Ljubljana, Vodnikova 65, »Pri kamniti mizi«. 21553-3

PRODAM karamboliran 750. Oglasite se po tel. 315-832 ali Kranjc, Moškričeva 29. 21817-3

FIAT 125, letnik 70, prodam. Informacije po tel. 55-537. 21828-3

UGODNO prodam »Peugeot 404«. Informacije na Zadružni 24 — Kodeljevo, vsak dan po 16. uri tel. 315-987. 21790-3

OPEL kadett L, 55 KS, 4 vrata z dodatno opremo, prevoženih 52.000 km, odlično ohranjen prodam. Blatnik, Pugljeva 34, Kodeljevo. 21825-3

PRODAM kompletno spalnico — orehov furnir — po ugodni ceni. Ana Katić, Trg prekomorskih brigad 6. 21704-4

PRODAM starejšo rabljeno spalnico iz trdega lesa, lepo ohranjeno. Vprašajte: Bratov Kraljič 16, Vižmarje — pod klancem, Ljubljana. 21715-4

PRODAM večjo količino cementa. Ponudbe pod »Gotovina«. 21482-4

PRODAM nov, nerabljen pralni stroj za posodo. Znamke »Zoppas stovella 3 jet.« Oglasite se lahko vsak dan od 16. ure dalje pri Blaža Zadnik, Vrhunčeva 2, Ljubljana. 21641-4

PRODAM smrekove plohe in deske, colarice, suhe. Ponudbe pod »Ugodno«. 6411-4

PRODAM nov šotor za 2 osebi (Krim), večjo moderno pisalno mizo, 65 močnih kartonskih škatel 37 x 35 x 11, inštalaterska primeža (navadni in cevni). Ogled od 14.—16. ure, Njegoševa ul. 11, Ljubljana. 21783-4

PRODAM 40 gr stroj za brizganje plastike. Ponudbe pod »Plastika.« 21781-4

PRODAM fotoaparat Pentacon six TL ter širokokotni objektiv 50 mm, najboljšemu ponudniku. Ponudbe po tel. 63-715. 21779-4

PRODAM dobro ohranjen globok otroški voziček znamke Tribuna. Vrezek, Bevško 13, Trbovlje. 2132-4

UGODNO prodam kombiniran otroški voziček. Zdenka Glavan, Toplarniška 13. 21733-4

PRODAM nakladalec katerpilar 955, odlično ohranjen, Mailer kiper s črpalko. Stane Hribar, Veliki Gaber 64, p. Velika Loka. 21468-4

ZA VITKO postavo prodam dolgo belo poročno obleko. Ogled popoldne! Lesar, Pokljukarjeva 9, Vič. 21749-4

PRODAM knjige za prvi letnik srednje tehniške šole, kemijski oddelek. So dobro ohranjene. Ponudbe pod »Prodam« ali po tel. 21-882. 21777-4

ŠOTOR za 3 osebe popolnoma nov, nerabljen, poseben prostor za spanje in verando, nemške proizvodnje, prodam. Ogled od 10. do 12. ure. Štefanija Kukec, Pražakova 12, Ljubljana — zvonite pri Szabo. 21744-4

TELEVIZOR Riz Atlanik, malo rabljen, ugodno prodam, vprašajte po tel. 21-469. 21816-4

TRI PSIČKE, stare 10 tednov, volčjake, prodam. Strnišetova pot 5, Črnuče. 21819-4

PRODAM
specialni avtomatični povečevalnik
za barvne in črno bele negative DURST U 70 C, kompleten z elektronsko napravo za tisk,
neto 600.000 lir.
Trst, Piazza Goldoni 7, FOTOTECNICA

PRODAM siamske mladiče. Vojkova 7/I., Ljubljana. Ogled od 16. ure dalje. 21736-4

PRODAM uvožen otroški voziček. Zglasite se pri Zlata Švarc, Ljubljana Titova 23 a/I. 21801-4

YASHICO 825 kinokamero super 8 (zoom, svetlomer) prodam za 1400 din Jerala Jože, Einspielerjeva 25, Ljubljana. 21788-4

PRODAM spalnico. Vrankar, Šišenska 42. 21799-4

GRAMOFON Dual-1219, glava shure M-91, komplet z bazo in pokrovom prodam za 2500 ND ali najboljša ponudba. Ponudbe pod »Dual« 21822-4

IŠČEM inštruktorja matematike in fizike za II. razred gimnazije. Ponudbe pod »Uspeh«. 21794-8

KUPIM betonski mešalec, rabljen in dva kubična metra rabljenih desk za gradnjo. Anželj, Celovška 127, tel. 57-793 21831-5

DEKLE, zaposleno vedno dopoldne, išče dobre ljudi, ki bi ji bili pripravljeni nuditi sobico in hrano za pomoč. Ponudbe pod »Čimprej«. 21765-6

3 ŠTUDENTKE iščejo enoinpolsobno centralno ogrevano stanovanje — lahko opremljeno. Ponudbe pod »Redne plačnice«. 21775-6

ŠTUDENT išče sobo s posebnim vhodom. Ponudbe pod »Ljubljana«. 21776-6

ZAKONCA iščeta večjo sobo ali sobo in kuhinjo v Ljubljani. Plačava tudi od 500—600 din za dobo 3 let. Ponudbe pod »Mirna — tiha«. 21762-6

V VEČJO opremljeno garsonjero, centralno gretje, sprejmem dva študenta ali študentki, na osebo 500 din. Predplačilo za eno leto. Ponudbe pod »Vseljivo takoj«. 2162-6

OPREMLJENO sobo s posebnim vhodom, možnost pranja in kuhanja oddam dvema ženskama. Čuček, Cesta na Brdo 9. 21768-6

TAKOJ oddamo opremljeno in ogrevano sobico s posebnim vhodom proti predplačilu. Oglasite se popoldne pri: Sebanc, Cesta na loko 36. 21759-6

ODDAM sobo 5 x 5, opremljeno, posebni vhod, možnost kuhanja in pranja, zakoncem brez otrok. Ponudbe pod »Predplačilo«. 21769-6

MIRNA fanta iščeta sobo. Ponudbe pod »Nujno«. 21558-6

MLAD zakonski par išče v Ljubljani opremljeno ali neopremljeno večjo sobo. Zaželena možnost kuhanja in pranja. Ponudbe pod »Dobra in redna plačnika«. 21342-6

MLAD par išče kakršnokoli stanovanje. Lahko tudi oskrbujeva starejšo osebo. Ponudbe pod »Na poti je otrok«. 21693-6

PRAZNO sobo ali garsonjero vzamem v najem. Plačam po dogovoru. Ponudbe pod »DM«. 21721-6

PODSTREŠNI prostor primeren za preureditev v garsonjero, iščem v Trnovem. Ponudbe pod »Podstrešje«. 20944-6

NAJKASNEJE septembra potrebuje miren študent sobo, najraje v središču Ljubljane. Cenjene ponudbe sporočite po telefonu: prof. Arko (063 17-87) 21489-6

ODDAM sobo, posebni vhod.. Zglasite se pri Albinu Tomažin, Mokrška 80. 21743-6

USLUŽBENEC nealkoholik, nekadilec, skromen, išče ogrevano sobo v centru ali Šiški, takoj. Ponudbe pod »Soliden«. 21646-6

KDO izmed bralcev bi vzel pod streho mamico z enoletno punčko? Ponudbe pod »Redna plačnica«. 21649-6

MIREN fant išče opremljeno sobo v Ljubljani, zaželena bližina avtobusnega postajališča. Cenjene ponudbe pod »15. julij«. 21738-6

ZAKONCA s 14-mesečnim sinom nujno potrebujeta sobo ali manjše stanovanje v Trbovljah. Naslov v upravi Radia Trbovlje. 21731-6

DEKLE srednjih let išče sobo, po možnosti s posebnim vhodom. Najraje v Rožni dol. Možnost kuhanja in pranja. Ponudbe pod »Mirna«. 21730-6

MATI s hčerko potrebuje ogrevano sobo, po možnosti v bližini šole Prežihovega Voranca. Možnost kuhanja in pranja, poseben vhod. Ponudbe pod »1. september«. 21724-6

NOVO, takoj vseljivo garsonjero, začasno oddamo v najem. Ponudbe pod »Navedba predplačila«. 21720-6

ZAPOSLENO dekle išče sobo kjerkoli v Ljubljani, čimprej. Ponudbe pod »Reden plačnik«. 21757-6

POCENI, neopremljen (kletni ali podstrešni) prostor potrebujem za stanovanje! Po možnosti poseben vhod in voda! Ponudbe pod »Mlad intelektualec!« 21758-6

POLOVICO dvojčka zamenjam za dvoinpolsobno z garažo in enosobno stanovanje. Ponudbe pod »Z odločbo«. 21748-6

ŠTUDENTA, fant in dekle, z rednimi mesečnimi dohodki, iščeta sobo s posebnim vhodom. Inštrukcije iz matematike, fizike, kemije, francoščine, angleščine. Ponudbe pod »Souporaba kopalnice«. 21745-6

ODDAM enosobno komfortno stanovanje s posebnim vhodom. Ogled vsak dan. Slavko Šebenik, Plešivica 71, Brezovica pri Ljubljani. 21742-6

SOBICO s posebnim vhodom oddam skromnemu dekletu ali mlajši upokojenki. Vari, Drenikova 37. 21829-6

IŠČEVA sobo s možnostjo kuhanja in pranja kjerkoli v Ljubljani. Ponudbe pod »Mladoporočenca«. 21815-6

TONOSA
Tovarna trikotaže in nogavic
LJUBLJANA
Savlje 87
Po sklepu poslovnega odbora podjetja
razpisuje
JAVNO LICITACIJO
za prodajo
rabljenega
KOMBIJA IMV-1000
ki bo v sredo, dne 5. 7. 1972 ob 10 uri dopoldne pred upravnim poslopjem podjetja.
Eno uro po objavljenem času bo licitacija za zasebni sektor. 6493

DEKLE išče sobo s souporabo kopalnice na območju Šiške ali centra. Ponudbe pod »15. julij«. 21809-6

DEKLE išče kakršnokoli zaposlitev. Ponudbe pod »Takoj«. 21806-6

ZAMENJAM 2-sobno stanovanje v Novem mestu za enako v Ljubljani. Ponudbe pod »Lastniško«. 21785-6

MLADA zakonca iščeta neopremljeno sobo in manjšo kuhinjo ali eno večjo sobo z možnostjo kuhanja in pranja v Ljubljani ali okolici (od okolice najraje v Zalogu). Predplačilo po dogovoru. Ponudbe pod »Julij ali avgust«. 21787-6

MLAD samski ekonomist nujno išče sobo s souporabo kopalnice, opremljeno in ogrevano, nudi tudi inštrukcije. Pod »Do 650 N din«. 21798-6

ZAROČENCA brez otrok nujno potrebujeta sobo. Zaželena kopalnica in možnost kuhanja. Ponudbe pod »Dobro plačava«. 21800-6

ENOSOBNO ali malo dvosobno stanovanje, vseljivo, najraje v bloku ne predrago, kupim. Ponudbe pod »Stanovanje«. 21627-7

VINOGRAD z vikend hišico na Bizeljskem s trgatvijo prodam. Franc Kelher, Celje, Plečnikova 20. 1585-7

KUPIM hišo, lahko tudi nedograjeno ali parcelo z gradbenim dovoljenjem. V poštev pride Gorenjska. Ponudbe podr. Dela Koper pod »Gorenjska«. 1526-7

PRODAM enodružinsko hišo, takoj vseljiva. Ogled vsak dan: Jože Smrekar, Vir, Metelkova 4, Domžale. 21735-7

HIŠO — montažno, novo, celotno podkleteno, v Zalogu, prodam, po lastni ceni. Vselitev možna takoj. Ponudbe pod »Lastna cena«. 21752-7

V NAJEM dam manjšo enodružinsko hišo — večje predplačilo ali zamenjam za kjerkoli — smer Gorenjska. Ponudbe pod »Okolica Ljubljane.« 21818-7

IŠČEM izvajalca za strojni izkop kleti, takoj. Ponudbe pod »Koseze«. 21832-8

JESENICE TRANSPORT
JESENICE
cesta B. Kidriča 41
bo na JAVNI DRAŽBI v sredo, 12. julija 1972 prodal:
2 tovorna avtomobila OM
tip Super Orione z motorjem MAN in nosilnostjo 8 t, za izklicno ceno vsak po 65.000,00 din.
Prometni davek plača kupec pred izročitvijo.
Vozila so v voznem stanju. Začetek dražbe bo ob 9. uri za podjetja, ob 10. uri za zasebnike pred upravo podjetja.
Podjetje nudi za ta vozila možnost pogodbe o preskrbi tovora za eno leto in delnem enoletnem kreditiranju tega nakupa. 6490

KUPIM dvosobno stanovanje v Ljubljani, plačam v gotovini. Ponudbe pod »Čimprej«. 21840-7

SOBO s kabinetom, garsonjero ali enosobno stanovanje iščem. Dam predplačilo. Ponudbe pod »Takoj«. 21830-6

NA deželi, 18 km iz Ljubljane, prodam novo hišo s centralno, zamenjam tudi za dvojček ali vrstno hišo v Ljubljani. Ponudbe pod »Gorenjska«. 21708-7

VIKEND zidan, v gradnji, z vsem materialom do 3 faze prodam. Lepa sončna parcela 1000 kv. m., 30 km iz Ljubljane. Ponudbe pod »Gotovina 6 M«. 21718-7

KUPIM garsonjero ali enosobno stanovanje, v bloku, takoj vseljivo v Ljubljani ali Domžalah. Ponudbe z opisom pošljite pod »11 M«. 21821-7

VSELJIVO stanovanje v vili pod Rožnikom prodam. Ponudbe pod »Gotovina takoj«. 21824-7

HIŠO v Rovinju, primerno za stalno bivanje ali za dopust, ugodno prodam. Nahaja se v starem delu mesta, ima pritličje in 4 nadstropja, vodovod in elektriko ter meri 100 kv. m; potrebna so manjša popravila. Cena 100.000 dinarjev. Informacije: Dragoljub Dudvarski, Rovinj, ulica Karduči b b. 21827-7

PRODAM starejšo hišo z vrtom, vseljivo, lepa lokacija pri Ljubljani. Ponudbe pod »Zanimivo za zdomce«. 21802-7

LAKIRAM in stružim parket. Tel. 23-266, vsak dan od 15. ure dalje. 21683-8

ZA POSOJILO 30.000.00 N din nudim lepe obresti in garancijo. Ponudbe pod »Obrt«. 21713-8

LEPE obresti nudim tistemu, ki mi nudi 30.000.00 N din posojila. Ponudbe pod »Hiša«. 21712-8

SLIKOPLESKARSKA dela opravljam, polagam tapete. Ponudbe pod »Čimprej«. 21385-8

SLIKE za vse vrste legitimacij, vam v dveh urah lepo izdela Foto »Grad«, Miklošičeva 36, Ljubljana. 17072-8

KONZOLNO dvigalo 250 kg dam v najem pod ugodnimi pogoji. Kličite: Škrjanc, 771-072 od 9.30—10. ure vsak dan. 21726-8

OGRAJE železne balkonske in podobne izdelujem hitro. Ponudbe pod »Solidno«. 21754-8

NUJNO potrebujem 25.000,00, vrnem v devizah. Garancija. Ponudbe pod »Devize« podružnici Dela Koper. 1557-8

PARKETARJI! Nujno iščem polagalca parketa, ki bi lahko pričel z delom takoj ali najkasneje v 10 dneh (240 kv. m). Oglasite se po telefonu 321-502 v večernih urah. 21820-8

PRIKOLICO iščem na posodo za čas od 15. do 31. julija. Plačam ugodno. Ponudbe oglasni oddelek pod »Prikolica«. 21826-8

PIANO vzamem v najem. Telefon: št. 315-757. 21813-8

NUJNO potrebujem 6 tisoč ND za 6 mesecev. Ponudbe pod »Visoke obresti«. 21807-8

POLOŽIM tapete in prepleskam strop. Ponudbe pošljite pod »Tapete«. 21789-8

KUPIM karamboliran VW 1300, letnik 62 do 67. Ponudbe pod: »Opis in cena«. 6519-5

SPREJMEM kozmetičarko za urejanje savne, nudim tudi sobo, ogled po 16. uri. Prinčičeva 12. 21428-1

POŠTENI ženski nudim hrano in stanovanje za popoldánsko pomoč, doma sem po 16. uri. Prinčičeva 12. 21427-1

UČENKO frizersko brivske stroke sprejmem takoj. Stanovanje, hrana v hiši. Ponudbe pod oznako »Podeželje«. 21722-1

IŠČEMO vestno dekle za varstvo 9-mesečne punčke v dopoldanskem času za julij, avgust, september. Kavčič, Janežičeva 3, tel 22 072. 21262-1

FRIZERSKO vajenko sprejme salon »Danica«, Trg revolucije 3, Ljubljana. 21767-1

IŠČEM pošteno žensko za varstvo 6-mesečne deklice vsak drugi dan na Ježici. Nudim lahko tudi samostojno sobo. Ostalo po dogovoru. Ponudbe pod »Poštena in ljubiteljica otrok« ali po telefonu 21 195, Tatjana. 21747-1

PRODAM vikend na Zaplani nad Vrhniko, blizu smučišča z vodo in elektriko, cesta plužena. Ponudbe pod »Zaplana«. 21763-7

Razpisna komisija
»ENERGOINVEST« — KOVINASTROJ — Grosuplje
razpisuje
na podlagi sklepa delavskega sveta in skladno z 90. členom statuta podjetja
delovna mesta za:

1. **DIREKTORJA tovarne**
2. **DIREKTORJA proizvodnje**
3. **DIREKTORJA tehnične službe**
4. **DIREKTORJA finančno-planske službe**

Kandidati morajo poleg splošnih izpolnjevati še naslednje pogoje:
pod 1. visoka ali višja strokovna izobrazba strojne ali ekonomske stroke s 5-letno delovno prakso na vodilnih delovnih mestih, znanje enega tujega jezika;
pod 2. in 3. visoka ali višja strokovna izobrazba strojne stroke s 5-letno delovno prakso, znanje enega tujega jezika;
pod 4. visoka ali višja strokovna izobrazba ekonomske stroke s 5-letno delovno prakso, znanje enega tujega jezika;
Razpis velja 15 dni po objavi. Kandidati naj pošljejo pismene ponudbe na naslov: »Energoinvest«-Kovinastroj Grosuplje, Adamičeva 36 — razpisna komisija. 6528

IZDAJA IN TISKA ČASOPISNO IN GRAFIČNO PODJETJE DELO LJUBLJANA, TOMŠIČEVA 1 – TELEFONI 23-522 DO 23-526 – OGLASNA AGENCIJA LJUBLJANA, ŠUBIČEVA 1, TELEFON 21-896 – ODDELEK ZA LJUBLJANSKE NAROČNIKE 20-463 ZA ZUNANJE NAROČNIKE 23-522 POŠTNI PREDAL 29 – EKSPEDIT TELEFON 321-489 – BRZOJAVNI NASLOV DELO LJUBLJANA – ŽIRO RAČUN PRI SLUŽBI DRUŽBENEGA KNJIGOVODSTVA LJUBLJANA 501-1-167/2 – MESEČNA NAROČNINA 30 DIN – ZA ZASEBNIKE NAROČNINA 25 DIN – POSEBNE NAROČNINE: BREZ NEDELJE 23 DIN PETEK 4 DIN SOBOTNA 4 DIN, PONEDELJEK 3 DIN PETEK IN SOBOTNA 7 DIN – ROKOPISOV NE VRAČAMO

telefon dežurnega urednika 20-646

VRH V BONNU — Francoski predsednik Pompidou in kancler Brandt sta ugotovila, da je vrh EGS »potreben in zaželen«; Pompidou s pripombo, da ne v oktobru, kot je bilo predvideno. O datumu bodo razpravljali zunanji ministri »deseterice«, ki sta jim oba državnika, čeprav medlo, nakazala cilj, o katerem se v podrobnostih nista sporazumela.
Telefoto: UPI

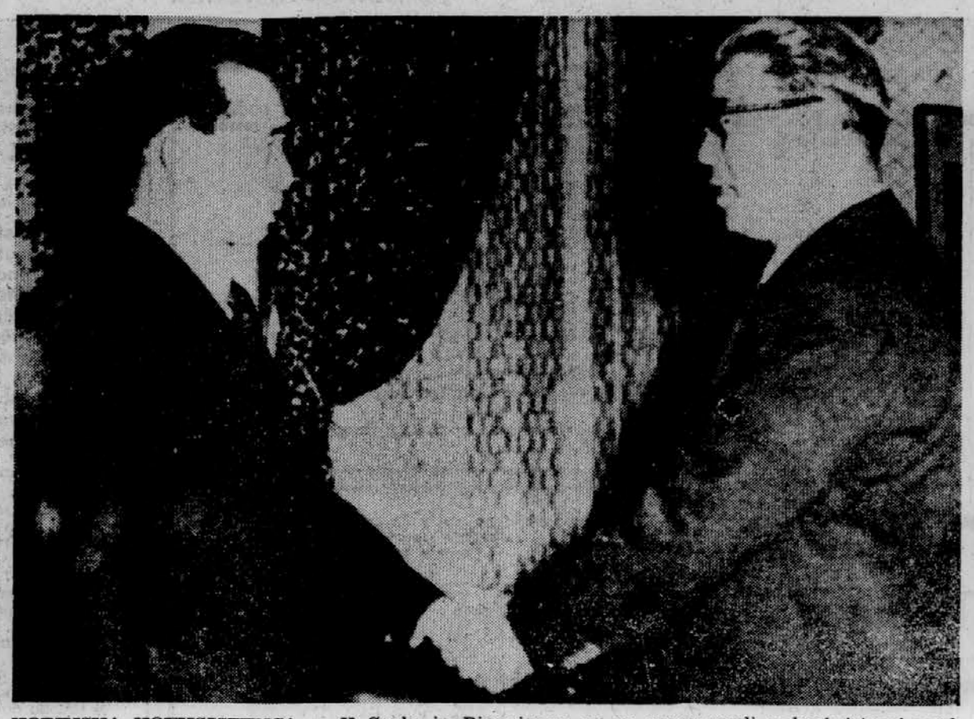

KOREJSKA KOEKSISTENCA — V Seulu in Pjongjangu so se sporazumeli o koeksistenci med Severno in Južno Korejo. To je prvi otipljiv odziv na proces, ki se je sprožil z Nixonovim obiskom v Pekingu in Moskvi. Ne Seulu ne Pjongjangu ni do tega, da bi se znašla spričo medsebojno neurejenih vprašanj v sečišču silnic treh velesil. Na sliki: južnokorejski predsednik Park Čung Hi v razgovoru s severnokorejskim podpredsednikom vlade Park Sung Čulom.
Telefoto: UPI

ROBERT FISCHER PRISPEL — Po dolgih dnevih negotovosti v zvezi z dvobojem za naslov svetovnega šahovskega prvaka je ameriški velemojster naposled le dopotoval v Reykjavik, kjer se bo pomeril s sedanjim prvakom Spasskim.
Telefoto: UPI

Prvi sporazum Seul-Pjongjang

Direktni razgovori med Severno in Južno Korejo o združitvi — Kim Il Sung je sprejel Li Hu Raka iz Seula

PJONGJANG, 4. jul. Severnokorejska tiskovna agencija je danes sporočila, da se je severnokorejski premier Kim Il Sung 3. in 4. maja sestal z visokim južnokorejskim funkcionarjem Li Hu Rakom, direktorjem osrednje informativne agencije, ki se je v Pjongjangu pogovarjal o mirni združitvi obeh Korej. »Prisrčen pogovor« je trajal več ur.

Sporočilo, ki so ga danes objavili v Pjongjangu in Seulu, pa pravi, da sta se o načelih za mirno združitev obeh Korej pogovarjala funkcionarja iz obeh prestolnic. Južnokorejec Li Hu Rak se je od 2. do 5. maja mudil v Pjongjangu, direktor uprave za organizacijo in orientacijo LDR Koreje Jung Džu Kim pa od 29. maja do 1. julija v Seulu.

Med razgovori so se sporazumeli o naslednjih načelih:

1. Združitev Koreje je treba doseči samo v korejskih okvirih, brez vmešavanja od zunaj; združitev se mora ostvariti brez uporabe sile; nacionalno enotnost je treba postaviti tako, da se postopno odstrani razlike, izhajajoče iz ideologije in sistema.

2. Obe strani sta se sporazumeli, da druga druge ne bosta klevetali in da bosta preprečevali incidente.

3. Obe strani sta se sporazumeli, da bosta izmenjavali mnenja z raznih področij.

4. Obe strani bosta težili k uspešnemu koncu pogajanj med organizacijama rdečega križa obeh držav.

5. Upostavljena bo telefonska linija med Pjongjangom in Seulom.

6. Koordinacijski odbor Severa in Juga bo skrbel, da se bodo ta načela izvajala.

7. Obe strani pred vsem korejskim narodom sprejemata obveznost, da bosta striktno spoštovali elemente, o katerih sta se sporazumeli.

Prve reakcije na sporočilo iz Seula in Pjongjanga so izredno pozitivne. Predsednik Nixon je izjavil, da so neposredni razgovori med Severno in Južno Korejo znamenje popuščanja napetosti v tem delu sveta. Predstavnik State Departmenta je rekel, da so direktni razgovori med Seulom in Pjongjangom spodbudni, in da ZDA pri teh razgovorih niso imele nobene, ne neposredne ne posredne vloge. Japonski zunanji minister Fukuda pa je izjavil, da bodo ti razgovori prispevali k zmanjšanju napetosti v vsej Aziji, ne samo na Korejskem polotoku.

Dogovor o sodelovanju pisateljev SFRJ in ZSSR

MOSKVA, 4. jul. (Tanjug) — V Moskvi so danes podpisali dogovor o sodelovanju med organizacijama jugoslovanskih in sovjetskih pisateljev v letošnjem letu. V imenu jugoslovanskih pisateljev je dogovor podpisal Predrag Matvejević, v imenu uprave pisateljev SZ pa Nikolaj Fjodorenko.

Načrt za sodelovanje med organizacijama med drugim predvideva izmenjavo delegacij pisateljev, književnih prevajalcev in književnih kritikov, ki bodo sodelovale na ustreznih srečanjih v Jugoslaviji oziroma v SZ.

V delegaciji zveze jugoslovanskih pisateljev so bili poleg Predraga Matvejevića Jordan Leov, Branislav Petrović in Kasim Prohić. Pri podpisu dogovora je bil navzoč tudi jugoslovanski veleposlanik v Moskvi Milorad Pešić z osebjem veleposlaništva.

Diplomatska kronika

HOME V DJAKARTI — Britanski zunanji minister Alec Douglas Home je prispel na enodnevni obisk v indonezijsko glavno mesto. Home je tretji zunanji minister, ki je v zadnjem tednu prispel v Djakarto.

CONNALLY V NEW DELHIJU — Posebni odposlanec ameriškega predsednika Nixona John Connally je prispel v New Delhi. Z Indiro Gandhi in drugimi državnimi funkcionarji se bo pogovarjal o stikih med ZDA in Indijo.

CASTRO PRI NAJVIŠJIH VODITELJIH SZ — Kubanski premier Fidel Castro se je v Kremlju sešel z Brežnjevom, Podgornim in Kosiginom. Med drugim so sprejeli besedilo sporočila, ki ga bodo objavili o Castrovem obisku v Moskvi.

Loto

27. kolo lota — 1. žrebanje: 8, 10, 18, 20, 30 in dodatna št. 3; 2. žrebanje: 6, 11, 24, 29, 31 in dodatna št. 22.

Zadnje vesti

Pogovori Bijedić - Bumedien

Ni trajne varnosti v Evropi brez varnosti v Sredozemlju in B. vzhodu

ALŽIR, 4. jul. (Tanjug) — Predsednik revolucionarnega sveta in vlade Alžirije Huari Bumedien je danes sprejel predsednika ZIS Džemala Bijedića, ki vodi jugoslovansko državno - partijsko delegacijo na proslavi desete obletnice alžirske neodvisnosti. Bijedić je izročil Bumedienu osebno poslanico predsednika Tita.

Bumedien in Bijedić sta v zelo prisrčnem in prijateljskem razgovoru izmenjala mnenja o vprašanjih, ki zanimajo obe državi. Popolnoma sta se strinjala o pomenu politike neuvrščenosti in o potrebi nenehnih skupnih akcij neuvrščenih držav, da bi le-te, ne glede na to, kako kompleksna je mednarodna situacija, lahko stalno dajale vse večji prispevek k utrditvi miru v svetu.

Govora je bilo tudi o konferenci o evropski varnosti. Do izraza je prišlo identično stališče Jugoslavije in Alžirije, ki sta obe sredozemski državi, da si ni mogoče zamišljati trajne evropske varnosti, ne da bi rešili vroče probleme na Bližnjem vzhodu in v Sredozemlju.

Bumedien je tudi opozoril na okoliščine, da prijateljske zveze med Alžirijo in Jugoslavijo ne datirajo šele od dne, ko je Alžirija postala neodvisna, marveč od prvih dni alžirske revolucije.

Schiller odstopil

BONN, 4. julija — Zahodnonemška agencija DPA poroča, da je minister za gospodarstvo in finance zvezne republike Karl Schiller podal ostavko na položaj v vladi.

„Srebrni" Pogačnik

22. berlinale: zlati medved Pasoliniju, srebrni Pogačniku - Med igralci Sordi

BERLIN, 4. jul. — Žirija 22. mednarodnega filmskega festivala v Berlinu je danes popoldne sporočila, da je razdelila nagrade in priznanja. Rezultati naprednega dela so naslednji: Zlatega medveda prejme Pier Paolo Pasolini za »Canterburyjske okrogle zgodbe«, in sicer za mojstrstvo in vitalnost, s katerima je znal veliko literaturo preliti v filmski medij. Na drugem mestu je posebna nagrada za ameriški film »Bolnišnica« Arthurja Hillerja z odličnim igralcem Scottom v ekstremnih situacijah našega časa. Srebrnega medveda prejme najboljši režiser na festivalu, a to je Francoz Jean Pierre Blanc, ki je presenetil s prefinjenostjo in hkrati preprostostjo svojega ustvarjalnega izraza v filmu »Stara devica«.

Za tem pride spet posebna nagrada, ki jo ob svojem obisku in prikazu filma »Hammersnith je zunaj« prejme za originalnost celotnega dosedanjega filmskega opusa Peter Ustinov. Od igralcev je pri žiriji zapustil najmočnejši vtis Alberto Sordi v filmu »Počitnice gospoda di Noia«, od igralk pa seveda Elizabeth Taylor v filmu »Hammersmith je zunaj«. Oba bosta imela poslej v zbirkah odličij še srebrnega medveda.

Tudi oba dolgometražna filma, ki sta sodelovala v tekmovanju, angleški »Šampionov vikend« in prigodniški nemški »Olimpiada — olimpiada«, sta počaščena s posebnim priznanjem.

Slednjič imam posebno čast, da sporočim veselo novico tudi za nas: med kratkimi filmi, ki so sodelovali na festivalu, je zlatega medveda dobil angleški »Odletetie«, srebrnega pa jugoslovanski film »Tri etude za Cathy in Miloša« Jožeta Pogačnika — in sicer za harmoničnost slike in glasbe — drugega pa kanadski risani film »Sebični velikan«

Tako je torej skenila uradna žirija, ki jo je vodil Marcel Martin iz Francije.

Preostane še filmski tisk s svojo mednarodno žirijo, ki je za zmagovalca določil italijanski film »Avdienca« in iz mladega drugega programa »Družinsko življenje«. Združenje mednarodnih filmskih piscev in mednardoni komite za pospeševanje umetnosti in znanosti s filmom pa sta dala prvo mesto izraelskemu filmu »Niti podnevi niti ponoči«.

Festival je s tem zaključen.

OLGA RATEJ

Andreotti čaka na zaupnico

RIM, 4. julija — Sredinska vlada premiera Andreottija je danes prvič stopila pred italijanski parlament, ki naj bi ji do srede tega meseca izglasoval zaupnico ali pa jo zavrnil.

Razpravo, ki obeta trajati približno deset dni, je začel Andreotti s programsko deklaracijo, ki jo je prebral popoldne najprej v poslanski zbornici, nato pa še v senatu. Strukturo koalicije — gre za prvo sredinsko koalicijo po desetletju vlad levega centra — in pa njen program naj bi najprej prerešetali v poslanski zbornici, in sicer do konca tega tedna. V tem domu parlamenta se vlada opira na večino manj kot dvajset glasov. V senatu, ki bo razpravo o vladnem programu začel prihodnji teden in jo predvidoma končal štirinajstega julija, pa je številčno stanje krščanskih demokratov, socialnih demokratov, liberalcev in republikancev takšno, da presegajo polovico komaj za tri ali štiri glasove. Spričo tega so nocojšnje napovedi opazovalcev pesimistične: Andreotti ima zelo malo upanja, da uspe.

MARJAN SEDMAK

Oče povozil hčerko

LJUBLJANA, 4. julija — Pod kolesi neregistriranega traktorja, ki ga je vozil njen oče, Franc Rozman (37) iz Hraš pri Smledniku, je danes dopoldne ob 11.15 umrla lani rojena Andreja Rozman.

Tragedija se je zgodila na dvorišču hiše št. 40 v Hrašah. Rozman je vozil s traktorjem hlevski gnoj na njivo. Ko je naložil, je zavil od gnojne jame ostro na levo in povozil otroka, ki je bil takoj mrtev.

Andreja je sedela na dvorišču v prenosnem sedežu v bližini traktorja. Oče otroka pri ostrem zavijanju ni opazil.

J. L.

Telegrami

Poseg v ledvice zunaj telesa

BARCELONA — Kirurg dr. Jose Maria Gil-Vernet in sodelavci v neki barcelonski bolnišnici so neimenovanemu 40-letnemu pacientu izrezali poškodovano ledvico, ki so jo potem zelo ohladili in na njej izvedli kirurški poseg. Po dveh urah in 37 minutah so jo ponovno presadili v pacientov organizem. Pravijo, da je doslej prvi kirurški poseg te vrste v celoti uspel.

Moskovsko glasbeno poletje

MOSKVA — Vso prvo polovico julija bo trajal festival »Moskovsko glasbeno poletje«. Koncerti bodo v najlepših dvoranah pa tudi na začasnih odrih v parkih in na stadionih. Ob otvoritvi festivala so umetniki iz vseh sovjetskih republik nastopili na velikem stadionu nogometnega kluba Dinamo.

Umrl je slikar Louis Latapie

AVIGNON — V 80. letu je umrl Louis Latapie, eden zadnjih predstavnikov kubistične slikarske šole, ki se je v začetku stoletja razvila v Parizu. Pred petimi leti se je Latapie umaknil v Avignon, kjer je lani v okviru avignonskega festivala pripravil razstavo svojih del.

Nevarna kozmetika

WASHINGTON — Ameriška uprava za hrano in zdravila (FDA) je prepovedala prodajo večine kozmetičnih preparatov ki vsebujejo živo srebro, češ da so zdravstveno škodljivi. Izvzeti so le kozmetični preparati za oči, ker živo srebro učinkovito preprečuje okužbe, ki se lahko končajo s slepoto.

Jubilej galerije Zwinger

BERLIN — Znana galerija slik »Zwinger« v okviru dresdenskega muzeja praznuje 250-letnico obstoja. Ob jubileju so pripravili razstavo del evropskih umetnikov od 15. do 18. stoletja iz zbirk leningrajskega »Ermitaža« in muzeja likovnih umetnosti »A. S. Puškin« v Moskvi. Galerijo so ustanovili leta 1722. Sredi prejšnjega stoletja je imela manj kot 300 slik, zdaj pa je v njeni zbirki okoli 2000 del slavnih umetnikov.

Sezona Boljšoi teatra

MOSKVA — Z »Labodjim jezerom« je Boljšoj teatr končal 196 sezono. Uspeh je dosegel zlasti z novim Ščedrinovim baletom »Ana Karenina« in s prenovljeno Glinkovo opero »Ruslan in Ljudmila«. Za jesen pripravlja Verdijevega »Trubadurja« in Rubinsteinovega »Demona«.

Dogovor libanonske vlade s Palestinci

BEJRUT — S Palestinci nimamo podpisanega sporazuma, je pa medsebojno razumevanje in dogovor, je izjavil libanonski premier Saeb Salam. Sporazum je začel veljati v ponedeljek brez vsakršnih težav, piše bejrutski »Le Soir«. Med drugim so se sporazumeli, da se bodo gverilci umaknili iz obmejnih naselij in opustili neposredne stike s prebivalstvom. Predsednik parlamentarne komisije Lahun je dejal, da se bodo Palestinci umaknili 3 kilometre od libanonsko-izraelske meje.

Jubilej praških lutkarjev

PRAGA — Praško lutkovno gledališče je imelo v 25-letnem obstoju okoli 80 premier, v katerih je »sodelovalo« nad 2500 lutkovnih likov. Gledališče je opremljeno s tehničnimi napravami za premike marionet in za posebne »igre sence«. Člani kolektiva so še posebno ponosni na predstave, ki jih imajo pod imenom »Bajke iz kovčka« v otroških domovih in zavetiščih po ČSSR. Kolektiv je doslej gostoval v vrsti dežel, med drugim v SZ, Poljski, na Kubi in v Italiji.

Odkrili Brunelleschijevo grobnico

FIRENCE — V florentinski katedrali so po naključju odkrili grobnico Filippa Brunelleschija, enega največjih renesančnih arhitektov. Brunelleschi se je rodil leta 1377 v Firencah, kjer je leta 1446 tudi umrl. Vedeli so, da je pokopan v mestni katedrali, grobnico so zdaj odkrili delavci, ki so obnavljali električne napeljave. Brunelleschi je med drugim pripravil načrte za znano kupolo florentinske katedrale, ki je bila model za kupolo na Petrovi baziliki v Rimu in na Pavlovi katedrali v Londonu.

Pa še to

ZASTAVE Z NAPAKO — Člani slovenske in hrvaške delegacije, ki sodelujejo na kulturno-zgodovinskem simpoziju treh panonskih sosedov v Koeszegu na Madžarskem, so bili nemalo začudeni, ko so zagledali v tem mestu razobešene slovenske in hrvaške zastave — brez zvezd. Celo majhne zastavice, ki so krasile mize, so bile brez njih.

Ko je republiški sekretar za kulturo in prosveto SR Slovenije Tomaž Bizalj zaradi tega uradno protestiral pri madžarskih prirediteljih, je dobil od predstavnika izvršnega sveta Železne županije kaj čuden odgovor: mož je namreč povedal, da so jim odgovorni ljudje dodelili za naše zastave premalo blaga in da so zato nepopolne.

Nova pobuda FNO za častno rešitev

S formiranjem »vlade nacionalne sloge« bi lahko takoj častno končali vietnamsko vojno, je rekel Huu Tho

HANOI, 4. jul. (AFP). Predsednik prezidija CK nacionalne fronte za osvoboditev Južnega Vietnama Nguyen Huu Tho je izjavil, da bi se sovražnosti v Vietnamu lahko končale, če bi predsednik Nixon resno odgovoril na mirovno pobudo sedmih točk začasne revolucionarne vlade.

Nguyen Huu Tho je prepričan, da bi bil mir kmalu zagotovljen s sestavo »tristrankarske vlade nacionalne sloge«, če bi ZDA opustile agresijo in politiko vietnamizacije vojne. Ta vlada naj bi organizirala »zares svobodne, demokratične in nepristranske splošne volitve v Južnem Vietnamu«. Svobodni in neodvisni Južni Vietnam bi imel na bazi petih načel miroljubne koeksistence politične in ekonomske odnose z vsemi državami ne glede na njihov politični in družbeni sistem vključno z ZDA. Tako bi ZDA imele možnost, da se iz vietnamske zagate umaknejo častno in v skladu s svojimi interesi v Indokini in v Jugovzhodni Aziji.

Predsednik FNO je dejal, da bi saigonska administracija sama izvolila predstavnike v novi vladi, seveda z izjemo Nguyen Van Thieuja »Tretje strani« v koalicijski vladi bi sestavljale osebnosti iz političnih, družbenih in verskih skupin in organizacij, in sicer tiste, ki živijo doma, in one, ki so politični begunci. Te osebnosti bi bile za mir, neodvisnost, demokracijo in nevtralnost ter se ne bi nagibale niti k saigonski administraciji niti k začasni revolucionarni vladi. Nguyen Huu Tho je prepričan, da bi takšna sestava vlade »demantirala Nixonove izjave o težnjah po ustavitvi komunistične oblasti v Južnem Vietnamu«.

O operacijah na bojiščih je rekel, da so južnovietnamsko ljudstvo in njegove oborožene sile v ofenzivi in na zmagovitem pohodu, medtem ko je »sovražnik v defenzivi in blizu poraza«. Dodal je, da je sovražnikova fronta v jedru prebita in da so njene arterije presekane. Takšen položaj mora razkrajalno vplivati na borbeno vrednost in moralo sovražnikovih enot,« je rekel Nguyen Huu Tho.

Konec zatišja?

BEJRUT, 4. julija (Reuter) — Danes je izraelska vojaška patrola dvakrat vdrla v severnolibanonsko vas Al Marj in ugrabila tri vaščane. To je bila prva večja izraelska akcija po 26. juniju.

Še ena francoska eksplozija?

PARIZ, 4. jul. (Reuter) — »Monde« piše, da je Francija izvedla še eno eksplozijo atomske bombe, in sicer 30. junija na Tihem oceanu. Predstavnik obrambnega ministrstva ni hotel komentirati te trditve.

Trst: višji dinar

Dolge vrste pred menjalnicami zaradi morja ob istrski obali

OD DOPISNIKA RTV LJUBLJANA

TRST, 4. jul. — Dinar je danes v tržaških menjalnicah dosegel najvišjo vrednost po zadnji devalvaciji ob koncu minulega leta. Banke so jugoslovanski denar odkupovale po 33 lir za novi dinar, menjalnice, kamor pa ponavadi zavije največ turistov iz sosednje države, pa kar po 34.

Nepričakovani skok tečaja dinarja je treba pripisati govoricam o bližnji devalvaciji italijanske lire (do katere pa po vsej verjetnosti ne bo prišlo), neznatni spremembi odnosa dinarja do lire, ki ga je v minulem tednu uvedla Narodna banka, in pa dejstvu, da se turistična sezona vendarle bliža vrhuncu. Spričo prepovedi kopanja na plažah od Milj do Barkovelj so Tržačani pripravljeni čakati v več kilometrov dolgih vrstah, da bi se prebili do morja na istrski obali. Bolj iz bojazni pred izgubo časa v naših menjalnicah, kot iz koristi zaradi ugodnejše menjave se pred odhodom v Jugoslavijo oskrbijo z dinarji kar doma.

I. VAJGL

Rogers na obisku v Atenah

Nevzpodbuden začetek z očitki o ameriškem vmešavanju

ATENE, 4. julija (Tanjug) — Ameriški zunanji minister Rogers je danes dopotoval na enodnevni uradni obisk v grško prestolnico. Sestal se bo s premierom Papadopulom. Vrhu vseh drugih vprašanj, ki zanimajo obe državi, bodo po mnenju opazovalcev posvetili v razgovorih veliko pozornost grško-turškim odnosom v zvezi s ciprskim vprašanjem.

Že prvi večer pa je Rogers v Atenah doživel veliko neprijetnost. Sprejema, ki ga je v počastitev dneva ameriške neodvisnosti priredila ameriška ambasada, se niso udeležili mnogi ugledni politiki in voditelji velikih političnih strank. Odsotnost so utemeljili z dejstvom, da se udeležuje slavja tudi Rogers, ki da je »pripotoval, da bi slavil dan svobode s tistimi, ki so poteptali našo svobodo«. Znani politik Kanepulos, Mavros in drugi so prav tako objavili proteste zaradi Rogersovega prihoda, češ da naj se »ZDA nehajo vmešavati v notranje zadeve Grčije s posredno ali neposredno podporo sedanji grški vladi«.

VREMENSKO POROČILO

Prognostična karta za 5. julij 1972 ob 7. uri

Vreme in temperatura 4. julija 1972

Kraj	Vreme ob 7 uri	Stopinj	Vreme ob 13 uri	Stopinj
Ljubljana	jasno	15	poloblačno	25
Planica	poloblačno	11	—	—
Brnik	poloblačno	16	poloblačno	23
Kredarica	poloblačno	2	poloblačno	6
Maribor	poloblačno	15	poloblačno	22
Sl. Gradec	jasno	12	poloblačno	22
Celje	jasno	13	—	—
Novo mesto	poloblačno	15	jasno	25
Koper	jasno	20	jasno	24
Reka	poloblačno	22	jasno	26
Pulj	poloblačno	20	jasno	25
Hvar	jasno	23	jasno	27
Dubrovnik	jasno	22	jasno	28
Zagreb	jasno	17	poloblačno	24
Beograd	poloblačno	14	poloblačno	24
Sarajevo	poloblačno	13	oblačno	21
Titograd	jasno	23	poloblačno	22
Skopje	oblačno	19	oblačno	22
Celovec	poloblačno	15	oblačno	21
Gradec	jasno	16	jasno	21
Dunaj	poloblačno	16	nevihta	18
Benetke	—	—	jasno	25
Milano	jasno	17	jasno	26
Genova	poloblačno	19	jasno	25
München	oblačno	14	poloblačno	18
Zürich	poloblačno	14		
Rim	jasno	16	jasno	25
Pariz	oblačno	15	oblačno	22
Berlin	oblačno	13	poloblačno	21
Stockholm	oblačno	14	oblačno	19
Moskva	jasno	22	poloblačno	27

Temperature morja

Koper in Sibenik 22, Hvar in Rab 23, Split 24, Senj 20, temperatura Blejskega jezera 20.

Napoved:

SLOVENIJA

Zmerno oblačno, v Primorju bo sončno. Najnižje nočne temperature bodo okoli 12, v Primorju 17, najvišje dnevne do 25, v Primorju do 27.

IZGLEDI VREMENA ZA ČETRTEK

Deloma sončno in topleje bo.

JUGOSLAVIJA

Spremenljivo oblačno vzdolž Jadrana bo jasno.

VREMENSKA SLIKA

Nad Alpami se zadržuje območje visokega zračnega pritiska. Od zahoda bodo začele pritekati v višjih plasteh toplejše zračne gmote, ki bodo povzročile občasno oblačnost.

Potezo ima šampion

Izzivalec v dvoboju za svetovno šahovsko prvenstvo Robert Fischer slednjič prispel v Reykjavik - Boris Spasski nepričakovano zahteval kazen za tekmeca

REYKJAVIK, 4. jul. Izzivalec svetovnega šahovskega prvaka Borisa Spasskega Robert Fischer je danes ob 7.30 z letalom DC-8 islandske letalske družbe slednjič dopotoval v Reykjavik. Toda z njegovim prihodom je bilo konec le peripetij v zvezi z njim. Kajti Spasski je zapustil ceremonial, na katerem naj bi izžrebali barvo figur v prvi partiji in vložil protest, ker je Fischer prekršil pravila dvoboja s tem, da ni prišel že v nedeljo.

Fischerja je na letališču pričakala množica novinarjev, ki pa so ga lahko videli le nekaj trenutkov. Policija, ki je zastražila letališče, jim namreč ni dovolila, da bi se približali letalu. Ob izhodu z letališča je izzivalca pričakal islandski velemojster Olafson in ga z veliko črno ameriško limuzino odpeljal v neznani smeri.

Prireditelji so si oddahnili, toda prezgodaj. Še enkrat so priredili začetno slovesnost, ki sta se je udeležila oba tekmeca. Vendar je bilo že po prvih minutah konec njihovega zadovoljstva. Spasski ni hotel žrebati, rekoč, da je Fischer že prej prekršil vsa pravila. S tem je ušalil njega osebno, prav tako pa tudi sovjetsko šahovsko federacijo. Po tej izjavi je svetovni prvak zapustil dvorano, pridružili pa so se mu tudi vsi drugi člani sovjetske delegacije.

PRIVABIL JE FISCHERJA — Angleški bankir Jim Slater.

Sovjetska agencija TASS pa poroča, da Spasski dvoboja s Fischerjem ne bo igral toliko časa, dokler svetovna šahovska federacija ne bo kaznovala njegovega nasprotnika. V sporočilu ni rečeno, kakšno kazen naj bi Spasski zahteval za Fischerja. Svetovni prvak bo proučil možnost za igranje dvoboja, šele ko bo FIDE ameriškemu velemojstru izrekla svojo kazen.

V zvezi z nepričakovanim preobratom je predsednik FIDE dr. Euwe izjavil, da je položaj zelo kritičen in da mu ni znano, kaj se bo zdaj zgodilo.

Uvodni zmagi naših

CAORLI, 4. jul. — V 1. kolu conskega turnirja za svetovno šahovsko prvenstvo so bili dosefeni tile rezultati: Bellon : Wiliams prek., Virtenson : Tatai 10, Dunkelblum :: Pomar prek., Prinzet :: Silva 0:1, Ree : Eising remi, Keene - Fridgud 1:0, Priza : Ljubojević 0:1, Bogosjan : Ivkov 0:1, Jansa : Forintos 1:0.

Ljubojević je zmagal že pred četrto uro, prvi na turnirju sploh. Osvojil je kmeta in z napredovanjem prostaka prisilil nasprotnika k predaji. Ivkov je imel precej težje delo, saj mu je bolgarski šampion nudil veliko večji odpor.

V jutrišnjem drugem kolu imata oba Jugoslovana bele figure. Ivkov bo igral z Janso, Ljubojević pa z Bohosjanom.

Argo najboljši

Na republiškem prvenstvu v veslanju so Izolčani osvojili vsa prva mesta med ekipami - Nastopili štirje klubi

IZOLA, 4. jul. Po nekaj letih je bil izolski zaliv ponovno prizorišče republiškega prvenstva v veslanju. Letošnjega prvenstva so se udeležili veslači Bleda, Branika, Pirana in domačini. Ljubljanska Savica je poslala prijave, vendar tekmovalci niso prišli. Posebej je presenetila odsotnost Kopra, kjer so menili, da so bili o prvenstvu prepozno obveščeni. Olimpijski četverec Bleda ni dopotoval, ker bo danes odpotoval na mednarodno regato v Luzern.

Največ uspeh so imeli tudi letos domačini, saj so osvojili največ prvih mest v posamični konkurenci ter vsa 1. mesta v ekipni.

Prirediteljem in tekmovalcem je bilo vreme zelo naklonjeno, pa tudi organizacija je bila zelo dobra.

Rezultati: člani (200 m) — četverec s krmarjem: 1. Argo 7:52; **dvojec brez krmarja:** 1. Argo 7:09, 2. Branik 7:42,5; **skif:** 1. Piran (Mikolin) 6:43,6 2. Bled 7:10,4, 3. Argo 7:24,0; **dvojec s krmarjem:** 1. Argo 8:18; **četverec brez krmarja:** 1. Bled 7:45; **double scoul:** 1. Piran 6:45, 2. Bled 6:48,2, 3. Branik 6:55, 4. Argo 6:55,8; **osmerec:** 1. Argo 6:24,0, 2. Bled 6:38,5; **mladinke — skif:** 1. Branik (Kajzer) 1:51, 2. Piran 1:59, 3. Argo 1:59,5; **četverec s krmarjem:** 1. Argo 1:52,6, 2. Bled 1:53,8; **double scoul:** 1. Piran 1:33,4, 2. Branik 1:35,2, 3. Argo 1:41,8; **mladinci (1500 m) — osmerec:** 1. Argo 4:56, 2. Bled 5:02; **double scoul:** 1. Branik 4:34, 2. Argo 4:41, 3. Bled 4:49; **dvojec s krmarjem:** 1. Argo 6:04,8, **četverec brez krmarja:** 1. Branik 5:06, 2 Bled 5:10; **dvojec brez krmarja:** 1. Argo 4:58, 2. Bled 5:21,8; **skif:** 1. Branik (Kranjc) 6:02,4, 2. Bled 6:11,7, 3. Branik II. 6:16,6; **četverec s krmarjem:** 1. Argo 5:22.

Ekipno — mladinci: 1. Argo 610, 2. Branik 350, 3. Bled 340, 4. Piran 0; **mladinke:** 1. Argo 230, 2.—3. Piran in Branik 160, 4 Bled 100; **člani:** 1. Argo 560 2. Bled 340, 3. Piran 200, 4. Branik 40.

Skupna uvrstitev: 1. Argo 1400, 2. Bled 780, 3. Branik 550, 4. Piran 360.

Po prvenstvu so predstavniki VZS določili posadke, ki bodo zastopale Slovenijo na mladinskem šesteroboju, 9. julija v Trstu. Te so: **double scoul:** Branik, **skif:** Branik (Kranjc), **osmerec:** Argo, **četverec brez krmarja:** Argo, **dvojec s krmarjem in dvojec brez krmarja:** Argo.

J. IVANOVIČ

PLANINE IN LJUDJE

Reška planinska transverzala

Vse več ljudi se pomika v smeri Jadranskega morja in med njimi ne manjka tudi ljubiteljev gora. Morda bi želeli združiti prijetnosti kopanja z obiskom okoliških gora? Naj vas spomnimo, da so že leta 1967 osnovali »Reško planinsko transverzalo«, o kateri dobite dnevnik pri PD »Plataka« na Reki Korzo N. Revolucije 2/II in da je za »Velebitsko planinsko pot (dnevnik na Planinski zvezi Hrvatske, Kozarčeva 22, Zagreb) dr Željko Poljak napisal monografijo »Velebit«, ki bo vsem dobrodošel vodnik med obiski obmorskih gora.

Reška planinska transverzala se začenja Lovranu in se konča v Crikvenici. lahko pa seveda gremo tudi obratno. Zložne hoje, če jo hočemo prehoditi naenkrat, je za kak teden, pri čemer se bomo kakih desetkrat povzpeli čez 1200 m in se zopet spustili na vsega 500 do 700 m nadmorske višine. Razen pestrosti obmorskih gora boste ves čas lahko opazovali Kvarnerski zaliv. Ne manjka flore in favne, prav tako pa tudi ne spomenikov NOB. Pomembno pa je tudi, da je ni potrebno prehoditi naenkrat, pač pa si jo lahko razdelimo na več odsekov.

Program RTV

Drevi ob 19.45 bodo na televiziji prikazali film o lanski odpravi na Mount Kenya ki so mu dali naslov: »Stirje Toneti in ena sama Mt. Kenya«. Film je posnel Tone Fornezzi, vzpon na vrh pa so sestavili iz fotografskih posnetkov.

V petek pa bosta na drugem programu radia dve oddaji, zanimivi za planince. Dopoldne ob 11. uri bo IZLETNIŠKI KAZIPOT, za katerega je sestavek »Od Gančanov do Slavnika« pripravil Viktor Čeh, zvečer ob 19 uri pa ODMEVI Z GORA, za katere je prof. Oskar Reya pripravil »Naše najbolj zanimive gorske cvetke«.

Mladinska komisija PZS

Mladinska komisija pri Planinski zvezi Slovenije deluje že šestnajsto leto in danes se lahko pohvalijo, da je le še tretjina planinskih društev, ki nimajo posebnega mladinskega odseka ali pa ne deluje tako kot bi moral. Skupno pa je včlanjenih okoli 30.000 mladih (lansko leto 12.939 mladincev in 17.33 pionirjev).

Osnovna aktivnost MK PZS pa je vzgoja, ki deluje okvirno po naslednji shemi: pionir—planinec, osnovna planinska šola, tečaj za mladinske vodnike (poletni in zimski), seminar za mentorje (predvsem prosvetne delavce), tečaj za inštruktorje planinske vzgoje; potem pa še razni izpopolnjevalni seminarji, posveti in druge akcije. Razen tega pa komisija bdi tudi nad organizacijo orientacijskih pohodov, ki so postali že redna oblika preskusa mladih.

Vabilo na izlet

Izletniški odsek PD Ljubljana matica vabi v nedeljo na izlet: Ariach — Wöllanernock Badkleinkircheim, Izlet bo vodil Luka Kočar, cena je 47 din (za termalno kopališče pa še 25 šilingov), odhod pa bo ob 5. uri Za vzpon na Velansk. vrh (2138 m) in sestop je več variant, tako, da se izleta lahko udeleži prav vsak.

V soboto in nedeljo bo še izlet: Kamniško sedlo — Turska gora — Skuta — Češka koča — Jezersko, ki ga bo vodil Lojze Sircelj. Odhod z rednim avtobusom ob 15.40 do Kamniške Bistrice, povratek z Jezerskega v nedeljo ob 17.20 Ob prijavi (društvena pisarna, Miklošičeva 17) je potrebno plačati 3 din prevoz in druge stroške pa si bo plačal vsak sam.

Očistimo naše gore

Komisija za varstvo narave pri PZS je pričela široko akcijo, da bi aktivirala vse obiskovalce naših gora v boj proti nečistoči v gorah, na počivališčih, okoli planinskih postojanj in vrhov ter povsod, kjer je to potrebno.

Tudi planinska društva bodo dobila v tej akciji svojo vlogo. Na področjih, nad katerimi bodo sprejela patronat, bodo opravljala redne čistilne akcije in s primeri kazala, kakšna naj bi bila, oziroma kakšna bi bila lahko naša gorska narava! Poudariti pa je potrebno, da s tem nihče ne želi organizirati nekakšne amaterske čistilne službe pač pa je akcija zamišljena vzgojno, ker bomo lahko le s prevzgojo obiskovalcev gorskega sveta dosegli končni cilj. Prav to bi bilo, da bi se v akcijo vključila tudi vsa tista podjetja, ki nas zalagajo s sicer praktično, a obenem »problematično« hrano, zapakirano v nerazkrojne plastične alu in druge folije

Monografija »Biokovo«

Malakološki muzej Makarske je konec lanskega leta izdal pomembno monografijo »Biokovo«, ki jo je napisal znani planinec in botanik dr Fran Kušan. Brošurano knjigo (138 strani z barvnim ovitkom, v kateri je pet kart v tekstu in ena v prilogi, je mogoče naročiti pri izdajatelju (cena 30 din).

60 let GRS

Letos praznuje naša gorska reševalna služba 60-letnico svojega humanega in uspešnega dela. V 15 postajah deluje 229 članov in 31 pripravnikov med katerimi je tudi 14 zdravnikov, 15 inštruktorjev in 15 vodnikov lavinskih psov.

Komisija za gorsko reševalno službo bo za proslavo jubileja v septembru organizirala posebno slovesnost, demonstracijo reševanja na Vršiču, razstavo v Ljubljani in še več drugih akcij, za katere so se dogovorili na nedavnem zboru načelnikov na Gozdu pod Vršičem.

Tirija

LJUBLJANA-VIČ

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za prodajo

1. kamiona znamke TAM tip 5000 letnik 1965
2. kamiona znamke TAM tip 2000 letnik 1968

Licitacija bo v ponedeljek, 17. julija 1972 v prostorih tovarne »Ilirija«, Tržaška 32, s pričetkom ob 9. uri.

Ogled vozil vsak dan od 6. do 14. ure

6492

NOVOTEKS — Novo mesto

razpisuje

za šolsko leto 1972/73 naslednje

ŠTIPENDIJE:

1. FNT oddelek za tekstilno tehnologijo	1 štipendijo
2. EKONOMSKA FAKULTETA	1 štipendijo
3. FILOZOFSKA FAKULTETA (angleščina ali nemščina in italijanščina)	1 štipendijo
4. VISJA TEHNIŠKA ŠOLA oddelek za konfekcijo	1 štipendijo
5. TEHNIŠKA TEKSTILNA ŠOLA	
a) predilski oddelek	3 štipendije
b) tkalski oddelek	3 štipendije
c) kemijski oddelek	1 štipendija
d) konfekcijski oddelek	10 štipendij
6. TEHNIŠKA ŠOLA ZA STROJNO STROKO	1 štipendijo
7. TEHNIŠKA ELEKTRO ŠOLA oddelek za jaki tok	1 štipendijo
8. EKONOMSKA ŠOLA	1 štipendijo
9. UPRAVNO ADMINISTRATIVNA ŠOLA	4 štipendije

Pod točkami 5 a, 5 b, 5 c, 6 in 7 imajo prednost moški kandidati.

Pogoji za dodelitev štipendije::

— kandidati za visokošolski študij morajo imeti v četrtem razredu srednje šole in pri zaključnem izpitu vsaj dober učni uspeh;

— kandidati, ki že študirajo na fakulteti, se lahko udeležijo razpisa, če bodo imeli pogoje za vpis v višji letnik in če so na dosedanjih izpitih dosegli v poprečju vsaj dobro oceno;

— kandidati za srednje šole morajo imeti v zadnjem obiskovanem razredu najmanj prav dober uspeh in odlično oceno v vedenju.

Prosilci naj prošnji priložijo zaključno spričevalo ali potrdilo o do sedaj opravljenih izpitih z ocenami in kratek življenjepis.

Prošnje sprejema kadrovski oddelek tekstilne tovarne NOVOTEKS Novo mesto, do 25. julija 1972.

Višina štipendij je določena po pravilniku o izobraževanju in strokovnem izpopolnjevanju.

6529

ELEGANTEN — Komaj 13-letni evropski mladinski prvak Stajkovich je tudi v Ljubljani pokazal vse svoje kvalitete. Foto: Zrnec

Nič novega

V 4. etapi kolesarske dirke po Jugoslaviji zmagal Nizozemec Van Dongen

ZENICA, 4. jul. — Četrta etapa mednarodne kolesarske dirke »Po Jugoslaviji« od Sarajeva do Zenice vrstnega reda najboljših ni spremenila. Znova je zmagal Nizozemec Van Dongen, ki je bil najhitrejši v šprintu 72 kolesarjev.

To je bila dokaj mirna etapa, tako da so vsi kolesarji, skupaj pripeljali na cilj. Kolona se je raztegnila le na gorskem cilju na Kobiljači, kamor je prvi pripeljal Poljak Mycek, drugi je bil Sovjet Trišin, tretji pa Mladen Leček. Na cilju v Zenici je šprint dobil Van Dongen, odlična pa sta bila tudi člana naše B ekipe Kuvalja in Kunaver. Jutri bodo kolesarji vozili zelo težko 180 km dolgo etapo od Travnika do Banja Luke.

REZULTATI: Van Dongen (Niz) 1:39,12, Kuvalja, Kunaver (oba Jug. B), Kubiček (ČSSR), Havelka (ČSSR) vsi v istem času.

Skupna uvrstitev: 1. Kuvalja (Jug. B), 2. Lavruškin (SZ) 30 sek. zaostanka, 3. Kalnieks (SZ) 40 sek., Thalmann (Šv) 50 sek., Frelih (Jug. upi) 50 sek. zaostanka.

Z. ZANOŠKAR

TENIS

Smith in Kodeš v polfinalu

LONDON, 4. jul. — Prva polfinalista mednarodnega teniškega turnirja v Wimbledonu sta Amerikan Smith in Čehoslovak Jan Kodeš. Oba sta zmagala v treh nizih, Smith je premagal sovjetskega igralca Mentrevelija s 6:2, 8:6, 6:2, Kodeš pa Novozelandca Paruna s 6:2, 6:3, 6:4. Druga dva četrtfinalna para pa sta Connors — Nastase in Dibley — Orantes.

UTRINKI

POSKUS — Nizozemski kolesar, amater Fedor van Hertog, namerava v Ciudad de Mexicu ali Münchnu zboljšati rekord Rodrigueza v enourni vožnji (47.432 km na uro.

ZANIMIVA ANKETA — Münchenski inštitut za raziskavo mnenj mladih (od 14 do 25 let) je izvedel anketo o tem, ali naj na olimpijskih igrah sodelujejo tudi profesionalci. 41 odstotkov je odgovorilo z »da«, 57 odstotkov je glasovalo za ideje predsedn ka MOK Averyja Brundageа 2 odstotka pa sta bila brez mnenja.

STROGI ARGENTINCI — Devet argentinskih kolesarjev — olimpijskih kandidatov (med 11) je argentinska zveza črtala s seznama, ker so zaužili nedovoljena poživila.

IVER DNEVA

Prvi rekord v Münchnu

Prireditelji za igre XX. olimpiade v Münchnu so sporočili, da bo na tem bližnjem največjem tekmovanju športne mladine vsega sveta sodelovalo natanko 10.500 športnikov in športnic iz 123 držav, kar je prvi olimpijski rekord. Na 19. igrah v Mehiki je sodelovalo 6.059 športnikov iz 113 držav.

Najštevilčnejšo ekipo v Münchnu bodo imeli domačini. Ekipa ZRN bo štela 657 oseb. Na drugem mestu je SZ z 628 športniki, na tretjem pa ZDA s 625 športniki.

Rok za priglase je potekel 30. junija opolnoči. Med člani-cami mednarodnega olimpijskega komiteja samo osem držav ni prijavilo svojih športnikov za igre v Münchnu.

Pionir navdušil

V skokih s stolpa je na XVII. Ziherlovem memorialu pobral največ priznanja 13-letni Niko Stajkovich (Avstrija)

LJUBLJANA, 4. jul. Drobni evropski mladinski prvak v skokih s stolpa Stojkovich je tudi na Iliriji opravičil svoj ugled, čeprav drobnemu fantiču nihče ne bi prisodil, da se bo z 10-metrskega stolpa sploh upal skočiti. Po obveznem programu je vodil pred drugim Avstrijcem, olimpijcem Krusplom, med ženskami pa je bila Pertmayerjeva brez prave konkurence.

V ženski konkurenci se je v skokih s stolpa pomerilo samo pet skakalk, med njimi pa ni bilo nobene domačinke. Bivša evropska prvakinja Pertmayerjeva, ki je v dvobojih z ZDA pred leti nastopala celo v evropski reprezentanci, je skakala zanesljivo in si že v obveznem delu nabrala odločilno prednost

Vrstni red je bil po obveznem programu takle: 1. Pertmayer (Av) 130,90, 2. Havlik (Sp. Av) 111,45, 3. M. Neubauer (Av) 92,80, 4. Grob (Bern) 89,75, 5. B. Neubauer (Av) 82,10.

Med moškimi je bil boj za prvo mesto bolj ogrožen. Zmagovalec z deske Kruspel je za en skok dobil celc 40 točk, kar pa je bilo vseeno premalo da bi povedel po obveznem delu, kajti 13-letni Stajkovich je bil res izreden. Napravil ni skoraj nobene napake, pa še sodniki so bili pri njem precej strogi.

Izmed naših je bil Jakec Jakopin spet zelo dober. Če upoštevamo, da je od lanskega avgusta prvič nastopil v skokih s stolpa in da je tako prvič opravil tudi popoln program, potem mu gre za njegov današnji nastop vsa pohvala.

Vrstni red po obveznem programu: 1. Stajkovich (Av) 201,85, 2. Kruspel (Av) 196,35, 3. Strupler (Bern) 173,80

4. Jakopin (Sl) 161,20, 5. Dumić (Bgd) 160,65, 6. Nuhsbröck (Sp. Av) 120,85, 7. Djuričić (Bgd) 82,85.

S. T.

VATERPOLO

Mladost in Primorje vodita

ZAGREB, 4. jul. — V drugem kolu zvezne vaterpolske lige je v Zagrebu Mladost premagala POŠK z rezultatom 8:3 (0:0, 2:1, 4:2, 2:0), na Reki pa Primorje dubrovniškega Juga z 8:4 (2:0, 4:2, 1:2, 1:0).

Za zdaj le eden

K nogometašem Olimpije je v prvih dneh prestopnega roka prišel le Dogandžić — Spremembe še pričakujejo

LJUBLJANA — Prestopni rok za nogometaše zveznih lig, ki se je začel 1. t. m. in bo trajal do konca tedna, je po pričakovanju zelo buren. Tudi Olimpija se je že okrepila z novim branilcem, pričakovati pa je, da bo do sobote do 24. ure za zeleno-bele podpisal pristopnico še kak boljši nogometaš.

Prvi, ki je podpisal štiriletno pogodbo z Olimpijo, je bivši branilec Celika, Dogandžić, ki bo v štirih obrokih dobil 50.000 din. Ljubljančani so morali za 26-letnega nogometaša, ki je že bil pri vojakih, plačati Celiku 100.000 din odškodnine.

V Ljubljani se je mudil trener Železničarja, Milan Ribar. Zvedeli smo, da se Bežigrajčani zelo zanimajo za srednjega krilca Saračevića, ki je minulo sezono nastopal za Borca. Železničar bi odstopil tega igralca Olimpiji, vendar imajo bosanski klubi dogovor o sodelovanju in zato še ni gotovo, če bo Saračević pristopil k Olimpiji.

Kot kaže tud z napadalcem Marjborа, Kranjcem, ne bo nič. Zanj se zanima več klubov, zlasti vztrajen pa je Dinamo, naš najbogatejši klub, ki bo skoraj zagotovo preplačal Olimpijino ponudbo, slišati pa je tudi, da Kranjc ne želi v Ljubljano.

Olimpija bo po vsej verjetnosti podpisala pogodbo tudi s Savićem, obrambnim igralcem Metalca iz Smedereva. Za tega mladega nogometaša njegov klub zahteva zelo majhno odškodnino, le 15.000 din. Savić bo prišel jutri v Ljubljano ter se dokončno pogovoril o prestopu k zeleno — belim.

Olimpija namerava podpisati pogodbi tudi z Vugrincem, ki ga je Olimpija posodila Ljubljani, ter z Bajcem, branilcem Mercatorja. Oba mlada in obetavna nogometaša bosta ostala za Bežigradom, medtem ko naj bi druge igralce, prav tako posojene Ljubljani, Olimpija posodila Mercatorju in Rudarju. Matić in M. Hadar bosta skoraj zagotovo postala nova drugoligaša Rudarja, v Trbovlje pa se bo preselil tudi Kapidžić, ki bo hkrati trener in igralec.

Olimpija je hotela posoditi Mercatorju Jakopića in Zavrla, toda ker oba obetavna igralca želita ostati za Bežigradom, še ni zagotovo, če bosta nastopala za viške bele. Seveda pa je ob odhodu Popadića in Milevoja ter Kapidžića prišlo v Olimpijini obrambi do vrzeli in lahko se zgodi, da bodo prav domači mladi igralci, ki so si v drugoligaških spopadih nabrali veliko izkušenj, ostali za Bežigradom ter si skušali utreti pot do prve ekipe.

Do konca prestopnega roka je še štiri dni in zato je pričakovati, da bo pri Olimpiji še prišlo do novih pogodb, saj tehnično vodstvo neutrudno dela.

B. KAVČIČ

Zmagi Slovana na Tirolskem

LJUBLJANA, 4. jul. — Nogometaši Slovana, novega člana ZCNL, so sklenili pomladansko sezono z gostovanjem na Tirolskem. Najprej so igrali s conskim ligašem Jenbachom ter ga premagali s 4:0 (1:0). Zadetke so dosegli: Hadler 2 ter Šinko in Novljan. V drugi tekmi pa so po hudem boju premagali bivšega prvoligaša Swarovskega iz Wattensa z 1:0. Zmagoviti zadetek je dosegel mladinec Novljan. Zmag Slovana so bili najbolj veseli številni zdomci, ki so zaposleni v tovarni vagonov v Jenbachu.

M. R.

Drenovac trener Sutjeske

NIKŠIĆ — UO NK Sutjeska je za novega trenerja imenovala nekdanjega trenerja Beograda in Borca Božidarja Drenovca. Za podpis enoletne pogodbe je dobil 20.000 dinarjev, njegova plača pa bo 4000 dinarjev ter premije.

ATLETIKA

Lusis - kopje 90,76 m

OSLO, 4. jul. — Na atletskem mitingu, ki je bil snoči na stadionu Bislet, je sovjetski atlet Janis Lusis vrgel kopje 90,76 m daleč, bolgarski tekač Mihail Želev pa je 3.000 m z ovirami pretekel v času 8:25,4. Oba rezultata sodita med najboljše v letošnji sezoni.

NAMIZNI TENIS

Teranova ostavka sprejeta

LJUBLJANA, 4. jul. — Nedeljsko zasedanje IO NTZJ v Beogradu ni prineslo nobene bistvene rešitve vrste najbolj perečih vprašanj, ki ta čas tarejo našo odlično namiznoteniško organizacijo. Ob razpravi o poročilu strokovnega vodstva o zadnjem EP v Rotterdamu je bila sprejeta ostavka dosedanjega zveznega kapetana Janeza Terana, ki so jo motivirali s prezaposlenostjo. Ukinjen je bil položaj direktorja strokovnega štaba, ki ga je vodil Nikola Uverič. Sklenili so, da bodo z ukinitvijo te funkcije reorganizirali strokovno vodstvo, tako, da bi v prihodnje imeli samo zveznega kapetana za moške in zveznega kapetana za ženske, poleg njiju pa še zveznega trenerja za obe disciplini posebej.

IO je sprejel tudi sklep o uvedbi moške in ženske zvezne lige z desetimi člani. Po osem klubov v moški in ženski konkurenci je že znanih, druge člane zvezne lige pa bodo dobili v kvalifikacijah, ki bodo že septembra. Med novimi moških tudi slovenska kluba Olimpiji in Maribor ter pri ženskah Olimpija, Triglav in Ilirija. Dva kluba iz SRS imata možnost, da se uveljavita še v kvalifikacijskem tekmovanju. Tekmovalnega koledarja za prihodnjo sezono niso sprejeli ter bodo o njem razpravljali šele, ko bodo dobili dodatne kandidature iz republik.

D. N.

KOŠARKA

Priprave Partizana v Kočevju

KOČEVJE — Za priprave na novo sezono so košarkarji beograjskega Partizana izbrali Kočevje. Od 15. avgusta do 3. septembra bodo vadili vsi najboljši igralci razen državnih reprezentantov. Igralci in vodstvo ekipe bodo stanovali v motelu Jesenice. Trenirali bodo na igriščih športnega parka Gaj in v dvorani. Odigrali bodo tudi nekaj prijateljskih tekem z domačimi ekipami.

Z. F.

Kako ostati „velik“

Žreb za olimpijski košarkarski turnir Jugoslovanom ni bil naklonjen — Trener Žeravica o obisku v Münchnu — ZRN gladko premagala Italijo in ČSSR

LJUBLJANA, 4. jul. Prve dni treninga na Voglu so bili naši najboljši košarkarji brez zveznega trenerja Ranka Žeravice, ki je bil v Münchnu Ogledal si je turnir v novi dvorani, na katerem so nastopile ekipe SZ, Italije, ČSSR in ZRN in hkrati prisostvoval žrebanju skupin za olimpijski turnir. Domov se ni vrnil preveč razpoložen, kajti zdaj vemo, da našo reprezentanco čaka v Münchnu še mnogo težja naloga, kot smo pričakovali. Upanje, da nam bo žreb naklonjen, se je izjalovilo.

»Žreb nam tokrat ni bil naklonjen in s tem se moramo zdaj sprijazniti«, pravi trener Žeravica. »Zdaj vemo kaj nas čaka. Morali bomo zasukati rokave kot še nikdar, če seveda hočemo obraniti ugled, ki ga v svetu imamo in upravičiti zaupanje, ki ga imajo v nas tisoči privržencev po vsej Jugoslaviji Morda bo kdo sodil, da je to le fraza ali zavarovanje pred morebitnim manjšim uspehom, toda resnica ni prav nič bolj rožnata«.

— Kakšno pa je bilo münchensko žrebanje?

»Najprej so žrebali med nami in ZDA. Te so postale nosilke skupine A, mi pa torej skupine B. Drugi par sta bili Brazilija in SZ. Prva v A, SZ k nam. Nato sta prišli na vrsto azijski ekipi. Slabša Japonska je prišla v skupino A močnejši Filipini v B, nato pa povrsti še ZAR v A, Senegal v B, pa Avstralija v A, izredno močna ZRN k nam v B, pa spet ČSSR v A, Italija v B, itd. Bolj ko sta se skupini izpopolnjevali, bolj je bilo očitno, koliko močnejša je naša«.

— Je vsaj razpored tekem kolikor toliko ugoden?

»Nasprotno. Že začetek turnirja bo za nas izredno težak. Če nekako prebrodimo prve tri dni, si bomo že lahko vsaj malo oddahnili. Prvo tekmo namreč igramo z vedno neugodnimi Italijani, takoj naslednji dan z drugouvrščeno ekipo s kvalifikacijskega turnirja v Augsburgu, ki je lahko Poljska, Bolgarija ali Španija. Prav vsaka izmed teh ekip je izredno hud nasprotnik, saj so nam že doslej povzročale hude preglavice. Tretji dan je na vrsti žilavi Portoriko, nato pa četrti dan Filipini, hitra in telesno izredno pripravljena ekipa. Potem pride dan odmora, ki bo izredno potreben, saj nas nato čaka tekma z ZRN. Sesti je na vrsti Senegal, ki nam sicer ne bi smel biti nevaren, toda vseeno se bo treba potruditi in nazadnje še tekma s Sovjetsko zvezo. Sami lahko presodite, kaj naše fante čaka«.

— V Münchnu ste si tudi ogledali turnir, na katerem so poleg ČSSR igrali kar trije naši neposredni olimpijski nasprotniki — SZ, Italija in ZRN. Kakšen je bil vaš vtis?

»Domov sem odšel še bolj zaskrbljen. Italijani so edini igrali dokaj neresno, videti je bilo, da je zanje rezultat povsem brez pomena in da samo uigravajo določene kombinacije. ČSSR poznamo in ni z ničimer presenetila, zato pa so Nemci od lani izredno napredovali. Že na EP so se dobro upirali bolj izkušenim ekipam, zdaj pa so ČSSR in Italijo gladko premagali in izgubili le s SZ. Nemci bodo na OI doma resnično zelo nevarni. Povsem poglavje zase pa je sovjetska ekipa. Kaj takega, verjemite mi, še nisem videl.«

— In kaj so tako izrednega pokazali?

»Sami veste, da sem Sovjete že doslej izredno cenil in da jih dobro poznam. Toda zdaj so v Münchnu igrali tako, kot jih še nisem videl. Uigranost je popolna. Pričakovane pomladitve ni in ekipa, ki je igrala tokrat, bo najbrž tudi na OI Prišli so brez Andrejeva, samo z enajstimi igralci. Zato pa sta v ekipi spet Polivoda in Sakandelidze, ki je bil najboljši igralec turnirja, razen njiju pa še veteran Voljnov, ki je igral odlično. Igrali so z različnimi sestavami napada in prikazali kombinacije, ki so navdušile. Branilski par Paulauskas — Jedeško je bil najboljši, v napadu pa sta opravila skoraj vse delo A. Belov in Žarmuhamedov. Sergej Belov je igral zelo malo in Kondrašin ga očitno hrani za najtežje naloge. Če upoštevate, da so vsi ti igralci prekaljeni na številnih mednarodnih nastopih, potem o njihovi izkušenosti ne gre izgubljati besed. Povprečna starost ekipe je 27 let. Še en podatek več, ki govori o tem, da so gotovo eden izmed najbolj resnih kandidatov za zlato kolajno, če že ne morda tudi edini«.

— Pa ne, da vas je zagrabila panika?

»To ne, toda človek se mora resno zamisliti, če vemo, da smo se mi komaj začeli pripravljati, medtem ko vsi drugi že igrajo v izredni formi. Američani že trenirajo skupaj in so sestavili ekipo, kot dobivamo informacije; SZ ima kondicijski trening že zdavnaj za seboj in je odigrala doslej že 40 težjih tekem, pa tudi drugi so časovno pred nami. Ostane nam torej, da poskušamo to zamudo kolikor je mogoče zmanjšati. Zato bomo poprijeli kolikor bo v naših močeh in se poskušali čim bolje pripraviti. Čaka nas res težko garanje, kajti München bo gotovo najtežja preizkušnja naše sedanje ekipe. S tem nikakor ne mislim, da smo vrgli puško v koruzo. Se vedno imamo ekipo, ki se lahko in mora potegovati za najvišja mesta. Samo to bo tokrat teže kot kdajkoli. Ostati zdaj med veliko četverico, pomeni res izjemen uspeh in ponovno ali dokončno uveljavitev v svetu, kakor že hočete.

Takšen je torej trenutni položaj v evropski in svetovni košarki. Našim optimizem sicer ne plahni, stopnjuje pa se previdnost, kajti na dlani je, da münchenski turnir za jugoslovanske košarkarje ob vsej njihovi kvaliteti vendarle ne bo samo sprehod k eni izmed olimpijskih kolajn.

STANE TRBOVC

Skupini olimpijskega turnirja

A: ZDA, Japonska, Kuba, Avstralija, ZAR, ČSSR, Brazilija in zmagovalec kvalifikacijskega turnirja v Augsburgu.

B: Jugoslavija, Italija, Senegal, Filipini, ZRN, Portoriko, SZ in drugouvrščeni iz Augsburga.

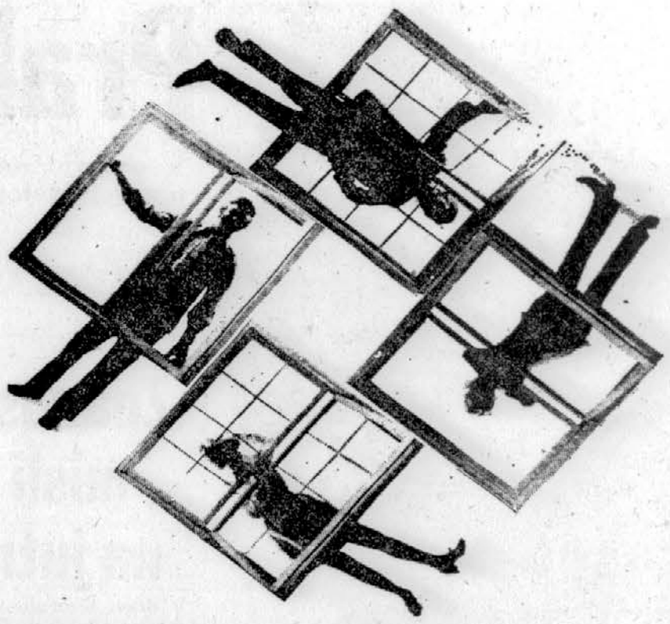

Proizvajalci so različni – prodajalec je Slovenijales

V svojih trgovinah z lesnim in gradbenim materialom prodaja stavbno pohištvo vseh priznanih proizvajalcev v Jugoslaviji. Zato velja pravilo: pri Slovenijalesu dobite vse, kar je dobiti mogoče.

Trgovine z lesnim in gradbenim materialom Slovenijales v Sloveniji:

LJUBLJANA	Vižmarje 168	061	51-566, 51-881
LJUBLJANA	GR-hala »D« Titova 50	061	51-787, 51-530 312-598
CELJE	Tkalska 13	063	28-62
MARIBOR	Cankarjeva 4	062	21-342

TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE SLOVENIJALES LJUBLJANA · JUGOSLAVIJA

6120

VRH V BONNU — Francoski predsednik Pompidou in kancler Brandt sta ugotovila, da je vrh EGS »potreben in zaželen«; Pompidou s pripombo, da ne v oktobru, kot je bilo predvideno. O datumu bodo razpravljali zunanji ministri »deseterice«, ki sta jim oba državnika, čeprav medlo, nakazala cilj, o katerem se v podrobnostih nista sporazumela.
Telefoto: UPI

KOREJSKA KOEKSISTENCA — V Seulu in Pjongjangu so se sporazumeli o koeksistenci med Severno in Južno Korejo. To je prvi otipljiv odziv na proces, ki se je sprožil z Nixonovim obiskom v Pekingu in Moskvi. Ne Seulu ne Pjongjangu ni do tega, da bi se znašla spričo medsebojno neurejenih vprašanj v sečišču silnic treh velesil. Na sliki: južnokorejski predsednik Park Čung Hi v razgovoru s severnokorejskim podpredsednikom vlade Park Sung Čulom.
Telefoto: UPI

ROBERT FISCHER PRISPEL — Po dolgih dnevih negotovosti v zvezi z dvobojem za naslov svetovnega šahovskega prvaka je ameriški velemojster naposled le dopotoval v Reykjavik, kjer se bo pomeril s sedanjim prvakom Spasskim.
Telefoto: UPI

Prvi sporazum Seul-Pjongjang

Direktni razgovori med Severno in Južno Korejo o združitvi — Kim Il Sung je sprejel Li Hu Raka iz Seula

PJONGJANG, 4. jul. Severnokorejska tiskovna agencija je danes sporočila, da se je severnokorejski premier Kim Il Sung 3. in 4. maja sestal z visokim južnokorejskim funkcionarjem Li Hu Rakom, direktorjem osrednje informativne agencije, ki se je v Pjongjangu pogovarjal o mirni združitvi obeh Korej. »Prisrčen pogovor« je trajal več ur.

Sporočilo, ki so ga danes objavili v Pjongjangu in Seulu, pa pravi, da sta se o načelih za mirno združitev obeh Korej pogovarjala funkcionarja iz obeh prestolnic. Južnokorejec Li Hu Rak se je od 2. do 5. maja mudil v Pjongjangu, direktor uprave za organizacijo in orientacijo LDR Koreje Jung Džu Kim pa od 29. maja do 1. julija v Seulu.

Med razgovori so se sporazumeli o naslednjih načelih:

1. Združitev Koreje je treba doseči samo v korejskih okvirih, brez vmešavanja od zunaj; združitev se mora ostvariti brez uporabe sile; nacionalno enotnost je treba upostaviti tako, da se postopno odstrani razlike, izhajajoče iz ideologije in sistema.

2. Obe strani sta se sporazumeli, da druga druge ne bosta klevetali in da bosta preprečevali incidente.

3. Obe strani sta se sporazumeli, da bosta izmenjavali mnenja z raznih področij.

4. Obe strani bosta težili k uspešnemu koncu pogajanj med organizacijama rdečega križa obeh držav.

5. Upostavljena bo telefonska linija med Pjongjangom in Seulom.

6. Koordinacijski odbor Severa in Juga bo skrbel, da se bodo ta načela izvajala.

7. Obe strani pred vsem korejskim narodom sprejemata obveznost, da bosta striktno spoštovali elemente, o katerih sta se sporazumeli.

Prve reakcije na sporočilo iz Seula in Pjongjanga so izredno pozitivne. Predsednik Nixon je izjavil, da so neposredni razgovori med Severno in Južno Korejo znamenje popuščanja napetosti v tem delu sveta. Predstavnik State Departmenta je rekel, da so direktni razgovori med Seulom in Pjongjangom spodbudni, in da ZDA pri teh razgovorih niso imele nobene, ne neposredne ne posredne vloge. Japonski zunanji minister Fukuda pa je izjavil, da bodo ti razgovori prispevali k zmanjšanju napetosti v vsej Aziji, ne samo na Korejskem polotoku.

Še ena francoska eksplozija?

PARIZ, 4. jul. (Reuter) — »Monde« piše, da je Francija izvedla še eno eksplozijo atomske bombe, in sicer 30. junija na Tihem oceanu. Predstavnik obrambnega ministrstva ni hotel komentirati te trditve.

Revizija Združenih narodov

Predlaga jo mehiški delegat — Ukiniti veto in stalno članstvo v VS

MEXICO, 4. jul. (Tanjug) — Dr. Luis Quintanilla, ki je kot član mehiške delegacije sodeloval pri sprejetju ustanovne listine Združenih narodov leta 1945, je mnenja, da je treba to listino iz San Francisca nujno spremeniti.

V praksi že tolikokrat ugotovljena bojazljivost in nesposobnost Združenih narodov, da bi reševali pereče probleme sveta, in še posebej, da bi preprečevali izbruhe vojnih spopadov in agresije, sta poglavitna razloga za revizijo te temeljne listine, pravi mehiški diplomat.

Quintanilla je mnenja, da je treba v spremenjeni ustanovni listini prepovedati uporabo orožja za razdejanje, Združenim narodom pa dati vojaške enote, ki bodo po potrebi tudi s silo uveljavljale sklepe svetovne organizacije. Mehiški diplomat pravi, da je treba črtati nedemokratično in absurdno pravico veta ter ukiniti stalno članstvo v varnostnem svetu. Sklepe bi morali sprejemati z navadno večino, odločitve mednarodnega sodišča v Haagu bi bile obvezne za vse članice OZN.

Vesoljski rokovnik

»Skylab« se začne 1. maja 1973 - Sovjetsko-ameriški program 1975. leta

WASHINGTON, 4. jul. (AFP). Prva skupina astronavtov v okviru programa »Skylab« se bo 1. maja 1973 odpravila iz Cape Kennedyja na krožni polet okoli Zemlje, ki bo trajal 28 dni. Člani skupine bodo Charles Conrad, zdravnik Joseph Kerwin in Paul Weitz.

Prva posadka ameriškega vesoljskega laboratorija naj bi odkrivala predvsem rudna ležišča na težko dostopnih področjih. Medicinski testi med poletom in kasneje bodo odločilno vplivali na izvedbo nadaljnjih dveh poletov v okviru istega programa, ki sta v načrtu za julij in avgust oziroma za oktober in november 1973 ter bosta trajala vsak po 56 dni.

Uprava za vesoljske raziskave NASA napoveduje za leto 1975 skupen ameriško-sovjetski vesoljski polet, o katerem so se dogovorili letos maja v Moskvi, za leto 1978 pa uvedbo »vesoljskega avtobusa«.

Štirje vesoljci, po dva sovjetska in ameriška, bodo na tiru okoli Zemlje združili ladji »Sojuz« in »Apollo«. Skupno bodo delali dva dni.

»Vesoljski avtobus«, ki bo vzletel kot raketa in pristal kot letalo, bo uporaben za 100—500 zaporednih poletov in bo imel štiričlansko posadko. Okoli Zemlje bo lahko krožil do 30 dni. Posadke bodo zbirale razne znanstvene podatke.

Obisk francoskih invalidov

LESKOVAC, 4 jul. (Tanjug) — Skupina petindvajsetih invalidov iz francoskega mesta Saint Etiene, je tu na obisku kot gost občinske zveze za šport in rekreacijo invalidov. Obiskali so nekatere zanimive kraje v občini.

Suša v Leskovcu

LESKOVAC, 4. jul. (Tanjug) — Dolgotrajna suša je močno prizadela kmetijske pridelke v leskovaški občini in Vranjski kotlini Pridelek koruze bo kar polovico manjši kot lani. Tudi zadnji dež ni veliko pomagal.

Takač še vedno kritično

DUNAJ, 4. jul. (Tanjug) — Stanje Imra Takača, ki so ga prejšnjo soboto našli na dunajski zahodni postaji prebodenega z nožem, je še vedno nudo. Dežurni zdravnik je danes izjavil, da je operacija uspela, da pa se še ne ve, ali bo prišlo do komplikacij. Zato zdravniki še ne morejo povedati, ali so jugoslovanskemu delavcu že rešili življenje.

Takača (28) iz Mola v Vojvodini so našli v mlaki krvi z globokimi vbodlinami na prsih. Dunajski kriminalisti zadevo še preiskujejo, tako da rezultati preiskave o tem, kako je bil Takač ranjen, še vedno niso znani.

Dogovor o sodelovanju pisateljev SFRJ in ZSSR

MOSKVA, 4. jul. (Tanjug) — V Moskvi so danes podpisali dogovor o sodelovanju med organizacijama jugoslovanskih in sovjetskih pisateljev v letošnjem letu. V imenu jugoslovanskih pisateljev je dogovor podpisal Predrag Matvejević, v imenu uprave pisateljev SZ pa Nikolaj Fjodorenko.

Načrt za sodelovanje med organizacijama med drugim predvideva izmenjavo delegacij pisateljev, književnih prevajalcev in književnih kritikov, ki bodo sodelovale na ustreznih srečanjih v Jugoslaviji oziroma v SZ.

V delegaciji zveze jugoslovanskih pisateljev so bili poleg Predraga Matvejevića Jordan Leov, Branislav Petrović in Kasim Prohić. Pri podpisu dogovora je bil navzoč tudi jugoslovanski veleposlanik v Moskvi Milorad Pešić z osebjem veleposlaništva.

Telegrami

Poseg v ledvice zunaj telesa

BARCELONA — Kirurg dr. Jose Maria Gil-Vernet in sodelavci v neki barcelonski bolnišnici so neimenovanemu 40-letnemu pacientu izrezali poškodovano ledvico, ki so jo potem zelo ohladili in na njej izvedli kirurški poseg. Po dveh urah in 37 minutah so jo ponovno presadili v pacientov organizem. Pravijo, da je doslej prvi kirurški poseg te vrste v celoti uspel.

Moskovsko glasbeno poletje

MOSKVA — Vso prvo polovico julija bo trajal festival »Moskovsko glasbeno poletje«. Koncerti bodo v najlepših dvoranah pa tudi na začasnih odrih v parkih in na stadionih. Ob otvoritvi festivala so umetniki iz vseh sovjetskih republik nastopili na velikem stadionu nogometnega kluba Dinamo.

Umrl je slikar Louis Latapie

AVIGNON — V 80. letu je umrl Louis Latapie, eden zadnjih predstavnikov kubistične slikarske šole, ki se je v začetku stoletja razvila v Parizu. Pred petimi leti se je Latapie umaknil v Avignon, kjer je lani v okviru avignonskega festivala pripravil razstavo svojih del.

Nevarna kozmetika

WASHINGTON — Ameriška uprava za hrano in zdravila (FDA) je prepovedala prodajo večine kozmetičnih preparatov ki vsebujejo živo srebro, češ da so zdravstveno škodljivi. Izvzeti so le kozmetični preparati za oči, ker živo srebro učinkovito preprečuje okužbe, ki se lahko končajo s slepoto.

Jubilej galerije Zwinger

BERLIN — Znana galerija slik »Zwinger« v okviru dresdenskega muzeja praznuje 250-letnico obstoja. Ob jubileju so pripravili razstavo del evropskih umetnikov od 15. do 18. stoletja iz zbirk leningrajskega »Ermitaža« in muzeja likovnih umetnosti »A. S. Puškin« v Moskvi. Galerijo so ustanovili leta 1722. Sredi prejšnjega stoletja je imela manj kot 300 slik, zdaj pa je v njeni zbirki okoli 2000 del slavnih umetnikov.

Sezona Boljšoj teatra

MOSKVA — Z »Labodjim jezerom« je Boljšoj teatr končal 196. sezono. Uspeh je dosegel zlasti z novim Ščedrinovim baletom »Ana Karenina« in s prenovljeno Glinkovo opero »Ruslan in Ljudmila«. Za jesen pripravlja Verdijevega »Trubadurja« in Rubinsteinovega »Demona«.

Dogovor libanonske vlade s Palestinci

BEJRUT — S Palestinci nimamo podpisanega sporazuma, je pa medsebojno razumevanje in dogovor, je izjavil libanonski premier Saeb Salam. Sporazum je začel veljati v ponedeljek brez vsakršnih težav, piše bejrutski »Le Soir«. Med drugim so se sporazumeli, da se bodo gverilci umaknili iz obmejnih naselij in opustili neposredne stike s prebivalstvom. Predsednik parlamentarne komisije Lahun je dejal, da se bodo Palestinci umaknili 3 kilometre od libanonsko-izraelske meje.

Jubilej praških lutkarjev

PRAGA — Praško lutkovno gledališče je imelo v 25-letnem obstoju okoli 80 premier, v katerih je »sodelovalo« nad 2500 lutkovnih likov. Gledališče je opremljeno s tehničnimi napravami za premike marionet in za posebne »igre sence«. Člani kolektiva so še posebno ponosni na predstave, ki jih imajo pod imenom »Bajke iz kovčka« v otroških domovih in zavetiščih po ČSSR. Kolektiv je doslej gostoval v vrsti dežel, med drugim v SZ, Poljski, na Kubi in v Italiji.

Odkrili Brunelleschijevo grobnico

FIRENCE — V florentinski katedrali so po naključju odkrili grobnico Filippa Brunelleschija, enega največjih renesančnih arhitektov. Brunelleschi se je rodil leta 1377 v Firencah, kjer je leta 1446 tudi umrl. Vedeli so, da je pokopan v mestni katedrali, grobnico so zdaj odkrili delavci, ki so obnavljali električne napeljave. Brunelleschi je med drugim pripravil načrte za znano kupolo florentinske katedrale, ki je bila model za kupolo na Petrovi baziliki v Rimu in na Pavlovi katedrali v Londonu.

Pa še to

ZASTAVE Z NAPAKO — Člani slovenske in hrvaške delegacije, ki sodelujejo na kulturno-zgodovinskem simpoziju treh panonskih sosedov v Koeszegu na Madžarskem, so bili nemalo začudeni, ko so zagledali v tem mestu razobešene slovenske in hrvaške zastave — brez zvezd. Celo majhne zastavice, ki so krasile mize, so bile brez njih.

Ko je republiški sekretar za kulturo in prosveto SR Slovenije Tomaž Bizalj zaradi tega uradno protestiral pri madžarskih prirediteljih, je dobil od predstavnika izvršnega sveta Železne županije kaj čuden odgovor: mož je namreč povedal, da so jim odgovorni ljudje dodelili za naše zastave premalo blaga in da so zato nepopolne.

Trst: višji dinar

Dolge vrste pred menjalnicami zaradi morja ob istrski obali

OD DOPISNIKA RTV LJUBLJANA

TRST, 4. jul. — Dinar je danes v tržaških menjalnicah dosegel najvišjo vrednost po zadnji devalvaciji ob koncu minulega leta. Banke so jugoslovanski denar odkupovale po 33 lir za novi dinar, menjalnice, kamor pa ponavadi zavije največ turistov iz sosednje države, pa kar po 34. Po daljšem času so bile ulice spet polne avtomobilov z jugoslovanskimi oznakami.

Nepričakovani skok tečaja dinarja je treba pripisati govoricam o bližnji devalvaciji italijanske lire (do katere pa po vsej verjetnosti ne bo prišlo), neznatni spremembi odnosa dinarja do lire, ki ga je v minulem tednu uvedla Narodna banka, in pa dejstvu, da se turistična sezona vendarle bliža vrhuncu. Spričo prepovedi kopanja na plažah od Milj do Barkovelj so Tržačani pripravljeni čakati v več kilometrov dolgih vrstah, da bi se prebili do morja na istrski obali. Bolj iz bojazni pred izgubo časa v naših menjalnicah, kot iz koristi zaradi ugodnejše menjave se pred odhodom v Jugoslavijo oskrbijo z dinarji kar doma.

I. VAJGL

Turneja po Romuniji

TUZLA, 4. jul. (Tanjug) — Ansambel tuzlanskega narodnega gledališča je odpotoval na desetdnevno turnejo po Romuniji. Gredo v goste gledališču v Bakau.

Nova pobuda FNO za častno rešitev

S formiranjem »vlade nacionalne sloge« bi lahko takoj častno končali vietnamsko vojno, je rekel Huu Tho

HANOI, 4. jul. (AFP). Predsednik prezidija CK nacionalne fronte za osvoboditev Južnega Vietnama Nguyen Huu Tho je izjavil, da bi se sovražnosti v Vietnamu lahko končale, če bi predsednik Nixon resno odgovoril na mirovno pobudo sedmih točk začasne revolucionarne vlade.

Nguyen Huu Tho je prepričan, da bi bil mir kmalu zagotovljen s sestavo »tristrankarske vlade nacionalne sloge«, če bi ZDA opustile agresijo in politiko vietnamizacije vojne. Ta vlada naj bi organizirala »zares svobodne, demokratične in nepristranske splošne volitve v Južnem Vietnamu«. Svobodni in neodvisni Južni Vietnam bi imel na bazi petih načel miroljubne koeksistence politične in ekonomske odnose z vsemi državami ne glede na njihov politični in družbeni sistem, vključno z ZDA. Tako bi ZDA imele možnost, da se iz vietnamske zagate umaknejo častno in v skladu s svojimi interesi v Indokini in v Jugovzhodni Aziji.

Predsednik FNO je dejal, da bi saigonska administracija sama izvolila predstavnike v novi vladi, seveda z izjemo Nguyen Van Thieuja. »Tretjo stran« v koalicijski vladi bi sestavljale osebnosti iz političnih, družbenih in verskih skupin in organizacij, in sicer tiste, ki živijo doma, in one, ki so politični begunci. Te osebnosti bi bile za mir, neodvisnost, demokracijo in nevtralnost ter se ne bi nagibale niti k saigonski administraciji niti k začasni revolucionarni vladi. Nguyen Huu Tho je prepričan, da bi takšna sestava vlade »demantirala Nixonove izjave o težnjah po ustavitvi komunistične oblasti v Južnem Vietnamu«.

O operacijah na bojiščih je rekel, da so južnovietnamsko ljudstvo in njegove oborožene sile v ofenzivi in na zmagovitem pohodu, medtem ko je »sovražnik v defenzivi in blizu poraza«. Dodal je, da je sovražnikova fronta v jedru prebita in da so njene arterije presekane. Takšen položaj mora razkrajalno vplivati na borbeno vrednost in moralo sovražnikovih enot,« je rekel Nguyen Huu Tho.

Loto

27. kolo lota — 1. žrebanje: 8, 10, 18, 20, 30 in dodatna št. 3; 2. žrebanje: 6, 11, 24, 29, 31 in dodatna št. 22.

Holandec v Kairu

Nizozemski zunanji minister Schmelzer: največja ovira je pomanjkanje zaupanja — Nizozemska ni posrednik

KAIRO, 4. jul. (Tanjug). Nizozemski zunanji minister Norbert Schmelzer je imel danes v kairskem hotelu »Hilton« tiskovno konferenco. Opisal je vtise s tridnevnega obiska v Egiptu, kjer je — tako je dejal — z gostitelji prijateljsko izmenjal mnenja o političnih in gospodarskih vprašanjih.

Schmelzer se je maja mudil na krajšem obisku v Izraelu, kjer se je sestal s predsednico vlade Goldo Meir in zunanjim ministrom Ebanom. Spričo tega je razumljivo, da so ga na tiskovni konferenci takoj vprašali, kaj misli o položaju na Bližnjem vzhodu po teh dveh obiskih.

»Po obisku v Izraelu in Egiptu imam vtis,« je dejal Schmelzer, »da je pomanjkanje zaupanja na obeh straneh največja ovira za premik z mrtve točke. Zdi se mi, da bi že majhno zaupanje pripomoglo k odstranitvi tega prepada, seveda pa bi to bil le prvi korak k splošni, vseobsegajoči rešitvi, za katero se zavzema moja dežela.« Dejal je, da ima Nizozemska dobre stike tako z Egiptom kot z Izraelom, zato je lahko »komunikacijski kanal« med sprtima državama. Po njegovih besedah je tak kanal zelo pomemben, ker se povsem razlikuje od vsakršne posredovalne misije. »Izraelskim prijateljem v Tel Avivu sem dejal,« je rekel na tiskovni konferenci, »da podpiramo misijo dr. Jarringa, vendar nisem dobil od njih nobenega odgovora«.

O palestinskem problemu je Schmelzer mnenja, da je to zelo pomembno vprašanje, ki ga je treba urejati politično, ekonomsko in človeško. Pametno rešitev bi lahko našli, če bi obe strani pokazali vsaj malo zaupanja. V tej zvezi je ponovno omenil pripravljenost svoje dežele, pomagati pri iskanju rešitve na Bližnjem vzhodu v skladu z resolucijo VS 242. »Če hočemo sploh kaj doseči, moramo začeti počasi in postopoma«.

Diplomatska kronika

HNOUPEK PRI PETRU — V Budimpešti so se začeli uradni pogovori med zunanjima ministroma CSSR Bohuslavom Hnoupkom in Madžarske Janosem Petrom. Posvečeni so dvostranskim stikom in aktualnim mednarodnim vprašanjem.

HOME V DJAKARTI — Britanski zunanji minister Alec Douglas Home je prispel na enodnevni obisk v indonezijsko glavno mesto. Home je tretji zunanji minister, ki je v zadnjem tednu prispel v Djakarto.

CONNALLY V NEW DELHIJU — Posebni odposlanec ameriškega predsednika Nixona John Connally je prispel v New Delhi. Z Indiro Gandhi in drugimi državnimi funkcionarji se bo pogovarjal o stikih med ZDA in Indijo.

SING OBISČE LIBANON — Indijski zunanji minister Svaran Sing bo 12. julija prispel na uradni obisk v Libanon. Sešel se bo s svojim libanonskim kolegom Halilom Abu Hamadom in drugimi funkcionarji.

CASTRO PRI NAJVIŠJIH VODITELJIH SZ — Kubanski premier Fidel Castro se je v Kremlju sešel z Brežnjevom, Podgornim in Kosiginom. Med drugim so sprejeli besedilo sporočila, ki ga bodo objavili o Castrovem obisku v Moskvi.

ROGERS V ATENAH — Ameriški državni sekretar William Roger s je prispel iz Kuvajta v Atene. V grškem glavnem mestu bo ostal 24 ur.

VREMENSKO POROČILO

Prognostična karta za 5. julij 1972 ob 7. uri

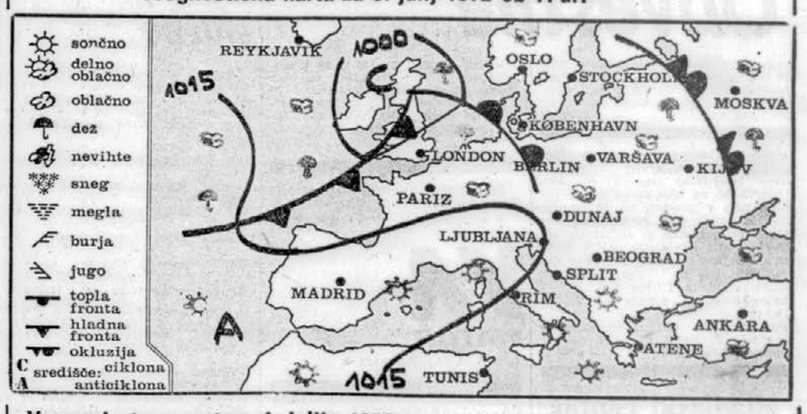

Vreme in temperatura 4. julija 1972

Kraj	Vreme ob 7 uri	Stopinj	Vreme ob 13 uri	Stopinj
Ljubljana	jasno	15	poloblačno	25
Planica	poloblačno	11	—	—
Brnik	poloblačno	16	poloblačno	23
Kredarica	poloblačno	2	poloblačno	6
Maribor	poloblačno	15	poloblačno	22
Sl. Gradec	jasno	12	poloblačno	22
Celje	jasno	13	—	—
Novo mesto	poloblačno	15	jasno	25
Koper	jasno	20	jasno	24
Reka	poloblačno	22	jasno	26
Pulj	poloblačno	20	jasno	25
Hvar	jasno	29	jasno	27
Dubrovnik	jasno	22	jasno	28
Zagreb	jasno	17	poloblačno	24
Beograd	poloblačno	16	poloblačno	24
Sarajevo	poloblačno	13	oblačno	21
Titograd	jasno	23	poloblačno	22
Skopje	oblačno	19	oblačno	22
Celovec	poloblačno	15	oblačno	21
Gradec	jasno	16	jasno	21
Dunaj	poloblačno	16	nevihta	18
Benetke	—	—	jasno	25
Milano	jasno	17	jasno	26
Genova	poloblačno	19	jasno	25
München	oblačno	14	poloblačno	18
Zürich	poloblačno	14		
Rim	jasno	16	jasno	25
Pariz	oblačno	15	oblačno	22
Berlin	oblačno	13	poloblačno	21
Stockholm	oblačno	14	oblačno	19
Moskva	jasno	22	poloblačno	27

Temperature morja

Koper in Sibenik 22, Hvar in Rab 23, Split 24, Senj 20. Temperatura Blejskega jezera 20.

Napoved:

SLOVENIJA

Zmerno oblačno, v Primorju bo sončno. Najnižje nočne temperature bodo okoli 12, v Primorju 17, najvišje dnevne do 25, v Primorju do 27.

IZGLEDI VREMENA ZA ČETRTEK

Deloma sončno in topleje bo.

JUGOSLAVIJA

Spremenljivo oblačno vzdolž Jadrana bo jasno.

VREMENSKA SLIKA

Nad Alpami se zadržuje območje visokega zračnega pritiska. Od zahoda bodo začele pritekati v višjih plasteh toplejše zračne gmote, ki bodo povzročile občasno oblačnost.